PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo — Cena 50 lir — Leto XXIII. Št. 49 (6633) — TRST, torek, 28. februarja 1967

JOHNSON ŠE DALJE NEVARNO ZAOSTRUJE VOJNO V VIETNAMU

Sistematično bombardiranje z morja in miniranje vodnih tokov na severu

Obalne baterije so do sedaj potopile tri ameriške ladje - Osvobodilne enote obstreljevale ameriško oporišče Danang - Komentar «Izvestij» - Napovedane velike protestne manifestacije v ZDA

SAJGON, 27. — Ameriško stopnjevanje vojne v Vietnamu se nadaljuje. Včeraj so vojne ladje ameriškega sedmega ladjevja začele sistematično bombardirati objekte na ozemlju Severnega Vietnama. Sporočili so, da bodo obstreljevanje nadaljevali za nedoločen čas. Pet ameriških vojnih ladij s križarko «Canberra» na čelu je že zjutraj odprlo ogenj na železniške proge in postaje in na ceste, ki vodijo proti Južnemu Vietnamu.

Že v petek so ameriške enote začele bombardirati ozemlje Severnega Vietnama s težkimi topovi, nameščenimi v Južnem Vietnamu. Danes pa so javili, da so ameriške oblasti sklenile minirati nekatere reke in vodne tokove in izlive v južnem delu Severnega Vietnama.

Ameriški predsednik Johnson je na današnji tiskovni konferenci izjavil, da gre za dejanja «širšega obsega» kakor dosedanja. Izjavil je, da so ZDA začele te «nove poteze širokega obsega» proti Severnemu Vietnamu, da zadržijo «stalno pronicanje in krepitve komunistov». Izjavil je, da so za novo bombardiranje Severnega Vietnama s kopenskim in pomorskim topništvom ter za miniranje vodnih tokov odločili v skladu «s presojo vojaških in civilnih voditeljev».

Kljub vsemu temu pa je Johnson trdil, da se ZDA niso še bolj oddaljile od miru, in da novi ukrepi ne izhajajo iz ugotovitve, da so vsi diplomatski napori propadli. Kljub vsemu temu zaostrovanju vojne je zatrjeval, da ZDA «stalno iščejo mir».

Zatem je Johnson izjavil, da mora Severni Vietnam zaradi bombardiranja zaposliti petsto tisoč ljudi pri protiletalski obrambo, popravljanju cest in mostov in drugi dejavnosti, tako da jih «ne morejo uporabiti v vojni v Južnem Vietnamu».

Severnovietnamska tiskovna agencija javlja, da je Severni Vietnam protestiral pri mednarodni nadzorstveni komisiji, ker ameriška letala spuščajo mine v severnovietnamske vodne tokove. V protestu se poudarja, da to pomeni zločin proti človeštvu in nov skrajno nevaren korak pri širjenju vojne.

Hanojski radio pa je javil, da so severnovietnamske obalne baterije zedele in potopile eno ameriški vojno ladjo ob obali pokrajine Tanh Hoa. To je že tretja ameriška vojna ladja, ki so jo potopile severnovietnamske obalne baterije.

Včeraj so enote osvbodilne vojske obstreljevale z možnarji veliko ameriško oporišče Danang. Kakor poročajo ameriški vojaški predstavniki, je bilo 47 mrtvih (35 južnovietnamskih civilistov in 12 ameriških vojakov) in 45 ranjenih (od katerih 15 južnovietnamskih civilistov). Petnajst granat je padlo v notranjost oporišča ter poškodovalo 11 letal in tudi poštno poslopje ter častniški krožek. Šest granat je padlo na bližnjo vas in povzročilo več požarov.

Nekateri ameriški vojaški predstavniki izrekajo domnevo, da so osvobodilne enote verjetno uporabljale raketne izstrelke pri obstreljevanju oporišča Danang. Obstreljevali so ga namreč iz daljave 11 kilometrov.

Ameriška letala pa so že tretji dan zaporedoma bombardirala električno centralo oddaljeno 48 kilometrov od Hanoja. Včeraj so se ameriške čete spopadle s partizani 32 kilometrov severnozahodno od Sajgona na področju toko imenovanega železnega trikotnika, o katerem so Američani zatrjevali, da so ga «očistili». Pri spopadu so partizani uporabljali možnarje in lahko avtomatsko orožje ter zadali Američanom hude izgube.

V Sajgonu so se danes sestali predstavniki sedmih držav, ki so se bile udeležile manilske konference. Govorili so o izvajanju sklepov, ki so jih sprejeli na tej konferenci. Uradno sporočilo pravi, da so delegati ugotovili, da «je Hanoj zavrnil številne predloge za sporazumno rešitev spora, ki so jih bili postavili tako Južni Vietnam kakor druge države in organizacije». Zato so sklenili, «da je potrebno nadaljevati vojaške napore, medtem ko se bo hkrati še dalje iskal mir».

Južnovietnamski zunanji minister je v svojem poročilu trdil, da je v Južnem Vietnamu 50.000 rednih severnovietnamskih vojakov ter da Severni Vietnam še vedno pošilja na jug vojake in material. Zato se južnovietnamski vladi zdi, da se bo ta vojna lahko nadaljevala v obliki gverilske vojne še več let, «tudi potem, ko bomo uničili glavnino osvobodilnih sil». Zato bo moral Južni Vietnam določiti več sredstev za vojaško akcijo in za obnovo. Zaradi tega je zahteval pomoč in podporo zaveznikov.

Moskovske «Izvestija» komentirajo nocoj bombardiranje Severnega Vietnama, ki ga je začelo ameriško sedmo brodovje v Tonkinškem zalivu, in pravi, da to pomeni nadaljnje zaničanje trditve, da ameriška vlada želi sporazumno rešitev spora. Nova pobuda je toliko hujša, ker so jo sprejeli takoj potem, ko je Hanoj postavil konkretne mirovne predloge. List pravi na koncu, da je Pentagon pripravil načrt za razširitev vojne v upanju, da bo dosegel vdajo vietnamskega ljudstva. Glavni elementi tega načrta so zaostritev bombardiranja iz zraka, akcija sedmega brodovja, ki s tem podpira prihodnje morebitne kopenske akcije proti Severnemu Vietnamu, poskus, da se onemogoči plovba po rekah in kanalih v južnem delu Severnega Vietnama z minami, ki onemogočajo ribičem ribolov in obsojajo prebivalstvo na glad.

V okviru manifestacij za mir v Vietnamu je poseben ameriški odbor sklenil, da bo 2. aprila povzročil velike zastoje v prometu na vsej ameriški cestni mreži. Nasprotnike vojne v Vietnamu pozivajo, naj 2. aprila od 12. do 13. ure ustavijo svoja vozila na križiščih glavnih cest v državi. Številne organizacije in številni privatniki so že sporočili svoje sodelovanje.

Wilson zaključil obisk v Haagu

HAAG, 27. — Predsednik britanske vlade Wilson, ki je na obisku v Haagu, se je danes pogovarjal z nizozemskimi voditelji o vstopu v skupno tržišče. V angleški delegaciji je bil tudi zunanji minister Brown, ki se je takoj po sestanku vrnil v London, ker je moral v spodnji zbornici odgovarjati na več vprašanj v zvezi z Vietnamom.

Nocoj je Wilson na tiskovni konferenci izjavil, da med dosedanjimi stiki z vladami držav članic skupnega tržišča niso prišli še do nobenega zaključka in nimajo namena priti do nobenega zaključka, dokler ne bodo končali obiskov v šestih prestolnicah, dokler se ne bodo začeli razgovori v britanski vladi ter dokler ne bodo navezali stikov z družabniki v EFTA.

Nato je Wilson izjavil, da se je ustvarijo ugodno ozračje za sprejem Velike Britanije v skupno tržišče, ter da bili so njegovi pogovori z nizozemskimi voditelji koristni in plodni. Dosedanji stiki prestolnicah so bili spodbudni.

«ATOMSKE» ZAHTEVE BONNA

Kiesinger kritizira pogajanja med SZ in ZDA

Obnovitev diplomatskih odnosov med Bonnom in Jordanijo

BONN, 27. — Zahodnonemški kancler Kiesinger je sedanje stanje odnosov med Bonnom in Washingtonom takole komentiral: «Tako ne more dalje; govorimo samo o spornih vprašanjih in ne več o vprašanjih skupne koristi.» Dodal je, da je absolutno potrebno ugotoviti, v katerih stvareh se interesi obeh držav še ujemajo. Priznal je, da je paradoks dejstvo obstoja zavezništva, v katerem je tudi Bonn, in da se je nad njim, kljub vsem nasprotjem, ustvarila med dvema velikima državama neke vrste «atomska sokrivda».

Zatem je kancler dejal, da bi «prezgodnje priznanje» meje na Odri in Nisi povzročilo več škode kakor koristi». Dejal je, da se ne smejo prepustiti romantično utopičnim utvaram na tem sektorju in je treba «odločno verovati, da le samo s premaganjem evropskih nasprotij moč najti rešitev raznih vprašanj».

Zatem je kancler izrekel prepričanje, da bodo tudi po varšavski konferenci še druge države sledile zgledu Romunije in normalizirale svoje odnose z Bonnom. S Sovjetsko zvezo, je dejal Kiesinger, je treba ustvariti tako stanje, da se njeni interesi spodbudijo na iskanju rešitev, ki bodo sprejemljive tudi za vzhodni blok. To je tudi stališče de Gaulla in za Zvezno republiko je poglavitne važnosti uživati podporo Francije za svojo vzhodnoevropsko politiko.»

Uradni predstavnik je sporočil, da sta Zahodna Nemčija in Jordanija obnovili diplomatske odnose. Jordanija je med desetimi arabskimi državami, ki so prekinile diplomatske odnose z Bonnom, ko je Zahodna Nemčija maja 1965 navezala diplomatske odnose z Izraelom.

Predstavnik vlade von Hase je nocoj izjavil, da je pobudo za obnovitev odnosov dala Jordanija, ter da je ta obnovitev političnega značaja in ni povezana z načrti za gospodarsko pomoč. Von Hase je dodal, da je Zahodna Nemčija vedno pripravljena obnoviti diplomatske in prijateljske odnose z drugimi arabskimi državami.

Arabske države, ki so maja 1965 prekinile diplomatske odnose z Zahodno Nemčijo, so ZAR, Sirija, Irak, Jemen, Sudan, Saudova Arabija, Alžirija, Libanon in Kuvajt. Kairski radio je danes obsodil sklep Jordanije, da obnovi diplomatske odnose z Zahodno Nemčijo, ne da bi se posvetovala z drugimi arabskimi državami. Na ta način je Jordanija «izdala enotno arabsko stališče o Palestini in je zmanjšala možnost arabskih držav, da dobijo koncesije od Bonna». Radio je dodal, da glavni tajnik arabske zveze sedaj proučuje možnost obnovitve diplomatskih odnosov med arabskimi državami in Bonnom, toda ni še predložil dokončnega poročila o tem.

Haile Selasie v Moskvi

MOSKVA, 27. — Etiopski cesar Haile Selasie je prišel danes na obisk v Moskvo, kjer bo ostal do 2. marca. Do sedaj je Haile Selasie v okviru svojega potovanja obiskal ZDA in Sudan. Predsednik sudanske vlade je sporočil, da je Haile Selasie sprejel sudansko posredovanje v sporu med Etiopijo in Somalijo.

Na nocojšnji večerji v Kremlju je predsednik prezidija vrhovnega sovjeta Podgorni poudaril, da je bila Sovjetska zveza ob strani Etiopije, ko se je ta borila za svobodo proti fašističnemu napadalcu.

Podgorni je nato poudaril, da imata obe državi enake ali podobne poglede na celo vrsto mednarodnih vprašanj. Govoril je zatem o vojni v Vietnamu ter poudaril, da je ta vojna glavni vir svetovne napetosti.

Dodal je, da se SZ zavzema za sistem evropske varnosti, in ugotovil, da tudi danes Zahodna Nemčija ogroža mir s svojimi zahtevami za revizijo meja in ker se noče odreči zahtevi po atomskem orožju.

Končno je Podgorni poudaril, da SZ podpira napore afriških držav, ki branijo svojo neodvisnost proti imperializmu, neokolonializmu in rasizmu ter proti gospodarski in kulturni nadvladi.

Haile Selasie je v svojem odgovoru obžaloval, ker vsa dosedanja prizadevanja za mir v Vietnamu niso bila uspešna. Omenil je, da so mile sankcije bivšega Društva narodov pripeljale do razbrzdanosti fašizma v Evropi, in je dodal, da se je nekaj podobnega ustvarilo okoli Južne Rodezije. Poudaril je, da brez uporabe sile ne bodo uklonili tamkajšnjih rasistov.

Nato je Haile Selasie poudaril vedno tesnejše sodelovanje med Etiopijo in SZ in dodal, da se Etiopija bori za afriško svobodo in neodvisnost, ki se lahko uresničita v okviru organizacije afriške enotnosti. Narodi afriške celine, ki so odločeni osvoboditi se kolonialnega jarma, računajo na svoje preizkušene prijatelje, med katerimi je tudi Sovjetska zveza.

Na koncu je Haile Selasie poudaril, da imajo Združeni narodi pomen, samo če se vsi njeni člani iskreno zavzamejo za izvajanje duha njihove listine.

ŠE VEDNO ZATIŠJE V POLITIČNEM ŽIVLJENJU

V četrtek verjetno razgovori o izvajanju vladnega programa

Potrjena vsedržavna prekinitev pogodb med lekarnami in zavarovalnimi ustanovami - Stavka uslužbencev medkrajevnih avtobusnih prog

RIM, 27. — Italijansko politično življenje je še vedno v znamenju pričakovanja sestanka na «vrhu», ko se bodo sestali predsednik vlade in tajniki vseh treh strank koalicije, da se dogovore o izvajanju vladnega programa in ko bodo skušali razvozlati nekatera bistvena vprašanja sodelovanja večine levega centra. Po vsej verjetnosti bo sestanek že ta teden, in sicer v četrtek.

Posredovanje ministra za delo v sporu med lekarnarji in bolniškimi blagajnami je bilo neuspešno in vse kaže, da bodo morali zavarovanci od 1. marca plačevati sami zdravila in bodo nato lahko zahtevali od zavarovalnih ustanov vračilo. Nekaj podobnega je že bilo z zdravstvenimi storitvami med sporom med zdravniki in zavarovalnimi ustanovami. Obe vsedržavni federaciji, ki združujeta zasebne lastnike lekarn, sta namreč potrdili svoje stališče na skupščinah, ki so bile v nedeljo in v ponedeljek, in sta potrdili, da prekineta konvencije, ki so jih podpisali z zavarovalnimi ustanovami.

Lekarne bodo zato od 1. marca zahtevale od bolnikov, da plačajo zdravila, istočasno pa bodo na recepte napisali vse potrebne podatke ter tudi pritrdili kartonček z oznako zdravila in s ceno, tako da bodo zavarovanci lahko zahtevali vračilo od zavarovalnih ustanov.

Lastniki lekarn trde, da so bili prisiljeni poseči po tako drastičnem sredstvu, ker so konvencije že zdavnaj zapadle in ker INAM ter druge ustanove ne sprejemajo treh osnovnih zahtev. Predvsem plačujejo zdravila z veliko zamudo, tako da zasebni lekarnarji v resnici kreditirajo INAM in druge ustanove v lastno škodo. Istočasno zahtevajo večjo maržo na izdana zdravila, češ da sedaj s težavo krijejo stroške, in končno zahtevajo, da se poslovanje poenostavi. INAM je včeraj uradno odgovoril na prvi dve obtožbi. V uradnem poročilu ugotavlja, da v 44 pokrajinah ni nobenih zamud pri izplačilih, v 47 pokrajinah pa zamude ne presegajo 60 dni. To kljub hudim težavam, ker je lekarniška zaščita zavarovancev izredno narastla in so izdatki za te storitve narastli od 93 milijard v letu 1960 na 252 milijard v letu 1966. Glede ekonomskih zahtev ugotavlja INAM, da prejmejo lekarne sedaj 1 odstotek in zahtevajo, da se ta prispevek zviša na 5,78 odstotka, kar bi pomenilo samo za INAM zvišanje od sedanjih 2,6 milijarde na preko 16 milijard lir letno in kar je nesprejemljivo.

Vsedržavno vodstvo CGIL je v zvezi s to neke vrste «belo stavko» ugotovilo, da gre za spor, katerega posledice bodo občutili izključno delavci, zaradi česar poziva vlado, da še pred 1. marcem odločno posreduje in da se uvede normalno stanje. Istočasno pozivajo prizadeta vodstva, naj se potrudijo, da se vsaj v pokrajinskih okvirih ohrani normalno stanje. (Kakor javljeno, je stavka tržaških lekarnarjev prekinjena. Op. ur.)

V poslanski zbornici se je nadaljevala razprava o proračunu, med katero je minister za šolstvo Bosco odgovoril na obtožbe, zakaj še ni izvedena šolska reforma.

Izvršni odbor vsedržavnega združenja italijanskih sodnikov je razpravljal o stališču predsednika republike glede stavke sodnikov in se uklonil njegovemu pozivu, čeprav je znano, da to ni šlo povsem gladko, ker se večina sodnikov te sindikalne organizacije ne strinja s stališčem predsednika republike. V resoluciji pa je istočasno tudi izrecno polemičen poziv vrhovnemu sodnemu svetu, naj poskrbi, da bodo uresničene zahteve sodnikov, kar se do sedaj ni zgodilo. Na istem sestanku so ponovno razpravljali o primeru predsednika kasacijskega sodišča Tavolara, ki je prisostvoval fašistični manifestaciji ob proslavi obletnice fašističnega zakonodajca Rocca. Tako ravnanje je kritiziral dr. S. Giallombardo, predsednik prve sekcije kazenskega sodišča in generalni tajnik združenja sodnikov, katerega so zaradi tega poklicali na zagovor in so od njega zahtevali pojasnila. Dveh od treh struj v omenjenem združenju sta sprejeli odločni solidarnostni izjavi.

Včeraj opolnoči se je pričela dvodnevna stavka uslužbencev medkrajevnih avtobusnih zvez, ki se bo zaključila jutri opolnoči. Stavko so proglasili v zvezi z razbitjem pogajanj o obnovitvi delovne pogodbe.

SKLEPNA RESOLUCIJA OBČNEGA ZBORA KMEČKE ZVEZE

Sedem osnovnih zahtev za zboljšanje našega kmetijstva

Pravična cena mleka - Demokratizacija socialnega zavarovanja - Zastopstvo v komisijah in odborih - Slovensko strokovno šolstvo - Pravice razlaščencev - Deželna posvetovalna komisija - Uradovanje v slovenščini

Pogled na udeležence nedeljskega občnega zbora Kmečke zveze v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu

Kot poročamo obširno na drugi in tretji strani, je bil v nedeljo občni zbor Kmecke zveze v Trstu, na katerem je bila sprejeta sledeča

SKLEPNA RESOLUCIJA

Občni zbor Kmečke zveze, zbran v Trstu 26. februarja 1967 ugotavlja resno stanje kmetijstva v naši pokrajini, ki ga povzročajo ekološke rezmere, razlastitve in zaskrbljujoče perspektive živinoreje zaradi prenizke cene mleka pri hlevu.

Občni zbor Kmečke zveze zahteva:

nujen poseg pristojnih oblasti, zlasti pokrajinskega odbora za cene, da se določi mleku pravična cena in s tem zajezi kriza živinoreje;

imenovanje predstavništva Kmečke zveze v komisije in odbore, kjer še nima svojih predstavnikov;

odpravo diskriminacije kmetov pri uživanju socialnega zavarovanja in demokratizacijo pristojnih ustanov;

ustanovitev kmetijske strokovne šole in strokovni pouk za slovenske kmete v njihovem jeziku, v duhu člena 5, črke d) splošnih predpisov za izvajanje drugega Zelenega načrta;

poseg dežele za spremembo posebnih pri nas veljavnih zakonskih predpisov glede razlastitev, v smislu zagotovitve upravičenih koristi in pravic morebitnih razlaščencev;

ustanovitev deželne posvetovalne komisije, v kateri bodo zastopane tudi kmečke organizacije, za ureditev jusarskih zadev;

slovensko poslovanje vseh uradov in ustanov, ki so pristojne za kmetijstvo, upoštevajoč, da so v naši pokrajini kmetje skoraj izključno Slovenci.

Občni zbor Kmečke zveze pooblašča novoizvoljene organe zveze, da se v prihodnji poslovni dobi zavzemajo in delujejo za uresničenje omenjenih upravičenih zahtev ter si prizadevajo za čim tesnejšo povezavo z bratsko Kmečko zvezo iz Gorice in z Zvezo malih posestnikov z namenom, da se doseže zedinjenje vseh kmetov v močno enotno organizacijo na vsem območju dežele.

PO NEDELJSKEM SESTANKU V INNSBRUCKU

Pred celotno rešitvijo vprašanj južnotirolske manjšine?

Na sestanku sta bila prisotna avstrijski kancler in zunanji minister - Sporna zahteva po mednarodnih jamstvih - V Južni Tirolski še dva bombna napada

INNSBRUCK, 26. — Skoraj osem ur so trajali razgovori med predstavniki južnotirolske ljudske stranke in predstavniki deželne ter zvezne avstrijske vlade o «paketu» italijanskih predlogov za rešitev južnotirolskega vprašanja. Zaključki niso znani in se samo govori o različnih strujah med predstavniki vseh delegacij

Sestanek je bil na najvišji možni ravni, saj mu je prisostvoval tudi avstrijski kancler Klaus, prisotna sta bila zunanji minister Tončič-Sorinj in predsednik deželne vlade Walnoefer, južne Tirolce pa so zastopali predsednik Magnago, podpredsednika Pupp in Volgger; poleg tega so bili prisotni številni strokovnjaki.

Po sestanku so izdali poročilo, ki pravi, da je Magnago obvestil navzoče o sedanjem položaju in o odgovoru, ki je prispel iz Rima glede pojasnil, ki jih je zahteval izvršni odbor stranke. V luči teh informacij so obravnavali tako obseg ukrepov, ki jih predvidevajo Italijani, kot tudi mednarodna jamstva. Zlasti glede zadnjega vprašanja je dal obsežna pojasnila minister za zunanje zadeve Tončič, ki je obrazložil nujnost mednarodnih jamstev.

Med razpravo so obravnavali različne plati «paketa», in to tako jezikovna vprašanja, šolska vprašanja ter odobritev pokrajinskega proračuna, pri čemer je ponovno bilo v ospredju vprašanje mednarodnih jamstev.

Kancler Klaus je izrazil podporo zahtevam južnotirolskega prebivalstva po avtonomiji in dejal, da bo avstrijska vlada naredila vse mogoče, da se čimprej nadaljujejo razgovori med Italijo in Avstrijo v skladu z resolucijo OZN.

Uradno poročilo zaključuje, da bodo v kratkem organi Volkspartei sprejeli svoje stališče. Kasneje se je zvedelo, da so sklicali sestanek izvršnega odbora stranke za ponedeljek, 6. marca, kar je danes sklenil ožji odbor stranke. Izvršni odbor lahko skliče izreden kongres stranke, ki bi moral dokončno odločati o predlogih.

Dunajski list «Kurier» objavlja dopis svojega posebnega poročevalca o sestanku. Ta meni, da so sklenili predati celotno zadevo v roke zunanjih ministrov. Odločilno je vprašanje resnične avtonomije bocenske pokrajine in mednarodnih jamstev v tej zvezi. Na konferenci so bili mnenja, da so politična jamstva, ki jih predlaga Italija, nezadostna. Ta politična jamstva bi izvedli v obliki svečane izjave pred italijanskim parlamentom.

List piše, da je Magnago poročal dve uri in da je sledila diskusija, med katero se je izkazalo, da niso povsem enaka mnenja v okviru posameznih delegacij. Rimski odgovor glede zahtevanih pojasnil je prinesel bistveno izboljšanje glede dveh vprašanj neodvisne uprave nemških šol in revizije pravice veta italijanskega prebivalstva proti proračunu pokrajine.

Zagovorniki pozitivnega odgovora na italijanske ponudbe so to utemeljevali, kot poroča avstrijski list, češ da Italija do sedaj še nikoli ni toliko ponudila, da ni mogoče doseči več in da je zato treba čimprej uresničiti uresničljivo. Zagovorniki negativnega odgovora pa pravijo, da bi prav predlagani postopek glede pokrajinskega proračuna lahko celo poslabšal sedanje stanje, da Italija ne privoli v parifikacijo veljavnosti dveh jezikov, in končno da so določila o stalnih prebivalcih nestvarna, ker se lahko takoj vsak prišlek vpiše kot stalni prebivalec neke občine.

List «Kurier» tudi poroča, da so izvedli izredne zaščitne ukrepe zlasti okrog palače deželne vlade, ker so se oblasti bale atentatov.

Istočasno s to konferenco pa so počile bombe na področju Južne Tirolske, in torej na italijanskem državnem ozemlju. Že v nedeljo smo poročali o bombnem napadu na daljnovod, isto noč pa so postavili teroristi v središču Bocna mino, s katero so hoteli ubiti stražarja kasarne karabinjerjev, kjer je poveljstvo karabinjerjev za tamkajšnje področje. Bombo so postavili na tlak, ko sta se bližala stražarja, vendar je na srečo počila nekoliko prepozno. Pok je bil izredno močan in se je zbudilo vse mesto. Na srečo pa sta bili samo dve osebi laže ranjeni in med njima dekle, ki je stanovalo preko ceste; ranil jo je v glavo drobec stekla.

V Brunecku pa je prav tako počila bomba na trgu, kjer so pred nekaj meseci porušili spomenik alpincem. Bombo so postavili pod avtomobil; tudi tu na srečo ni bilo človeških žrtev.

DANES

Že od petka, od včeraj pa povsem sistematično, bombardirajo ameriške vojne ladje Severni Vietnam ter minirajo nekatere reke in vodne tokove. Johnson je včeraj izjavil, da gre za dejanja, «širšega obsega» — v skladu s presojo vojaških in civilnih voditeljev ter zato, ker so «vsi diplomatski napori propadli»; dodal pa je, da kljub temu ZDA «stalno iščejo mir». Hanojska vlada je takoj protestirala pri mednarodni nadzorstveni komisiji, ker miniranje pomeni zločin proti človeštvu in nov skrajno nevaren korak pri širjenju vojne. Moskovski tisk pa poudarja, da pomeni bombardiranje še en dokaz več, da ameriška vlada ne želi sporazumne rešitve spora, saj se je začelo takoj potem, ko je Hanoj postavil konkretne mirovne predloge. V Sajgonu pa so predstavniki sedmih držav manilske konference sklenili, da bodo izvajali že znane sklepe. O Vietnamu je govoril tudi včeraj britanski zunanji minister ter dejal, da želi storiti nekaj, kar bi napravilo konec vojne in da njegova vlada podpira tri U Tantove točke.

Na Kitajskem se je po svojem pomirjevalnem govoru prejšnji petek včeraj ponovno oglasil predsednik vlade Čuenlaj in sporočil ukaz vojaške komisije CK KP Kitajske, naj vojska odpravi nemudoma vse spopade v nekaterih pokrajinah, sprte stranke pa naj pošljejo svoje delegacije v Peking na pogajanja. Značilno je, da komisija ne govori naj vojska nastopi na strani «levih» kot doslej, temveč omenja pogajanja. Moskovski radio pa je poročal sinoči o spopadih med pristaši in nasprotniki Maocetunga v nekaterih pokrajinah.

Za dogajanja v Evropi pa je značilna izjava kanclerja Kiesingerja o odnosih z ZDA: «Tako ne more dalje. Govorimo samo o spornih vprašanjih in ne več o vprašanjih skupne koristi. Paradoks je obstoj zavezništva, v katerem je tudi Bonn in da se je nad njim kljub vsem nasprotjem, ustvarila med dvema velikima državama «atomska sokrivda». Rekel je, da bi «prezgodnje priznanje» meje na Odri in Nisi povzročilo več škode kakor koristi ter izrazil prepričanje, da bodo tudi po varšavski konferenci še druge države sledile zgledu Romunije in normalizirale svoje odnose z Bonnom. Stari Adenauer pa je rekel, da se je Kiesingerjeva vlada prepozno zavedla, da bo pogodba o prepovedi širjenja atomskega orožja zmanjšala vrednost nemškega gospodarstva, da bo pomenila premik proti levici in okrepitev vzhodnonemške komunistične stranke. O prizadevanjih Bonna, da izboljša odnose s temi državami je poljski zunanji minister Rapacky včeraj izjavil, da ne vidi spremembe bistva politike Bonna, čeprav «se zavedamo spremembe govorice bonske vlade in spremembe taktike».

Včeraj je prišel v Moskvo na uraden obisk etiopski cesar Haile Selasje. Sovjetski predsednik Podgorni je izjavil, da imata obe državi enake ali podobne poglede na vrsto mednarodnih vprašanj.

Jordanija je včeraj obnovila diplomatske odnose z Bonnom, kar je naletelo na ostro obsodbo v Kairu, kjer poudarjajo, da je Jordanija izdala enotno arabsko stališče o Palestini. Kot je znano, je deset arabskih držav prekinilo diplomatske odnose z Bonnom, ki je maja pred dvanajstimi leti navezal diplomatske odnose z Izraelom.

Britanski predsednik vlade Wilson je včeraj zaključil pogovore o vstopu Anglije v skupno tržišče s holandskimi voditelji. Izjavil je, da nima namena priti do nobenega zaključka, dokler ne bo obiskal vseh šestih članic skupnega tržišča.

Včeraj se je v Adis Abebi začelo osmo zasedanje ORGANIZACIJE AFRIŠKE ENOTNOSTI ob navzočnosti delegatov 34 afriških držav.

V nedeljo je bil v Innsbrucku sestanek na najvišji ravni glede vprašanj južnotirolske manjšine. Kot je znano, je Italija na osnovi zaključkov komisije devetnajstih, kjer so sodelovali tudi zastopniki manjšine, izdelala «paket» predlogov in torej predloge za globalno rešitev vprašanj tamkajšnje manjšine glede jezikovnih zahtev, popolne avtonomije šolstva in popolne avtonomije bocenske pokrajine, dejanskega zastopstva, deleža državnih uradnikov itd. Ostalo pa je še vedno bistveno sporno vprašanje mednarodnih jamstev, ker južni Tirolci in Avstrijci Italiji ne zaupajo in na osnovi izkušenj izvajanja sporazuma Gruber - De Gasperi zahtevajo, da se ohrani mednarodno nadzorstvo nad izvajanjem tega «paketa». Italijanska vlada pa vztraja na stališču, da gre izključno za notranje vprašanje. Kaže, da je bil v Innsbrucku storjen korak naprej in da bo na avstrijsko pobudo prišlo do sestankov zunanjih ministrov. Volkspartei pa bo o tem razpravljala prihodnji teden na zasedanju izvršnega odbora, ki lahko skliče izreden kongres stranke, ki bo imel dokončno besedo.

V Italiji vlada še vedno politično zatišje v pričakovanju razgovora med strankami levega centra, na katerem bodo skušali verjetno še ta četrtek razvozlati zapletena klobčič perečih vprašanj in izvajanja vladnih programskih obveznosti.

Rapacki o politiki Bonna

LONDON, 27. — Poljski zunanji minister Rapacki je zaključil svoj obisk v Londonu in je nocoj odpotoval z letalom v Varšavo. Na kosilu v združenju tujega tiska v Londonu je Rapacki danes izjavil, da je glavna ovira za obnovitev diplomatskih odnosov med Poljsko in Zahodno Nemčijo odklanjanje bonske vlade, da bi sprejela položaj nejedrske države. Druge težave na tej poti so tudi v tem, da bonska vlada noče priznati vzhodnonemških meja in ziasti meje na Odri in Nisi ter zatrjuje, da predstavlja vse nemško prebivalstvvo.

Rapacki je nato izjavil, da se mora predvsem menjati bistvo zahodnonemške politike, če se hoče doseči prava normalizacija odnosov med obema državama.

Kar se tiče nemškega vprašanja v celoti, je Rapacki izjavil: «Za nas je odločilne važnosti bistvo zahodnonemške politike. Zavedamo se spremembe v govorici zahodnonemške vlade in lahko vidimo tudi spremembo taktike te vlade, toda ne vidimo spremembe bistva njene politike.»

Rapacki je govoril tudi o Vietnamu in poudaril, da mora biti ustavitev bombardiranja Severnega Vietnama prvi korak za rešitev spora. Poudaril je, da je ključ vietnamskega vprašanja v Washingtonu in ne na Kitajskem.

VARŠAVA, 27. — Jutri bo prišla v Varšavo češkoslovaška delegacija, ki jo bo vodil predsednik republike in prvi tajnik KP Antonin Novotny. Govorili bodo med drugim o obnovitvi pogodbe o prijateljstvu, sodelovanju in vzajemni pomoči, ki je bila podpisana 10. marca 1947.

Z NEDELJSKEGA REDNEGA OBČNEGA ZBORA KMEČKE ZVEZE V TRSTU

„Podeželje mora ostati v glavnem kmetijsko zato pa mu je treba posvetiti večjo skrb“

V nedeljo dopoldne je bil v mali dvorani Kulturnega doma občni zbor Kmečke zveze v Trstu, katerega so se poleg članov udeležili tudi predstavniki oblasti, raznih ustanov ter organizacij. Deželnega odbornika za kmetijstvo odv. Camellija ter kmetijsko nadzorništvo je zastopal dr. Ivan Baša, pokrajinski odbornik za kmetijstvo Saša Rudolf pokrajinsko upravo, občinski odbornik za probleme okolice Dušan Hreščak tržaško občino, dolinsko občino župan Lovriha, miljsko občinski svetovalec Josip Scheriani, repentabrsko podžupan Alojz Milič, zgoniško podžupan dr. Jan Godnič, nabrežinsko odbornik za kmetijstvo Josip Terčon, Slovensko kulturno gospodarsko zvezo predsednik Boris Race, tajnik B. Samsa in dr. St. Oblak. Zvezo malih posestnikov predsednik Dušan Kodrič in tajnik Marij Grbec, Kmečko zvezo v Gorici predsednik Avgust Štekar, Kmetijsko zadrugo v Trstu predsednik Alojz Marković, deželno organizacijo Alleanza Coltivatori predsednik Livio Simsig in podpredsednik cav. Francesco Ferrante, društvo Pravnik odv. Igor Gruden in odv. Mitja Biteznik. Deželni inšpektorat za gozdarstvo geometer Contento, Kmečko bolniško blagajno ravnatelj dr. Corbella, Urad za združene kmetijske prispevke Gino Gianotti, društvo ATIS gospa Furlan, zavarovalnico goveje živine v Bazovici predsednik Zorko Grgič, zavarovalnico goveje živine v Trebčah Roman Milković, zadrugo v dolini pa Josip Lovriha.

Na občnem zboru je bila razprava o delovanju Kmečke zveze in njenih nalogah, tajniško poročilo in referati strokovnjakov pa so pokazali sedanje razmere in potrebe kmetijstva ter nakazali smernice za nadaljnje delovanje v korist kmetijskega gospodarstva. Splošna ugotovitev je bila, da sicer tarajo kmetijstvo hudi problemi, da pa ima kmetijstvo na našem področju še perspektive za obstoj in napredek, če bomo pospešili njegovo specializacijo, kmetu nudili zadostno pomoč in možnost strokovnega izpopolnjevanja ter uresničili zadružne oblike sodelovanja. Prav tako je prišla do izraza želja naših kmetov, da se združijo v enotno strokovno organizacijo v deželnem okviru.

Po pozdravnem nagovoru predsednika dosedanjega odbora KZ in izvolitvi delovnega predsedstva je Jože Bizjak v imenu Kmečke zveze izročil dolgoletnemu zaslužnemu predsedniku Josipu Škerku zlato kolajno. Nato je sledilo poročilo tajništva, ki smo ga objavili že v nedeljski številki. Sledila so poročila strokovnjakov, nato volitve novega odbora. Izvoljeni so bili:

Mario ŠVAB (Sv. Križ), Drago STARC (Prosek), Zoro GRGIČ (Bazovica), Ivan KRIŽMANČIČ (Bazovica), Evgen KALC (Padriče), Rafael GRGIČ (Padriče), Silvester GLAVINA (Lonjer), Marčelo ČOK (Kolonkovec), Alojz DEBELIS (Magdalena), Ivan BOLE (Piščanci), Karlo KRIŽMANČIČ (Gropada), MIRO KRIŽMANČIČ (Bazovica), Pepi SANCIN (Dolina), Anton PAROVEL (Mačkovlje), Anton PETAROS (Gročana), Ivan RACMAN (Gročana), Jože BOLČIČ (Boljunec), Jožef RAPOTEC (Prebeneg), Alfonz GUŠTIN (Col), Jože BIZJAK (Col), Milko PURIČ (Repen), Karel ŠTOLFA (Saležd), Josip ŠKERK (Bajta), Just TERČON (Slivno), Jože KRALJ (Slivno), Ivan ANTONIČ (Cerovlje), Alojz ŠKERK (Praprot), Jože PERNARČIČ (Vižovlje), Celestin PERTOT (Nabrežina), [illegible] (Boršt), Andrej KRIŠČAK (Kolonkovec) Mario [illegible] (Zadrežec), Ludvik PIPAN (Mavhinje).

Ob zaključku je občni zbor odobril sklepno resolucijo, ki jo objavljamo na I. strani.

Otvoritveni nagovor predsednika J. Škerka

Občni zbor je otvoril predsednik Josip Škerk, ki je dejal:

«Letos praznuje naša organizacija sedemnajstletnico svojega obstoja in delovanja v korist članov in vseh kmetov našega področja. Niso bila to lahka leta niti za našega kmeta niti za njegovo organizacijo. Boriti se je bilo treba z vsemi mogočimi težavami, ki so splošne za kmetijstvo v vseh krajih države in — bi lahko rekli — v vseh državah, pa še s posebnimi problemi, ki izvirajo iz značilnosti kmetijstva v naši pokrajini. Naše kmetijstvo je majhno, zato so ga večkrat oblasti pri izdelavi splošnih gospodarskih smernic skoraj popolnoma prezrle. Potrebni so bili, so in najbrž še bodo izredni napori predvsem naše zveze, da se upoštevajo tudi potrebe kmetijstva in upravičene zahteve naših kmetov.

«Vsa ta leta so prizadejale razlastitve za industrijska področja in za druge (ne vedno utemeljene «javnokoristne») namene našemu kmetijstvu in našemu kmetu ogromno škodo. Razlaščena je bila skoraj vsa nižinska zemlja, ki bi bila najbolj primerna za specializirane kulture, za moderno kmetijstvo. Pri tej hudi borbi je bila Kmečka zveza našim kmetom vedno zanesljivo ob strani in je skupna akcija rodila tudi nekaj dobrih rezultatov. Tu je torej dokaz, če je sploh potreben, da le enotni napori članov in organizacije lahko rodijo uspeh s požrtvovanjem vseh.

«Sodelovanje med Kmečko zvezo in Zvezo malih posestnikov je doseglo že take oblike, ki dajo upati, da bo v kratkem prišlo do zedinjenja vseh naših kmetov v eno samo še bolj močno organizacijo, ki jim bo pripomogla do vedno večjih uspehov, ker je moč le v slogi, v enotnosti.»

Pozdravi predstavnikov oblasti in organizacij

Upravni tajnik Kmečke zveze Lucijan Volk je prebral pozdrav Slovenske prosvetne zveze iz Celovca in pozdrav člana nadzornega odbora zveze Janka Furlana, ki se občnega zbora ni mogel udeležiti. Dr. Baša pa je v imenu deželnega odbornika za kmetijstvo odv. Comellija pozdravil zborovanje in poudaril nujnost strokovne izobrazbe naših kmetov, še posebej mladine. Boris Race pa je prinesel pozdrave Slovenske kulturno-gospodarske zveze in nato rekel, da ni potrebno posebej poudarjati pomen te kmečke organizacije, saj se pri nas z obrambo interesov kmetijstva hkrati branijo tudi interesi Slovencev na Tržaškem. Politična moč narodne skupnosti pa je odvisna od njene gospodarske moči. Zemlja predstavlja vrednost, je del gospodarske moči, zato je ne smemo zanemarjati, pač pa jo moramo varovati. Iz istih razlogov pa smo proti neutemeljenim razlastitvam. Če pa je razlastitev potrebna, zahtevamo pravično ceno in sredstva, ki iz tega izhajajo, je treba ponovno vložiti v pridobitne namene.

Predsednik SKGZ je v svojem nagovoru nadalje rekel, da morajo biti zastopniki kmetov prisotni povsod, kjer gre za njihova vprašanja, da se s tem zagotovijo njihovi interesi. To pa bo možno s čim večjo strnjenostjo kmetov. Zato ni vseeno, koliko članov ima Kmečka zveza in kako deluje. Svoj pozdrav je Boris Race zaključil takole: «Danes se moramo zavedati, da moramo za nadaljnji napredek iz zemlje iztisniti čimveč, hkrati pa se moramo zavedati tudi tega, da smo to zemljo dobili od svojih prednikov.»

Dušan Kodrič je zborovanje pozdravil v imenu Zveze malih posestnikov in med drugim dejal, da ne prinaša zvenečih besed, pač pa da raje govori o skupni dejavnosti in skupnem reševanju rajrazličnejših vprašanj v korist našega kmetijstva, v obrambo razlaščencev, za reševanje problemov vrtnarjev itd. Poudaril je nato, koliko je še vprašanj, ki jih bo treba rešiti v zvezi z bolniško blagajno, družinskimi dodatki, državnimi prispevki kmetom itd. Omenil je nato problem zadružništva, strokovne izobrazbe, tehnične pomoči. V ostalih predelih države — je rekel — se strokovne organizacije zavzemajo in rešujejo ta vprašanja, pri nas pa se za ta vprašanja veže ali pa se z njimi križa še nacionalno vprašanje. Svoj pozdrav je Dušan Kodrič nadaljeval s pozivom vsem kmetov, naj se

Cav. Alceste Ferrante

bolj zavzemajo za reševanje razne problematike, kajti tajnika obeh strokovnih organizacij — Grbec in Volk — ne bosta mogla sama braniti interesov vseh in uveljaviti pravic. «Po tej poti — je še rekel — pa ne stopamo sami. Tudi italijanski kmetje imajo podobne probleme in skupno stopamo za uresničenje naših zahtev.»

Dušan Kodrič je zaključil: «Res je, da Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov skupno nastopata, bolje pa bi bilo, da bi imeli eno samo enotno in zares močno kmečko organizacijo. Prepričan sem, da izražam mnenje vseh kmetov, ko s tega mesta izrekam željo po enotni organizaciji.»

Ko se je aplavz na Kodričev pozdrav polegel, je zborovanje pozdravil v imenu italijanskih kmetov, članov Zveze malih posestnikov, njen podpredsednik Scheriani, ki je med drugim zahteval, da morajo biti kmetje soudeleženi v raznih organizmih, ki odločajo o kmečkih problemih, kajti edino tako «bomo ohranili zemljo svojim potomcem».

V imenu goriške Kmečke zveze je zborovanje pozdravil Štekar, ki je zagotovil, da njihova zveza dela komaj dve leti, da pa je že veliko

Dr. Frane Jurišević

storila in da se je izkazalo, kako potreben je njen obstoj.

Občinski odbornik Dušan Hreščak je prinesel pozdrave tržaškega župana inž. Marcella Spaccinija in vsega občinskega odbora in obljubil, da se bo v bodoče občinska uprava potrudila, da bo kmetijstvu pomagala, kar je v njeni moči.

Podpredsednik deželnega odbora zveze «Alleanza Coltivatori» cav. Alceste Ferrante je najprej poudaril dolgoletno sodelovanje med zvezo, ki jo on predstavlja, in med slovenskimi kmeti, skupne napore in uspehe. Nato je poudaril, da je na dnevnem redu še več nalog, med katerimi je tudi vedno večje uveljavljanje kmetov za bolj demokratično upravo raznih ustanov, ki zadevajo kmetijstvo. Svoj pozdrav je cav. Alceste Ferrante zaključil z obljubo popolne solidarnosti svoje organizacije pri reševanju specifičnih problemov kmetov na Tržaškem in še posebej, kar zadeva uporabo materinega jezika ne le na strokovnih predavanjih in tečajih, pač pa tudi v vseh uradih, kjer se obravnavajo kmečka vprašanja in to ne le na Tržaškem, pač pa povsod, koder živi slovenski kmet.

Sledil je še kratek pozdrav Kmečke zadruge, v imenu katere je Alojz Marković izrazil željo, da naj bi se obe kmečki organizaciji združili v eno samo, močno organizacijo.

Nato je povzel besedo inž. Andrej Čok, ki je poudaril, kako nujno je, da se s strokovnostjo usposobimo za napredek, kajti sicer nas bodo pohodili. Za napredek pa je potrebna izobrazba, torej šola, v konkretnem primeru strokovna šola v deželnem obsegu. S tem bi ne dobili prav nič novega — je dodal — saj smo kmetijsko šolo pri nas imeli že v času Avstrije, in koj po prvi vojni kmetijsko šolo na Plavjah. Spregovoril je nato tudi o rabi slovenščine v raznih uradih. Še nekoč, pred 50 leti, pod Avstrijo, je naš človek mogel stopiti v katerikoli urad, na davkarijo na primer, in se pogovoriti v svojem jeziku. Danes smo torej veliko na slabšem kot tedaj. Danes nam se kratijo tudi najelementarnejše pravice. Svoja izvajanja je inž. Čok zaključil s pozivom, da naj se novoizvoljeni odbor potrudi, da se našemu preprostemu kmetu zagotovijo vsaj te elementarne pravice.

Problem mleka in krme

Kot smo že omenili, so na občnem zboru strokovnjaki imeli zanimiva poročila.

INŽ. JOSIP PEČENKO je govoril o problemu mleka. Problema se je lotil deloma v zvezi s tako imenovanim drugim zelenim načrtom deloma pa iz zornega kota naših razmer. Tako tudi ta zeleni načrt predvideva olajšave, ki naj kmetu pomagajo, vendar gre v tem primeru le v glavnem za posojila po povoljnejših pogojih. Naš kmet pa se že po tradiciji boji posojil, ker se boji, da bi ga posojilo v primeru zaporednih slabih letin spravilo na boben. Zavedati se namreč moramo, da naš kmet nima začetnega kapitala in zato nima možnosti zahtevati državnega prispevka. Zato bi, po mnenju inž. Pečenka, morala dežela pomagati našemu kmetu s tem, da bi mu pomagala k posojilu in to ali s tem, da bi kmetu jamčila pri najemu posojila, ali kako drugače.

Pri javnih sredstvih, ki naj služijo kmetu in živinorejcu za nadaljnji razvoj, je omenil tudi ustanovo «Rinascita Agricola» in pri tem rekel, da je ta ustanova priredila «Salon živali za družbo». Ta salon je sicer lahko zanimiv, toda naš kmet od tega nima nič.

Nato je inž. Pečenko ponovno spregovoril o strokovnem usposabljanju našega človeka, ki se ukvarja s kmetijstvom in živinorejo in nato tudi o prispevkih iz javnih skladov za pospeševanje živinoreje. Pri tem pa je prišel do ugotovitve, da se je kljub vsem prispevkom stanje živinoreje pri nas v zadnjih desetih letih zelo poslabšalo, ker je število glav goveje živine na Tržaškem padlo za 25 odst. Ko se je inž. Pečenko vprašal, kje so vzroki za ta padec, je sicer omenil šuso, ki je pred leti močno prizadela živinorejo, vendar pa ni to bil edini vzrok, ker je število goveje živine pri nas padalo tudi drugo leta. Zato je treba upadanju živinoreje pri nas iskati vzroke tudi drugod, predvsem v preveliki razliki med proizvodnjo in tržno ceno mleka. Po analizi, ki so jo napravili že 1963. leta, stane živinorejca liter mleka od 20 do 25 lir več kot dobi zanj kot znaša tržna cena. Pri tem se je inž. Pečenko ustavil tudi pri javnih prispevkih za gradnjo hlevov. Navedel je primer hleva za 11 glav živine in pri tem ugotovil, da bi tudi z javnim prispevkom, ki sicer ni majhen, stal živinorejca hlev toliko, da bi to negativno vplivalo na ceno mleka, o kateri smo že govorili.

Inž. Josip Pečenko

Ko je na koncu analiziral prikazane podatke, je inž. Pečenko v zaključku ugotovil, da kmetijstvo in živinoreja na našem področju ne potrebujeta le prispevkov iz javnih skladov, ampak tudi več strokovnosti. Seveda so za to potrebna predavanja, strokovna predavanja, ki pa jih mora kmet ali živinorejec razumeti, morajo torej biti v njegovem jeziku.

DR. FRAN JURIŠEVIČ se je lotil vprašanja kraških travnikov. Glede tega je rekel, da samo načelno razpravljanje o tem problemu nima nikakršnega haska, pač pa da je treba temeljito in strokovno proučiti. V zvezi s tem je navedel nemške izkušnje, ki so zelo pozitivne, saj se je količina krme na istih površinah povečala tudi za 200 odst. Navedel je nato tudi lastne izkušnje. Pripomnil je, da na kraških tleh samo umetna gnojila ne rešujejo problema, ker je kraški svet treba gnojiti tudi z organskim, t. j. hlevskim gnojem. Ponovil je to, kar je nekdo pred njim že omenil, in sicer dejstvo, da so nekoč kmetje in vrtnarji dovažali v mesto svoje pridelke, iz mesta pa vozili domov iz tržaških levov gnoj. V dašanjem mehaniziranem, bolje motoriziranem mestu, pa hlevskega gnoja ni. In ne glede na to je treba kraške travnike obogatiti z organskimi gnojili. Pri tem pa je dr. Jurišević še povedal, da so analize dokazale, da kraški zemlji in kraškim travnikom primanjkuje fosforja in apna. Z druge strani pa je vsako uporabljanje kalijevih umetnih gnojil nepotrebno, ker ga v tem primeru tako rekoč mečemo stran.

Kar zadeva proučevanje povečanja pridelka krme je dr. Jurišević mnenja, da bi bilo treba proučiti možnosti ne le povečanja, pač pa tudi izboljšanja krme. V ta namen bi Kmečka zveza morala sklicati strokovnjake, ki naj bi sedli za mizo in podrobno ter temeljito proučili vso to problematiko; na podlagi strokovnih ugotovitev se je nato treba lotiti konkretnega dela, da razpravljanja, analize, predavanja in proučevanja ne ostanejo samo na papirju.

Del novoizvoljenega vodstva Kmečke zveze

Delovno predsedstvo med branjem tajniškega poročila, ki ga je podal Lucijan Volk

Perspektive vrtnarstva in cvetličarstva

Inž. Miloš Kodrič je prikazal, kako je pri nas z vrtnarstvom in kaj bi se dalo napraviti. Rekel je:

Če so za vrtnarsko proizvodnjo tržne ter podnebne in zemljiške razmere pri nas na splošno ugodne, žal ne moremo istega reči, kar zadeva gospodarske in socialne razmere, ki so nastale v povojni dobi. Zaradi nenehnega razlaščanja naših vrtov v korist urbanizacije neposredne okolice mesta se je vrtna površina močno skrčila. Skoraj popolnoma je izginilo vrtnarstvo v Barkovljah, na Greti, v Rojanu, pri Sv. Ivanu, v Rocolu, na Pončanj in pri Sv. Ani. Glavno oporišče tržaškega vrtnarstva — Sv. Marija Magdalena Spodnja in Zgornja — se prav tako zaradi širjenja mesta vedno bolj zožuje. Vrtnarstvo se je zato začelo pomikati proti Žavljam in v dolino Glinščice.

Toda z razlaščanjem v prid industrijskemu pristanišču prej in za naftovod pozneje, je bil zadan trzaškemu vrtnarstvu nov hud udarec. Razen tega je precej vrtov zapuščenih, ker jih nima kdo obdelovati: starejši ljudje so pomrli, mladi pa so si poiskali zaposlitev drugod.

Z izgubo naših najboljših vrtov v najprimernejših legah in v neposredni bližini mesta smo utrpeli dvojno škodo. Z vrtnarskega vidika moramo razlikovati dva pojma: zemljišče kot takšno in vrtna tla nad njim, kajti le vrtna tla so osnovno sredstvo vrtnarske proizvodnje. In čim boljša so bila tla, tem večja je bila izguba. Za razliko od proizvodnih sredstev npr. v industriji imajo vrtna tla to odliko, da postajajo vedno boljša, čim bolj dolgo in čim pravilneje jih uporabljamo. Najboljši vrtovi so prav najstarejši vrtovi. Le pomislite, koliko truda in sredstev je bilo v desetletjih vloženih in kolikšne količine gnoja so bile uporabljene za ustvaritev vrtne prsti. Če se zavedamo, da smo izgubili na tisoče in tisoče kubičnih metrov prvovrstne vrtne prsti, bomo spoznali, da je škoda, ki smo jo utrpeli, ogromna, neocenljiva. Naša zemljišča, ki so v glavnem ilovnata, pa čeprav vsebujejo precej hranljivih snovi, postanejo primerna za vrtnarstvo šele po dolgoletni pravilni obdelavi in po večkratnem obilnem gnojenju. Dobra vrtna tla *morajo* imeti takšne lastnosti, da jih *moremo* obdelovati ob vsaki priliki, tudi takoj po dežju, ter da se *morajo* že pod zimskim soncem dovolj segreti, da *morejo* v njih vzkliti povrtninska semena. Fizične lastnosti težke zemlje najprej popravimo, če ji razen gnoja dodamo tudi precejšnje količine sladkovodnega peska. V nekaterih izrazito vrtnarskih krajih Italije so delali prav tako. V Albenghi, torej v Liguriji so zboljšali svoja zemljišča z uvozom velikih količin peska celo iz oddaljene Padske nižine.

Rastlinski, živi sloj naših razlaščenih ali prodanih vrtov je doslej le malo kdo izkoristil v iste namene kje drugje.

Ker je torej dobrih vrtov vedno manj, medtem ko z druge strani povpraševanje po domači zelenjavi v splošnem stalno narašča, se nam povsem utemeljeno poraja vprašanje: kako uskladiti to nesorazmerje, kako nadomestiti veliko škodo, ki sta jo vrtnarstvu povzročili urbanizacija in industrializacija mestne okolice? O tem vprašanju morejo vrtnarji in naši kmetje na sploh resno in temeljito razmisliti. Z vso odgovornostjo ga morajo načeti naše strokovne organizacije in tudi pristojne oblasti. Ta problem je nujen in pereč. Nekateri marljivi kmetje so že ugotovili, da se jim izplača ukvarjati se z vrtnarstvom in tudi s cvetličarstvom. Kot pionirji so začeli ustvarjati nove vrtove na novih zemljiščih. Če gremo od Milj preko Oreha tja do spodnjega Krasa, bomo marsikje videli kak nov zelenjadni ali cvetlični vrt. V kmetijstvu sta vrtnarstvo in še bolj cvetličarstvo najbolj donosni panogi. Zaradi njune perspektivnosti bi bilo škoda, če bi ju zanemarjali ali celo opustili.

Da je vrtnarjenje donosno delo, najbolj zgovorno pričajo podatki o obsežnosti tržaških vrtov. Njihova povprečna površina znaša približno pol hektara in le v izjemnih primerih presega hektar. Seveda mora na takih površinah biti obdelava močno intenzivna, zaradi česar je treba k organskemu gnojenju dodati še mineralna gnojila, tj. umetna gnojila. V našem razdrobljenem kmetijstvu pa sta vrtnarstvo in cvetličarstvo tudi edini panogi, ki dajeta polno zaposlitev tistim, ki se z njim ukvarjajo. Zato sta vrtnarstvo in cvetličarstvo lahko privlačna tudi za našo kmečko mladino. Z usmerjevanjem mladine k tej panogi bi v precejšnji meri preprečili beg mladine s podeželja.

Inž. Miloš Kodrič

V zadnjem desetletju so se tudi na Tržaškem pojavili prvi povrtninski rastlinjaki — tople grede. To je hvale vredna pobuda za pospeševanje pridelovanja dragocenih zgodnjih kultur. Toda to dejavnost moramo pozorno in temeljito proučiti, da bi preprečili morebitna bridka razočaranja. Gre za povsem gospodarska vprašanja: proizvodnja v rastlinjakih zahteva veliko visoko kvalificiranega dela in veliko sredstev. In ker je glavni namen dobiček, se *morejo* visoki proizvodni stroški kriti le z visokimi dohodki. Da bi mogli to doseči, je nujno potrebna visoka specializacija in ustrezna gospodarska sposobnost. Znani so primeri tudi iz predelov blizu našega mesta, ko so vrtnarji zaradi tehnične in gospodarske nesposobnosti imeli z rastlinjaki velike izgube.

Naš vrtnar mora imeti stalno pred očmi, da je končni uspeh odvisen od proizvodnih stroškov. Cene na trgu se vedno ravnajo po najugodnejših ponudbah ne glede na to, koliko proizvodnja pridelovalca stane. Zato mora biti stalno in glavno geslo vrtnarja: izboljšati in povečati svoj pridelek, hkrati pa znižati proizvodne stroške.

V zadnjem času se v naši deželi o kmetijstvu veliko govori. Razpravlja se o zakonskem osnutku za uresničenje deželne ustanove za razvoj kmetijstva. Ta ustanova naj bi izvajala načrt gospodarskega razvoja tudi v vrtnarstvu, nudila naj bi vrtnarjem in njihovim zadrugam olajšave pri najemanju posojil, dajala naj bi pobude za strokovno usposabljanje vrtnarjev, razvijala zadružništvo tudi v vrtnarstvu, podpirala komasacijo zemljišč z nakupi in razlastitvami, ter pripravljala manjše načrte za krajevni razvoj vrtnarstva na področjih, ki so za to najbolj primerna. Če se bo res ta načrt uresničil, si bo naše vrtnarstvo veliko opomoglo.

Najbolj primerna področja za vrtnarstvo pa nas šele čakajo. Glede tega naj omenim le Miljske hribe, Osapsko dolino in Breg nad njo ter lepo položno lego pod Kontovelom, Prosekom, Križem in Nabrežino, ki naravnost vabi k udeležvovanju v vrtnarstvu in cvetličarstvu. Morda bi se našel kdo, ki bo rekel: kje so pa ceste in poljske poti? Kje je voda? To je točno, vendar ne smemo pozabiti, da predvidevajo zakoni za ureditev poljskih poti in napeljavo vode izdatno pomoč in podporo. Toda prvi pogoj za uresničenje tega je v tem, da se združimo, kajti le na tej osnovi bomo mogli kaj ustvariti in tudi priti do ustreznih državnih prispevkov. Dovolite mi, da mimogrede pripomnim, da so naši starejši kmetje marsikaj dobrega in koristnega napravili le z družnim, skupnim delom brez vsakršne tuje pomoči in podpore. Omenim naj le znane «rabote» ki je šla, žal, že v pozabo. Mar ni škoda, da ostaja še nadalje večina naših paštnov neobdelana in da njihovi lastniki čakajo le primernega kupca iz mesta? V nekaterih naših zavetnih krajih so paštni tako dobro zavarovani pred burjo in severom, da so že sami po sebi naravni rastlinjaki, kjer lahko kar na odprtem pridelujemo najbolj zgodnje in zato najbolj dobičkonosne vrtne pridelke.

Tudi na kraški zemlji, ki je prirodno rodovitna, lahko razvijemo vrtnarstvo. Posebno na spodnjem Krasu so prvi vrtnarji že pridno na delu. Poiskati moramo najprimernejše povrtnine in ugotoviti najprimernejši čas za njihovo gojenje. Določene vrste zelenjave v vročih poletnih mesecih v nižinskih legah ne uspevajo dobro. Prevroče je, napadajo jih tudi različne bolezni. Menim, da bi te kulture našle primerno lego prav na Krasu. Po kraškem grahu, strocjem fižolu, korenju, buči in drugih takšnih kulturah je posebno v določenih mesecih na trgu precejšnje povpraševanje.

Ker je domača zelenjava na trgu zelo cenjena, se pogosto dogaja, da trgovci prodajajo uvoženo zelenjavo pod oznako domače zelenjave. To gotovo škoduje našim vrtnarjem. Znani so konkretni primeri, ko so trgovinah prodajali grah s Sicilije pod oznako «domači grah». Da bi se taki in podobni primeri ne dogajali več, moramo zahtevati uvedbo nadzorstva nad prodajo in zaščito povrtnin domačega pridelka, domače pridelave.

V zadnjem času pogosto beremo v tisku, da postaja Trst nekakšno «evropsko središče za razpečavanje sadja in zgodnje zelenjave». Hkrati pa Trst še nima primerne izložbe, nima stične točke za srečanje operativnih za spoznavanje pridelka. Zato so sklenili, da bo vsako spomlad v Trstu, poleg mednarodne cvetlične razstave tudi mednarodna razstava sadja in zelenjave. Že letošnja razstava bo prikazala italijansko in tujo proizvodnjo povrtnin. Dobro bi bilo, da bi se naši vrtnarji in cvetličarji, seveda tudi naše strokovne organizacije, pozanimali za to razstavo in se je tudi udeležili.

Z našim pridnim delom ter s pomočjo ustreznih deželnih organov in s strokovnim usposabljanjem vrtnarskih strokovnjakov bi se dalo za naše vrtnarstvo veliko storiti. Od oblasti bi bilo treba zahtevati čim izdatnejšo pomoč, predvsem v prid najbolj revnih vrtnarjev in začetnikov. Zahtevati bi morali tudi nižjo ceno vode po nižjih cenah in predelavo mestnih smeti v dobro organsko prsti, ki naj bi bila cenena in vsem dostopna, da bi lahko izboljšali že obstoječe ali ustvarjali nove vrtove, da bi se s tem nadomestila izguba najboljših vrtov v okolici mesta.

Zahtevati moramo da se v tržaški okolici ustanovi in finančno vzdržuje stalno preizkuševališče za vrtnarstvo in cvetličarstvo, kjer bi strokovnjaki praktiki nazorno prikazovali načine pridelovanja in uspevanja naših tipičnih povrtnin in gojenja cvetlic kako pridelovanje izboljšamo, nadalje bi morali tu pridelovati izbrana udomačena semena. To središče bi moralo proučevati tudi trzne razmere in usmerjati vrtnarje in cvetličarje k čim uspešnejšemu delu. Vršiti bi morali S tem centru analize zemljišč bi se naši vrtnarji in cvetličarji prepričevali o koristnosti uporabe novih tehničnih pripomočkov, strojev in orodja ter kemičnih snovi, gnojil, razkužil in herbicidov. Ta center je nujno potreben zaradi naših posebnih tržnih, podnebnih in zemljiških razmer. Posamezni vrtnar ali cvetličar nima niti časa niti sredstev, da bi se mogel s tem ukvarjati. Takšno službo *more* in *mora* opravljati le javna ustanova.

(Poročila se nadaljujejo na 3. str.)

Član delovnega predsedstva Jože Bizjak poklanja dolgoletnemu predsedniku Kmečke zveze Josipu Škerku zlato kolajno

Razmere in potrebe kmetijstva v izčrpnih poročilih strokovnjakov

DR. STANISLAV OBLAK

O problemu jusarskih zemljišč

O problemu jusarskih zemljišč je imel dr. Slanislav Oblak naslednje poročilo:

«V naši pokrajini so obsežne površine občinskih zemljišč ter znatna območja travnikov, travnikov-pašnikov, gozdov in nerodovitnih tal, ki so podvržena jusarskim pravicam. Ne razpolagamo s točnimi podatki, vendar gre najmanj za 6 do 7 tisoč hektarov. Če bi hoteli izraziti povprečno vrednost teh zemljišč v denarju, bi se le-ta sukala okoli 7 milijard lir.

Navedli smo te približne podatke, da bi podčrtali važnost

Dr. Stanislav Oblak

te zemljiške imovine in s tem pomembnost vprašanj, ki se okoli nje sučejo, ali bi se morala sukati. Pomembnost imovine, o kateri je govora, pa je še toliko večja, ker je v glavnem v najbližnji soseščini naselij in samega glavnega mesta dežele, zatorej v prostoru, ki zadeva urbanizacijo (z nanašajočimi se urbanističnimi načrti), industrializacijo ter širjenje primarnih, sekundarnih in terciarnih gospodarskih dejavnosti. V isti imovini, pa je poleg tega še območje, ki je še na razpolago za razne druge namene in za samo kmetijsko, gozdno in pašniško valorizacijo ter za naravne rezervate.

Iz navedenih razlogov je naša dolžnost, da opozorimo tudi s tega mesta vse, ki so za to pristojni, na važna vprašanja, o katerem je govora.

Navedli bomo na kratko, kar mislimo, da bi moralo biti predmet raziskav, ukrepov in rešitev.

I.

JUS — Rešitev vprašanj, ki so povezana z jusarskimi pravicami je osnovna in prvi pogoj za vsako nadaljnjo realizacijo. Gre v prvi vrsti za rešitev juridičnih vprašanj, ki je v pristojnosti komisariata za likvidacijo jusarskih pravic. Gre za zadevo, ki se pri nas vleče več kot celo stoletje, če pomislimo, da je izšel prvi osnovni cesarski patent, ki jo je urejeval po avstrijskem pravu, sredi preteklega stoletja. Gre za vprašanje, ki obstaja že 40 let v okviru italijanske zakonodaje, če računamo, da je zadevni zakon, ki je sedaj v veljavi, izšel leta 1927. Kaj je bilo v tem pogledu narejenega pri nas in kakšen je položaj? Če izvzamemo nekatere primere legitimacije zasedb, moramo ugotoviti, da je položaj takšen, kakršen je bil ob koncu prve vojne: pravilna se nam potemtakem zdi pripomba jurista in ekonomista, da namreč sedanji juridični ustroj na področju zemljiškega jusa teži bolj za trajnim podaljševanjem kakor pa za likvidacijo jusarskih pravic.

Odveč je podčrtati, da take okoliščine ovirajo med drugim vsak poizkus valorizacije obravnavanih zemljišč, kakor nam dodajujejo sveži in zelo sveži primeri.

Pristojnost nad jusarskimi zemljišči je sedaj prešla na deželo, od dežele je odvisen tudi komisariat za likvidacijo jusarskih pravic. Vendar dežela še ni izdala izvršilnih odredb za novo deželno kompetenco. Obstoječi okvirni zakon vsebuje glavne principe, ki bi morali veljati pri likvidaciji jusarskih pravic v vseh krajih, v vseh okoliščinah, pri vseh zgodovinsko-juridičnih izvorih, za vsak ekonomsko socialni ambient. Načelno je torej prav, da je republiška ustava ta predmet decentralizirala in razčlenila, ter ga dodelila v pristojnost dežel s posebnim statutom. Bati pa se je — to smo še opazili v mnogih primerih da centralna oblast večkrat ljubosumno brani svoje prerogative in kompetence — bati se je, pravimo, da bo centralna oblast težko prepustila deželi, kar bi bilo nujno potrebno, zlasti kar se tiče tudi zakonodajne avtonomije. Deželni zakonodajalec si bo moral potemtakem priboriti ne samo teoretično pristojnost, pač pa tudi možnost, da bo z zakoni in administrativnimi ukrepi mogel, če ne drugega, vsaj odpraviti dolgo dobo zastoja.

Naj si bo kakor koli, potrebno bo, da se na tem področju razčlenijo prednosti ter da se postavijo in programirajo roki ter čas izvedbe. Mislimo vsekakor, da je v okviru dežele Furlanija - Julijska krajina likvidacija jusarskih pravic v vseh občinah naše pokrajine ter v sosedni občini Doberdob nujno in prednostno vprašanje.

Ne bomo se spuščali v podrobnosti, ki zadevajo zamotana in delikatna vprašanja, ki zahtevajo vsekakor globlje in skrbnejše proučitve z juridičnega in gospodarskega gledišča.

II.

UPRAVA. — Samo v nekaterih vaseh upravljajo jusarska zemljišča ali bolje se za ta zemljišča neuradno zanimajo skupnosti, ki imajo sicer že dolgo tradicijo, ne pa povsem uradnega priznanja v okviru veljavne zakonodaje. Pred desetletjem so imenovali nekatere krajevne komisarje, ki pa so prenehali s svojim delovanjem, čeprav so jim bili v pomoč od jusarjev izvoljeni odbori, to pa zaradi tega, ker so bili prepuščeni samim sebi ali zaradi upravnih in tehničnih razlogov. Vsa zemljiška imovina je zdaj v rokah občinskih uprav. V tržaški občini občini, kjer so najpomembnejša jusarska zemljišča — pri Barkovljah segajo do morja — spada ta imovina v pristojnost enonomata in zadevnega odbornika. Ni nam znano, da bi doslej bile občine, posebno pa uprava glavnega deželnega mesta, kdaj posvetila tej imovini večjo pozornost, kakor so to zahtevali zgolj upravni akti.

Najvišji upravni organ in urejevalec jusarske imovine je pač še vedno komisariat za likvidacijo jusarskih pravic. Res pa je, da ta posebni organ, ki je pravzaprav odraz juridičnih ustanov, po svoji naravi in zaradi juridičnih zaprek zakonodaje, ki je v marsičem že preživela, teži — in to mu nalaga sam zakon — pretežno teži za tem, da glede zaupane imovine ohrani, kar je, in torej ni upravitelj v pravem smislu besede ter se ne spušča v pobude, ki bi prekoračile okvir njegovega delokroga. To pa predstavlja najbolj negativno plat današnjega položaja na tem področju, kar bi se sicer dalo časovno skrajšati — kakor je bilo predvideno v zakonu — in se ne more pa zavleči za celo večnost.

Navedli bomo samo nekatere primere, ki so posledica opisanega stanja.

Zaradi naprej trajajoče začasnosti, zaradi svoje ureditve, se sedanja uprava (tudi če, je delegirana) ne more v polnosti vključiti v obširno omrežje ugodnosti in olajšav, ki so predvidene v državnih in sedaj deželnih zakonih kar se tiče izboljšav in valorizacije ter zadevnih prispevkov, tehničnega vodstva, konsortiranja itd. Ne more biti aktivno prisotna pri dogajanjih, ki jo pobliže prizadevajo, kot je npr. sestava občinskih in medobčinskih urbanističnih načrtov, ustanavljanje naravnih rezervatov itd.

Zaradi istih razlogov ne posveča ali ne more posvečati potrebne pozornosti zaščiti interesov zaupane ji imovine proti tretjim. Vprašujemo se na primer — gre za aktualno zadevo — če je bil in je izkupiček za razlastitve in služnosti na trasi za naftovod primeren.

Vezani na določene zakonske predpise, upravitelji jusarskih in kolektivnih zemljišč ne morejo pravočasno izkoristiti fondov iz naslova imovinskih dohodkov za zboljševalna dela in se ne morejo zlahka in brez odlašanja zediniti glede izbire teh melioracijskih del.

Dejstvo je, da so že leta zamrznjeni zneski, ki jih nalagajo na hranilne knjižice; če bi pravočasno uporabili ta sredstva, bi če ne drugo, vsaj odpravili posledice postopnega denarnega razrednotenja.

Ukrepi, ki so potrebni za odpravo negativnih posledic zadeve, tičijo torej zopet v pospeševanju likvidacije, in če bi se le-ta morala še podaljševati, kakor se lahko predvideva, v nujnih posegih za boljšo in zahtevam primerno ureditev upravljanja.

* * *

Lahko zaključimo, da brez rešitev, ki smo jih na kratko nakazali, ne more biti govora o nobenem načrtovanju namenov, izboljšav in valorizacije jusarskih zemljišč, in to na veliko škodo gospodarskih interesov skupnosti in posameznikov.

In nazadnje še pripomba:

Če je naloga združenj in organizacij, kakršna je naša, zainteresirati, postavljati in perspektivno projicirati vprašanja, kakršna so ta, ki jih tu obravnavamo, ni v njihovi pristojnosti in niti v njihovi možnosti, da bi jih razčlenjevala, poglabljala in nakazovalo v podrobnostih njihove rešitve. Vse to spada v pristojnost organov, ki so tozadevno pristojni na vseh oblastvenih ravnih.

Naša stvarna zahteva na tem torišču je, da se v okviru dežele ustanovi posebna komisija, ki naj bi na široko obravnavala vprašanja jusarskih zemljišč. V ta organ naj bi vključili tudi zastopnike kmečkih organizacij, kakršna je naša; vse to še preden se začne z izvajanjem zadevne zakonodajne dejavnosti.»

Posamezni delegati pozorno sledijo poročilom in razpravi

INŽ. STANKO GRGIČ

Stanje vinogradništva na Tržaškem

O našem vinogradništvu je inž. Stanko Grgič dejal:

«Podnebni in talni pogoji našega področja nam omogočajo proizvodnjo belega in črnega vina, ki je po svojih značilnih kakovostnih odlikah zelo priljubljeno in iskano med domačimi potrošniki, to pa seveda le tedaj, če je bilo pravilno pripravljeno in negovano.

Za trto kot kulturno rastlino je značilno, da lahko uspeva tudi na področjih, na katerih druge kulturne rasline ne morejo uspevati, bodisi zaradi suše, velike količine apna ali strmega področja, kar je za nas še posebnega pomena, ker prav takšnih terenov pri nas ne primanjkuje.

Po podatkih, s katerimi razpolagamo, imamo na našem področju 5.949 ha vinogradov, z letno proizvodnjo 72.000 stotov grozdja, oziroma 52.000 hl vina. Razširjenost v posameznih občinah pa bi bila naslednja:

Devin - Nabrežina	90 ha	s pridelkom	4.000	stotov	grozdja
Repentabor	57 »	»	840	»	»
Milje	303 »	»	10.830	»	»
Dolina	515 »	»	23.150	»	»
Zgonik	211 »	»	4.520	»	»
Trst	773 »	»	28.640	»	»

Če si pa nekoliko pozorneje ogledamo stanje teh vinogradov, bomo dobili še precej žalostno sliko, gledano z današnjega strokovnega gledišča. Večji del teh vinogradov je že star in zasajen po principih, ki so v vinogradništvu veljali pred 50 leti in ki danes ne prihajajo več v poštev, ker niso donosni, ne toliko zaradi količine grozdja, ki nam

Inž. Stanko Grgič

ga dajejo, temveč zaradi vloženega dela. Tehnika vinogradništva je od tedaj zelo napredovala in to vzporedno z našimi zahtevami po življenjskih dobrinah. Ena od teh napak je, da so pregosto zasajeni, tako da je sploh nemogoča uporaba strojev, a brez teh si je danes nemogoče zamisliti ne samo napredek, temveč tudi obstoj sedanjega vinogradništva. V zvezi s tem je strokovno in praktično dokazano, da nam manjše število trt, zasajenih na isti površini, daje večje količine grozdja zdrave kakovosti, z večjo količino sladkorja, kakor pa gosto zasajen vinograd, ker trta ljubi prostornost, zrak in svetlobo. Drugo pa je, kakor sem že omenil, možnost uporabe strojev.

Nam je vsem znan pojav, ki ni samo naš, temveč je splošnega svetovnega značaja, da mladina danes zapušča kmetijska posestva in si išče primernejše, lažje in donosnejše delo v mestu. Z druge strani pa smo prepričani, da je vinogradništvo na našem področju še vedno dober vir dohodkov, če bi bilo vòdeno po načelih naprednega vinogradništva in kletarstva. Mislim, da ne grešim, če trdim, da danes prodaja vina ni vprašanje, seveda če je to zdravo, dobrega okusa in lepo za pogled.

Nemogoče je, da bi tukaj v tem kratkem času opozoril na vse tiste najvažnejše ukrepe, ki so nujno potrebni pri vodenju naprednega vinarstva in vinogradništva. Navedel bom samo nekatere. Sicer pa to tudi ni moja dolžnost. Mi imamo kmetijsko nadzorništvo s svojimi strokovnjaki, in prav njihova dolžnost bi bila, da vodijo naše kmetijstvo s praktičnim poukom in tehničnim tolmačenjem posameznih posegov naprednega kmetijstva. Pred nekaj dnevi sem obiskal našega dobrega tovariša Janka Furlana, ki na žalost zaradi bolezni danes ne more prisostvovati temu občnemu zboru, in takole v pogovoru mi je rekel: Dragi Grgič, mi potrebujemo ljudskega in ne «kanclijskega» agronoma. Da, res, take agronome potrebuje naše kmetijstvo. Pa bo kdo dejal: saj noče nobeden študirati agronomije! Kako pa naj jo študira, ko ve že v naprej, da kot Slovenec ne bo dobil zaposlitve. Pravilno je, da imajo posamezne občine zaposlene zdravnike in veterinarje. O kmetijstvu pa stalno govorimo, kako nazaduje, kako bi moralo napredovati, in vendar občine kot so Dolina, Devin-Nabrežina, Repentabor, še danes niso v stanju, da bi zaposlile po enega agronoma zaradi tistih ubogih dveh milijonov, kolikor bi jo stalo letno. Koristi pa, ki jih imajo od kmetijstva, noče nihče omeniti.

Končno bi hotel še opozoriti na nekatere nujno potrebne agrotehnične ukrepe, na katere moramo paziti pri obdelavi in še posebej pri obnovi vinogradov. Kot že omenjeno, nam pravilna razdalja vrste od vrste omogoča izkoriščanje vinogradniških strojev, ter trti dajemo potrebni življenjski prostor. Razdalja vrste od vrste naj bi bila od 1,50 m do 2,00 m. trta od trte od 1,10 do 1,30 m.

Za oporo vinske trte še vedno uporabljamo razne lesene kole. S tem, da moramo vsako leto pregledati in tu in tam menjati posamezne kole, je ekonomska računica pokazala, da so cementni stebrici najboljši in da trajajo celo dalj časa od življenjske dobe trte.

Pri ustvarjanju novih nasadov, kakor tudi pri izpolnjevanju praznih mest se pojavlja vprašanje sadik. Dober trsni izbor je temelj naprednega vinogradništva. Pri tem bi se morali odločiti le za nekoliko belih in črnih sort, in sicer tistih, ki so se do sedaj pokazale kot najboljše. Večkrat je slišati tudi razne pritožbe naših vinogradnikov, da kupljene sadike niso odgovarjale zaželenim. S tem se v naše vinograde vnaša še večja zmešnjava, ker najdemo v njih že tako vse mogoče sorte, pa tudi takšne, ki sem ne spadajo več. Še posebno je vprašanje sadik za naš gornji Kras, kjer vinogradniki sadijo črne sorte refoška na določenih podlagah. Teh sort pa, pravijo, pri nas ni mogoče dobiti. Dosti je še vedno tudi takšnih vinogradnikov, ki bi radi kaj obnovili ali dopolnili, pa ne morejo, ker nimajo odgovarjajočih sadik.

Z vsakoletno rezjo trte želimo dati trti zaželeno obliko, pri čemer moramo upoštevati, da je trta visoko rastoča rastlina in jo temu primerno moramo tudi rezati. Ne reži trte, preden ne odpade listje, ker s tem prizadenemo trti ogromno škodo.

Z rezjo pa želimo doseči tudi vsakoletno rodnost, kakor tudi pravilno uravnavanje pridelka.

Z vsakoletno trgatvijo, posebno pa še z rezjo odnašamo iz vinograda velike količine hranilnih snovi, zaradi česar se zemlja stalno črpa. Vemo, da je naša narava zelo skopa in če zemlji ne bomo vračali teh snovi, ne moremo od nje pričakovati zadovoljivega pridelka. Te odnesene snovi vračamo zemlji z gnojenjem. Pri tem pa moramo vedeti, da zemlja ni nekaj mrtvega, ampak da je organizem, ki živi in umira. V njej se nahaja na milijone mikroorganizmov, kateri z razkrajanjem pripravljajo hrano rastlinam. Ti povzročajo zelo velike spremembe v sestavi umetnih in naravnih gnojil. Njihovo življenje pa je odvisno od količine organskih snovi v zemlji, torej hlevskega gnoja. Na žalost tudi živinoreja nazaduje in s tem se tudi manjšajo zaloge gnoja.

Posebno poglavje pa je kletarstvo. Glavna naloga vsakega kletarja je, da pripravi vino prijetnega okusa, lepega zunanjega videza s prijetno aromo in, seveda, da je zdravo. To pa ni vedno lahko, ker večkrat ne razpolagamo s potrebnim prostorom, posodo in tudi znanjem naprednega kletarjenja. Vsi vemo, kako se pridela vino, vendar pa ni vse, kar ga pridelamo, tudi dobro, zdravo, okusno vino prijetnega zunanjega videza. Kajti še vedno je opaziti po naših gostilnah, kjer prodajajo domače vino, vino rjave barve, motno in neprijetnega okusa. Ne smemo pozabiti, da je današnji potrošnik postal zahtevnejši in izbirčnejši glede kakovosti.

Da bi do takega vina mogli priti je prvi pogoj zračna in čista klet, zdrava in čista posoda. Po končanem pretakanju vina, peremo sod s čisto vodo toliko časa, dokler ta ni povsem čista. Ni strahu, da bi sod zaradi tega izgubil na vrednosti. Dobre lastnosti soda so v lesu, na lesu in med dogami pa se vedno nahajajo škodljive glivice, ki nam tudi po dolgem času mirovanja znajo pokvariti vino, in to nesnago moramo s pranjem odstraniti. Če hočemo dobiti vino prijetnega okusa, ne smemo pustiti mošta dolgo časa na tropinah. Seveda to ne more veljati pri črnem vinu. Preden vino pretočimo, prepričajmo se prej, če se vino nagiba k porjavitvi. Tako vino moramo pred pretakanjem zdraviti. Sod mora biti vedno poln, če nimamo dovolj vina, da bi ga prilili, ga moramo pretočiti v manjšo posodo. In še in še imamo raznih osnovnih pravil, katerih se moramo držati pri predelavi grozdja, če hočemo doseči tisto, kar želimo, a to je dobro in zdravo vino.»

DR. ELIO FORNAZARIČ

Vpliv Skupnega evropskega tržišča na kmetijstvo

O vplivu Skupnega evropskega tržišča na kmetijstvo je dr. Elio Fornazarič dejal:

«Dne 25. marca bo deset let od podpisa mednarodnega sporazuma o ustanovitvi Skupnega evropskega tržišča, ki so ga spomladi leta 1957 podpisale v Rimu Italija, Francija, Zahodna Nemčija, Belgija, Nizozemska in Luksemburg. Po tem sporazumu naj bi se države podpisnice v razdobju nekaj let gospodarsko toliko zbližale, da bi na koncu postale eno samo veliko tržišče, ki bi se raztezalo na površini 1.200.000 kv. kilometrov in ki bi štelo nekaj nad 170 milijonov potrošnikov, brez carinskih pregrad v notranjosti in le obdano z enotnim carinskim plotom nasproti zunanjemu svetu, ali kakor pravimo tudi, nasproti «tretjim državam».

Uresničitev Skupnega evropskega tržišča je zahtevala predhodno uskladitev različnih gospodarskih sistemov posameznih članic. Nas v tem trenutku zanima predvsem področje kmetijstva, to pa je slučajno prav tisto področje, ki je izkazovalo in še danes izkazuje največje razlike od države do države. Težav, ki jih je predstavljalo postopno zbliževanje šest različnih kmetijstev, so se organizatorji nove mednarodne skupnosti dobro zavedali in njihova prvotna misel je celo bila ta, da bi področje kmetijstva zaradi teh težav sploh pustili izven splošnega sporazuma. Ker pa je bilo to praktično neizvedljivo, če so hoteli uresničiti enotno tržišče, so se lotili tudi usklajevanja kmetijstva. Pogajanja so trajala zelo dolgo in trajajo pravzaprav še danes, ko je po 10 letih sporazum o Skupnem evropskem tržišču uresničen v razmerju 80%; preostalih 20% predstavljajo prav vprašanja, ki so še odprta na področju kmetijstva. Komaj dober teden je od tega, ko so se predstavniki ministrstev za kmetijstvo iz šestih držav v Bruslju razšli in preložili sestanek za 15 dni, ker se niso mogli sporazumeti o nadaljevanju in obliki pomoči, ki naj se še naprej priznava kmetijstvu v posamezni državi, članici šesterice. Nizozemci hočejo še naprej podpirati svojo proizvodnjo cvetličnih gomoljev, Italijani postavljajo pogoje glede mlečnih izdelkov, Francozi zopet ščitijo celo vrsto svojih kultur itd. Skratka, uskladitev šesterice v kmetijstvu je še vedno odprto vprašanje. Sicer se vsi dobro spominjamo, na kakšne težave je naletel podpredsednik gospodarske komisije pri EGS Mansholt, ko je pred časom načel vprašanje evropskega pridelovanja in trgovine žitaric.

Medtem ko so se predstavniki držav, podpisnic rimskega sporazuma, kmalu dogovorili glede ureditve skupnega tržišča z industrijskimi proizvodi, je zaradi navedenih težav področje kmetijstva napredovalo počasneje: leta 1962 so bili doseženi prvi delni sporazumi za svinino, perutnino in jajca; leta 1964 so sledili sporazumi za riž, mlečne izdelke in goveje meso, pri čemer sta bili zadovoljni predvsem Francija in Nizozemska; lansko leto so podpisali sporazum za nekatere vrste povrtnine in sadja, za sladkor in za oljčno olje. S 1. januarjem letošnjega leta je bilo izenačeno tržišče cvetače, paradižnikov, namiznega grozdja, jabolk, hrušk in breskev. Zdaj se bodo strokovnjaki v kratkem ponovno sestali za sklenitev sporazuma o proizvodih čebelarstva, o konjskem mesu in o nekaterih tekstilnih vlaknih. Dne 1. julija prihodnjega leta pridejo na vrsto nekatere druge vrste povrtnine in sadja, odprto pa ostane za poznejši čas vprašanje izenačenja tržišča vina, tobaka in krompirja.

Organizatorji Skupnega evropskega tržišča so si za kmetijstvo postavili naslednje cilje: predvsem izboljšati tako imenovano produktivnost dela in naprav, dalje podpreti racionalen razvoj kmetijstva in čim bolj smotrno uporabljanje kapitalov v tej gospodarski panogi. Kot osnovno načelo so postavili zahtevo, naj se notranje potrošno tržišče zalaga predvsem s pridelki iz šesterice. Kdor hoče nabaviti kmetijske pridelke zunaj skupnosti, sicer to lahko svobodno opravlja, vendar mora ob uvozu pridelkov na skupno področje plačati vnaprej določeno carino. Izkupiček carine se steka v poseben denarni sklad, imenovan Evropski sklad za usmerjanje in jamstvo kmetijstva, ali na kratko FEOGA, iz katerega zopet podeljujejo članicam skupnosti denarne podpore, tako da lahko pomagajo domačemu kmetijstvu, če se znajde v težavah, in prodajajo morebitne presežke kmetijskih pridelkov pod ceno na tretja tržišča.

Dr. Elio Fornazarič

Posebna italijanska komisija, ki se je bavila s tem vprašanjem, je pred ustanovitvijo sklada izračunala, da bi morala Italija prejemati iz njega povprečno po 385 milijonov dolarjev podpore na leto, medtem ko bi morala prispevati vanj okoli 345 milijonov. Razlika 40 milijonov dolarjev, ali približno 25 milijard lir na leto naj bi v bistvu predstavljala nekakšen čisti prispevek FEOGA za pristop italijanskega kmetijstva k skupnemu tržišču. Praksa pa je doslej pokazala, da ima italijansko kmetijstvo od pristopa k združeni Evropi za zdaj prej škodo kakor dobiček. Res je sicer, da področje ni še povsem urejeno in da se utegne zato položaj v prihodnje v večji ali manjši meri izboljšati, vendar pa sedanji razvoj ne navdaja italijanskih kmetijskih krogov s prevelikim optimizmom. Za naprej pa si uradna Italija obeta precej koristi od skupnega trga. Tako med drugim računa, da bo njeno vino preplavilo Evropo, ko bo v šesterici dosežen vinski sporazum, saj bo Francija — ki potrebuje vsako leto velike količine vina za rezanje vina alžirskega izvora, za katerega bo morala plačati uvozne prelevmane — zaradi teh stroškov prisiljena dvigniti ceno svojemu vinu in s tem zaostati na vinskem tržišču.

Toda tega sporazuma za zdaj še ni in vse možnosti so zato še odprte, zlasti še če se spomnimo, s kakšno odločnostjo znajo Francozi braniti svoje koristi in svojo gospodarsko, pa tudi politično neodvisnost.

Iz podatkov o poslovanju sklada FEOGA je razvidno, da Italija mnogo več prispeva vanj kakor pa iz njega prejema. Kje so vzroki za to, odnosno kje so se strokovnjaki, ki so zagotavljali finančne presežke, zmotili, ni za nas važno; važnejša je ugotovitev, da v tem trenutku revno italijansko kmetijstvo s pomočjo mehanizma FEOGA, hočeš nočeš, podpira bogatejše kmetijstvo drugih članic šesterice. V zadnjem poslovnem letu, za katerega imamo na razpolago statistične podatke, je Italija vplačala v sklad 19 milijonov ter iz njega prejela le 3,7 milijona dolarjev. Zguba je znasala 15 milijonov dolarjev. Istega leta pa je npr. Francija, da ostanemo pri tej latinski sorodnici, vplačala v sklad 17, iz njega pa prejela kar 47 milijonov dolarjev.

S tega vidika si torej tudi naše kmetijstvo ki je sestavni del širšega italijanskega kmetijstva, ne more obetati posebnih koristi. Vsaj dokler se celotna uskladitev kmetijskega trga ne izpopolni. Težave so, in še bodo, na splošno in za posamezne pridelke. V tej zvezi naj navedem primer iz lanske sadne letine. Italijanske jablane in hruške so lani izredno dobro obrodile: sadjarji so pobrali 25 milijonov stotov jabolk in 12 milijonov stotov hrušk. No, čeprav je Evropska gospodarska skupnost prav v tistem času dala na razpolago Italiji 40 milijonov dolarjev za spodbudne posege v korist domačemu sadjarstvu in povrtninarstvu, so grosisti plačali kmetom jabolka vrste *štark delizia* po 10 in hruške vrste *passacrassana* po 5 lir kg.

Eno so torej teoretične razprave v Bruslju, drugo pa naš vsakdanji boj za obstanek na domačih kmečkih tleh. Mi ne proizvajamo sladkorne pese, agrumov, ali večjih količin masla, sira, jajc in podobno. V okviru naše dežele je najpomembnejša panoga kmetijstva živinoreja, kateri sledijo po vrstnem redu pridelovanje sadja in povrtnine za potrošna središča Trst, Gorica in Videm, vinogradništvo ter nekatere druge dejavnosti. S svojimi pridelki ne moremo vplivati na razvoj tržišča Evropske gospodarske skupnosti, z druge strani na splošno pa tudi razvojni valovi skupnega trga prihajajo v naš kot že povsem umirjeni in brez rušilne sile.

Sčasoma pa utegne vpliv nekaterih sklepov vodilnih oblasti Evropske gospodarske skupnosti le prodreti do nas. Tako utegne imeti določen vpliv na naše pridelovanje bodoča ureditev skupnega vinskega tržišča. V dezeli Furlaniji - Julijski krajini pridelujemo na leto okoli 800.000 hektolitrov vina, na katerega ceno utegne vplivati višja ali nižja cena v zunanjem svetu, to je na širšem tržišču evropske skupnosti. Za naš ožji okoliš bi pa težko verjeli, da bodo zunanje spremembe lahko odločilno vplivale na vinske kvotacije, ker se pri nas močno čuti vpliv neposredne prodaje pridelka gostilničarjem in potrošnikom v osmicah, in pa žive simpatije, s katero gleda širok krog potrošnikov na pristnost našega pridelka, zlasti v primerjavi s tako imenovano industrijsko proizvodnjo vina.

Na področju oljčnega olja je predvideno, da bodo s 1. novembrom prihodnjega leta popolnoma odpravljene vse carinske pregrade znotraj šesterice. Pridelovalcem bo menda povsod zagotovljena odkupna cena 718 lir za kg olja s 3% kisline. Da bodo lahko plačevale pridelek po tej ceni, bodo italijanske gospodarske oblasti predvidoma morale potrošiti 90 do 100 milijard lir od svojega, ter jim bo pozneje ta znesek povrnjen iz skupne blagajne FEOGA. Razvoj dogodkov na tem področju bo torej lahko v določeni meri vplival tudi na našo domačo, pa čeprav količinsko omejeno proizvodno oljčnega olja. Zaradi piclosti pridelka in pa zaradi močne komplementarnosti semenskega olja pa ostane v tej zvezi odprto vprašanje, v kakšni meri se bo ta ugodnost lahko čutila na daljšo dobo, morda celo potem, ko bo Evropska gospodarska skupnost zajela tudi druge na olju bogate pokrajine ob Sredozemskem morju.

Naše kmetijstvo proizvaja vsako leto večje količine mleka in vprašanje odkupne cene za ta proizvod je na dnevnem redu na našem podeželju. Od 1. aprila prihodnjega leta bo v okviru Evropskega skupnega tržišča uveljavljena tako imenovana indikativna cena 61 lir za kilogram mleka s 3% maščobe, pridelovalcem pa bo menda na splošno zagotovljena nekoliko višja odkupna cena. Za koliko točk bo ta cena višja od indikativne ni še znano, vsekakor pa si tudi na tem področju ne smemo pričakovati posebnih poviškov, ker na splošno vsaj danes velja, da proizvajajo drugod v Evropi mleko z znatno nižjimi stroški kakor pri nas. V Franciji in v Zahodni Nemčiji na primer stane krmna enota le polovico tega, kar stane živinorejca v Italiji. Odkupna cena mleka bo po vsem tem pri nas v toliko lahko donosna, kolikor jo bodo podpirali s primernim prispevkom iz skupnega sklada FEOGA, ali seveda, kolikor bo naša živinoreja znala znižati svoje proizvodne stroške. Tudi glede tega važnega proizvoda pa si naš živinorejec lahko marsikaj obeta od bližine velikih potrošnih središč, katerih vpliv bo lahko vedno kompenziral morebitne negativne vplive od zunaj.

Postopno uresničevanje Skupnega evropskega tržišča postavlja po vsem tem nekaj konkretnih problemov tudi pred naše kmetijstvo. Ti problemi se tako pridružujejo spisku vprašanj, ki se porajajo iz našega ožjega okoliša, iz razmer, v katerih živimo v okviru naših občin, pokrajin in naše dežele. O nekaterih izmed njih smo slišali, mnogo pa jih je še, o katerih nismo danes spregovorili. Občni zbor Kmečke zveze bi moral trajati več dni, če bi hoteli temeljito vzeti v pretres nove in stare probleme našega kmetijstva. To pa seveda ni mogoče. Kar pa je mogoče, je temeljita razprava o posameznih vprašanjih ob okroglih mizah, ki bi jih lahko v prihodnje organizirala naša zveza. Prepričan sem, da bi bile te okrogle mize ali kakor koli že naj jih imenujemo, velikega pomena ne le za naše kmete, temveč za naš širši življenjski prostor.»

Predstavniki oblasti in organizacij, ki so zborovalcem prinesli pozdrave

Vreme včeraj: najvišja temperatura 11, najnižja 8,6, ob 19. uri 8,6 stopinje, zračni tlak 1023,9 raste, vlaga 96 odst., veter severozahodnik 5 km na uro, nebo oblačno, megla, 0,6 mm dežja, morje mirno, temperatura morja 7,9 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 28. februarja
Roman
Sonce vzide ob 6,46 in zatone ob 17,49. Dolžina dneva 11,03. Luna vzide ob 22,54 in zatone ob 8,40.
Jutri, SREDA, 1. marca
Zorko

SNOČI V DVORANI TRGOVINSKE ZBORNICE

Zanimivo predavanje prof. Pompilja o prometu z vozili v velikih mestih

Zjutraj je profesor tri ure razpravljal z županom, univerzitetnimi profesorji in občinskimi strokovnjaki o mestnem prometu

Na pobudo tržaške občine je prof. Giuseppe Pompilj, ravnatelj zavoda za verjetnostni račun na rimski univerzi, snoči v sejni dvorani trgovinske zbornice predaval številnemu občinstvu in oblastem o «Prometu v velikih mestih».

Zjutraj pa se je prof. Pompilj udeležil sestanka, na katerem so bili župan inž. Marcello Spaccini, univerzitetni profesorji Daboni, Marussi, Pellis in Semerani, ravnatelj javnih del inž. Polacco, načelnika odseka javnih del inž. Sabelli in Passagnoli ter arh. Todri Daberdaku.

Župan je orisal delovni program za organičen študij prometa, ki bi težil k uresničenju načrta za vse medobčinsko področje in ki bi bil povezan tudi z osnutkom deželnega načrtovanja. Sestanek je trajal tri ure. Prof. Pompilj je tudi na osnovi izkušenj iz podobnega dela, ki ga je opravil za rimsko občinsko upravo, orisal sodobne študijske tehniške kriterije za sestavo načrta za mestni promet. Med sestankom so določili zasnovo dela tržaške občine, ki ga namerava opraviti s sodelovanjem univerzitetnih zavodov, upoštevajoč ravno izkušnje rimske občine.

V sejni dvorani trgovinske zbornice je zvečer prvi spregovoril župan inž. Spaccini, ki je izrekel prof. Pompilju dobrodošlico, se mu zahvalil za obisk in rekel, da je strokovnjak svetovnega slovesa, saj je poučeval svoj predmet tudi na univerzi v Pittsburghu v Pennsylvaniji ter je član številnih mednarodnih znanstvenih društev. Predvsem pa se je izkazal v študiju prometa v velikih mestih, zlasti s matematične plati.

Zatem je župan omenil namene tržaške občine glede prometa. Dejal, je, da marsikdo misli, da se da to vprašanje reševati s strogim izvajanjem in spoštovanjem cestnega zakonika, z enosmerno vožnjo itd. Toda vse to je empirično, saj je znanstveno reševanje tega vprašanja zlasti v ZDA in Veliki Britaniji, pa tudi v Rimu, pokazalo, da so potrebni bolj temeljiti prijemi. Pri tem pridejo v poštev zlasti mestni regulacijski načrti ter razne urbanistične rešitve. Zato je treba bolj racionalno izkoriščati cestno omrežje in prilagoditi naprave novim potrebam. Župan je zatem nakazal razne prijeme za rešitev vprašanja prometa. Predvsem, je treba dobro poznati položaj v mestu, izbrati pravilne poti in porabiti sodobne operativne instrumente. Doslej so namreč delali napako, da so osredotočili vso pažnjo na kroženje vozil in skušali ohraniti zanje možnost kroženja, namesto da bi iskali njegove vzroke. Na ta način ne bi mogli nikoli spremeniti strukture in jo prilagoditi potrebam napredka.

Pri posegih bo treba upoštevati naslednje točke: poskrbeti bo treba za nagel promet v določenih smereh, ki pa bodo morale biti med seboj povezane; javna vozila bodo morala imeti prednost pred zasebnimi in bo treba nakazati prednostne, smeri, rešiti bo treba vprašanje parkirišč ter prehodov za pešce, zlasti s podzemeljskimi prehodi. Na koncu je župan poudaril važnost včerajšnjega srečanja na občini.

Sledilo je predavanje prof. Pompilja. Rekel je, da v ZDA že dvajset let proučujejo vprašanje prometa v velikih mestih. V poslednjem času pa so se začeli ukvarjati s tem tudi v Evropi. Dosegli so pri tem zelo zanimive rezultate. Namen teh raziskav je, da se zberejo informacije za dva vzorca, to je vzorec za predvidevanje prometa in operativni vzorec, s katerim se bodo lahko ocenjevali učinki morebitnih posegov. Prvi vzorec je neogibno potreben, če hočemo pripraviti načrt posegov, ki bodo lahko ustrezali zahtevam prometa za vrsto let, potem ko začne delovati načrt. Operativni vzorec pa služi za ocenjevanje učinkov določenih posegov, še preden se uresničijo. Za odločitev teh dveh vzorcev so potrebne tri raziskave: izkoriščanja zemljišča, izvor in cilj premikov, ustroj cestnega omrežja in organizacija prevozov.

Za oceno posegov je treba povezati med seboj obe raziskavi o izvoru in cilju premikov in o ustroju cestne mreže. Ta povezava dopušča, da se racionalno porazdeli promet. Vsak poseg pomeni spremembo značilnosti prikaza prometa, ki ga imenujejo «grafo». Ta prikaz omogoča, da se hitro doseže nova podoba cestnega omrežja in porazdelitve prometa na njem, še preden se opravijo potrebna dela.

Prof. Pompilj je dopolnil svoje tehtno in precej zapleteno predavanje s predvajanjem diapozitivov o prometu v Rimu.

NA POBUDO POKRAJINSKEGA ODBORA ZA MIR IN NEODVISNOST VIETNAMA

Predavanje in film o strahotah ameriškega napada na Vietnam

Govoril je dr. Antonello Trombadori, ki je bil pred nedavnim v Sev. Vietnamu - Zakaj je borba vietnamskega ljudstva nezlomljiva

Dvorana kinematografa «Alabarda» na Trgu Stare mitnice je bila v nedeljo dopoldne povsem zasedana. Pokrajinski odbor za mir in neodvisnost Vietnama je priredil zborovanje, na katerega je povabil kot govornika dr. Antonina Trombadorija, ki je bil pred nedavnim v Vietnamu in je zato mogel prinesti neposredne osebne vtise iz dežele, kjer se že leta vleče krvavi spopad med ameriškim napadalcem in njegovimi pomagači ter domačim ljudstvom. Poleg tega je bilo najavljeno predvajanje filma, ki je bil posnet na vietnamskih bojiščih.

Predolgo bi bilo dati tudi kratek prerez tega, kar je dr. Trombadori povedal, zato se bomo ustavili le pri nekaterih njegovih ugotovitvah:

Dr. Trombadori je pobijal trditve tistih, ki menijo, da je poseg ameriške vojske v Vietnamu potreben zaradi ohranitve ravnotežja v tem delu sveta. Hkrati se je tudi zadržal pri vprašanju, od kod pravica Američanom za ta njihov dvojni napad; prvi proti južnovietnamski osvobodilni fronti, drugi pa proti suverenu državi Severnemu Vietnamu.

Pri tem je govornik analiziral tudi sedanje stanje v zvezi z ne kakšno ameriško mirovno ofenzivo, katere namen pa je, postaviti obe vojskujoči se strani na isto raven, torej postaviti v isti položaj napadeni Vietnam in napadalca ZDA. Še več, Američani se v vseh teh svojih pobudah niso nikoli konkretno izrekli, kaj dejansko hočejo. Tu je govornik omenil tudi ustrezno odgovornost rimske vlade.

Nato je govornik zelo nazorno prikazal, v kolikšni zagati so ZDA in njeni zavezniki v vsej tej zadevi. Čeprav je npr. ameriški obrambni minister McNamara odkrito povedal, da je prišlo iz Severnega Vietnama v Južni Vietnam kvečjemu od 40.000 do 50.000 vojakov in da se proti južnovietnamski osvobodilni vojski in tem vojakom s severa bori nad 400.000 ameriških, 100.000 zavezniških in še 600.000 vojakov tako imenovane redne južnovietnamske vojske, so uspehi napadalca doslej ničevi. Dr. Trombadori se je nadalje tudi vprašal, kaj bi bilo, če bi Američani vojaško zmagali. To je — je rekel — popolnoma nemogoče, toda predpostavimo, da bi do tega prišlo. In kaj bi v tem primeru? Četudi bi Američani vojaško zmagali, ne bodo nikoli mogli zmagati politično, kajti kdo bo z njimi sestavil oblast, kdo bo z njimi v Vietnamu zmagal? Tudi v tem perspektivno nemogočem primeru se bi Američani znašli proti 30 milijonom Vietnamcev, kajti proti njim bi bili vsi, saj je dejansko vse vietnamsko ljudstvo na strani osvobodilne fronte ali z njo simpatizira. V njenem glavnem odboru niso le levičarji in predstavniki levičarskih političnih gibanj, pač pa tudi predstavniki vseh gibanj in celo verskih skupnosti, tudi katoliški duhovniki.

Pri takšnem stanju je razumljivo, da se proti surovi ameriški agresiji postavlja ves kulturni svet in vse javno mnenje nasploh, tudi v sami Ameriki — je zaključil govornik.

Po govoru dr. Trombadorija je sledilo predvajanje filma «Nebo in zemlja», ki je bil posnet v samem Vietnamu in prikazuje strahote vojne. V veži kinematografa pa so med šestimi panoji slik z bojišč v Vietnamu ljudje podpisovali peticijo, ki jo osrednji rimski odbor za mir in neodvisnost Vietnama namerava poslati rimskemu parlamentu.

Včeraj zvečer je bilo podobno predavanje s filmom v Miljah.

Javni koncert na tržaškem radiu

Danes popoldne ob 18. uri bo v avditoriju «A» tržaškega sedeža RAI javni koncert baritonista Claudia Strudthoffa in pianista Ennia Silvestrija. Na programu so skladbe Schuberta in Fauréja. Vabila so na razpolago pri vratarju sedeža RAI v Ul. F. Severo 7.

Dražba za tiskanje Lista uradnih objav

Notranje ministrstvo je razpisalo dražbo za dodelitev tiskanja in razdeljevanje «Foglio Annunzi Legali» (list uradnih objav) za tržaško pokrajino za razdobje 1. julij 1967 do 31. dec. 1970. Dražba bo 20. marca. Zainteresirane tiskarne si lahko ogledajo odgovarjajoče poglavje stroškov in dobijo vsakovrstna pojasnila na tržaški prefekturi v sobi 64 od 9. do 13. ure vsak delavnik.

RAZGOVOR Z NOVIM RAVNATELJEM TRŽAŠKEGA ODSEKA SIP

Za nameščanje novih telefonov bo zadoščal poklic na št. 187

S pozivom na to številko bo od jutri naprej mogoče vsa vprašanja v zvezi s telefonskimi deli v stanovanjih, s podpisom pogodbe vred, opraviti brez izgubljanja časa - Obetajo se še druge koristne novosti

Italijanska telefonska družba SIP bo od jutri naprej postavila na razpolago širokemu krogu naročnikov iz tržaške pokrajine novo telefonsko uslugo z nazivom «Servizio Commerciale Telefonico». Naročniki in sploh interesenti, ki bi radi namestili telefon, ali postavili v stanovanju poleg enega več telefonov ali derivacij, ali bi radi zvedeli za višino stroškov v zvezi s temi deli, odnosno, ki bi radi prenesli svojo telefonsko številko drugam, bodo vse to lahko opravili po telefonu, če bodo le zavrteli številko 187. Tako jim bo prihranjena večkratna pot na osrednji urad SIP (Società Italiana per l'Eercizio Telefonico), ki je v strogem središču mesta in zato skoraj nedosegljiv za avtomobiliste, ki nimajo kje parkirati svoja vozila. Uradnik, ki bo odgovoril na telefonski poziv, bo postregel interesentu z vsemi zaželjenimi informacijami, zraven tega pa bo v primeru okvirnega sporazuma glede del, ki naj bi jih SIP opravila v stanovanju novega ali starega naročnika, pripravil tudi pogodbo. Prepis pogodbe bo SIP poslala po pošti na naslov interesenta, tako da tudi podpis tega formalnega akta ne bo potrebno prestopiti domačega praga. Za to novo uslugo, s katero se danes lahko pohvalijo le v Rimu, Milanu in Turinu, ne bo SIP računala nobene pristojbine, in pozivanje št. 187 ne bo vezano z nobenim števcem.

Uradniki, ki so doslej dajali pojasnila, pripravljali proračune in pogodbe z novimi in starimi naročniki, bodo še vnaprej na razpolago občinstvu, zaradi razbremenitve, ki ga bo predstavljal «Servizio Commerciale 187», pa bodo imeli še več časa na razpolago za stranke. S pozivom na štev. 187 pa bo mogoče priti tudi v neposreden stik s specialisti telefonske službe in pa, po potrebi, tudi z glavnim ravnateljstvom SIP v Trstu.

V prisrčnem razgovoru, v katerem je novi direktor tržaškega odseka SIP ing. Maseratti včeraj razložil predstavnikom tiska poslovanje nove telefonske službe, so prišle na dan tudi nekatere druge namere, ki jih ima SIP glede razvoja telefonske mreže na našem področju. Do konca leta 1968 nameravajo postaviti na Greti, in sicer na že določenem zemljišču blizu tamkajšnje šole, novo centralo z zmogljivostjo kakih 30.000 novih številk, ki naj bi omogočila sprotno sprejemanje naročil, ki so v tem predelu mesta še posebno številna. Na to centralo, ki bo lahko začela obratovati pred koncem 1969, pa bodo prenesli tudi del telefonskih številk, ki izhajajo iz osrednje centrale na pošti.

Na področju tržaškega mestnega okoliša je danes okoli 93.00 telefonskih številk, povprečna gostota telefonskih aparatov pa se suče na višini 33 aparatov na sto prebivalcev. S tega vidika je Trst na prvih mestih v državi, saj znaša povprečna gostota za vso državo 14 aparatov na sto ljudi. Kljub temu pa narašča število naročnikov v razmerju 5-6 odst. na leto, tako da je podjetje od časa do časa v zadregi, ker le stežka dohaja nove prošnje za telefonsko povezavo. Ing. Maseratti je v tem pogledu trdnega mnenja, da se bo število telefonskih naročnikov v prihodnje še vedno večalo z nezmanjšanim tempom, saj kaže po njegovem gospodarska konjunktura na našem področju razveseljivo lice, ki opravičuje optimistične izglede tudi za bodoči razvoj telefonije. Še več: danes so stvari že toliko zrele, da si bomo kmalu omislili po več telefonskih aparatov v posameznih stanovanjih. «Telefon na vrvici» postaja namreč tudi pri nas prava socialna potreba. Za vsak nov priključek ene in iste telefonske številke, na primer za speljavo telefona iz dnevne sobe v spalnico, pa znašajo stroški danes približno 1.500 lir: 1.100 za aparat in 400 za priključek. Nadaljnji razvoj telefonske službe se predvideva tudi na področju tako imenovane «filodifuzije» in pa v okviru telefonskih kabin, ki jih bo SIP v prihodnje začela postavljati po mestu. Prve kabine se bodo verjetno pojavile na Drevoredu XX. septembra in drugod po mestu, pozneje pa jih nameravajo postaviti nekaj tudi v okolici.

Jutri ob 18. uri bosta v Gregorčičevi dvorani govorila o naravnih rezervatih na Krasu prof. Renato Mezzena in prof. Livio Poldini, ki bosta tudi odgovarjala na zadevna vprašanja.

Primorski dnevnik, ki organizira ta razgovor, vabi predvsem kmete, ki imajo svoja zemljišča na področjih, kjer naj bi bili rezervati, strokovnjake, profesorje in univerzitetne študente naravnih ved ter vse, ki se zanimajo za to vprašanje, da se udeležijo razgovora.

UREDNIŠTVO PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Danes seja deželnega sveta

Danes ob 9.30 se zopet sestane deželni svet, ki bo zaključil razpravo o obračunih za leti 1964 in 1965. Po obširni razpravi v preteklem tednu bosta danes odgovorila diskutantom poročevalec Metus in odbornik za finance Tripani, nakar bo sledilo glasovanje o obračunih.

Kot običajno bo prva ura seje namenjena vprašanjem in interpelacijam svetovalcev. Na dnevnem redu je tudi obračun izdatkov pred. sednika deželnega sveta. Ta obračun spremlja poročilo predsednika deželnega sveta de Rinaldinija.

ZA OBNOVITEV DELOVNE POGODBE

Stavka osebja openskega tramvaja in zasebnih avtobusnih podjetij

Openski tramvaj sploh ni vozil, avtobusni promet pa je bil ustavljen na vseh progah, razen na eni

Včeraj in danes stavkajo uslužbenci openskega tramvaja in zasebnih avtobusnih podjetij, ki imajo v koncesiji razne krajevne, medkrajevne in mednarodne proge. Uslužbenci openskega tramvaja so stavkali včeraj stoodstotno, tako da tramvaj sploh ni vozil, kakor se pričakuje tudi za danes. Uslužbencev avtobusnih podjetij pa je stavkalo nad 90 odstotkov, toda v preostalih 10 odstotkov so všteti uradniki, razni nadzorniki itd. Iz Trsta sta odpeljala včeraj samo dva avtobusa podjetja USA na progi za Bocen in Meran, ves ostali avtobusni promet tržaških podjetij pa je počival, tako da niso vozili zasebni avtobusi niti na Kras niti v mestu, kot na primer na Kolonkovec, k Rumeni hiši, k zdravilišču na Trsteniku, v Rovte itd. Uslužbenci avtobusnih podjetij stavkajo skupno že 26 dni, odkar so začeli borbo za obnovitev delovne pogodbe.

Pri nas stavkajo dva dni tudi uslužbenci openskega tramvaja, tako da so uskladili svojo stavko s stavko uslužbencev avtobusnih podjetij. V drugih mestih se tiče ta stavka celotnega mestnega prometa (tako imenovane stroke «autoferrotranvieri»), ker velja v drugih mestih za uslužbence mestnega prometa drugačna delovna pogodba kot za uslužbence Acegata pri nas, ki se ravnajo po pogodbi za elektriško stroko. Namesto voz openskega tramvaja pa so vozili vojaški tovornjaki.

Minister Natali v petek v Trstu

V soboto se bo udeležil splavitve petrolejske ladje «Mirafiori» v Tržiču

V petek bo odpotoval v naše mesto minister za trgovinsko mornarico Natali, ki se bo ob tej priložnosti ponovno sestal s predstavniki političnih krogov iz dežele Furlanije Julijske krajine ter z gospodarskimi krogi. Minister Natali bo v soboto dopoldne prisostvoval splavitvi 88.800-tonske petrolejske ladje «Mirafiori» v tržiškem obratu Italcantieri. «Mirafiori» je prva ladja, ki bo zdrsela v morje s sanišč, ki so doslej pripadala Združenim jadranskim ladjedelnicam, in ki so zdaj last Italcantieri. Gre za ladjo, ki jo je pred časom naročila družba Santa Teresa iz Palerma, in ki bo hkrati z 99.500 kub. metri petroleja prevažala tudi 46 tisoč kub. metrov blaga v razsutem stanju. Za izkraćavanje tekočega goriva bo ladja razpolaga s črpalno napravo z zmogljivostjo 2.500 kub. metrov na uro. Pogonski stroj, za katerega bodo lahko uporabljali kot gorivo bodisi težki mazut bodisi normalno Dieslovo olje, bo pri 122 obratih na minuto posredoval vsaki osi po 21.000 KM, tako da bo ladja plula s hitrostjo 17 vozlov. Posadka bo štela 52 mož, za katere bo na krovu poskrbljeno za udobno življenje Elovesna splavitev bo v soboto ob 10. uri, botrovala pa bo g. Marella Agnelli, soproga predsednika avtomobilskega koncerna FIAT.

Glavna skupščina tržaške federacije KPI

Danes ob 20. uri se bo v veliki dvorani Ljudskega doma v Ul. Madonnina sestala glavna skupščina tržaške avtonomne federacije KPI. Senator Vidali bo poročal o delu glavnega odbora KPI, ki je «razpravljal o politični važnosti prizadevanja KPI za izhod države iz hude krize, ki jo je povzročila zgrešena politika leve sredine in o nujnosti zavzemanja KPI za enotnost mednarodnega komunističnega gibanja in za borbo za mir v Vietnamu». Vstop z izkaznico KPI ali FGCI.

22. marca bo seja pokrajinskega sveta

Včeraj se je pokrajinski odbor prvič sestal po umestitveni seji z dne 21. t.m. Predsedoval mu je predsednik Savona. Med drugim je bila na dnevnem redu dobava živil pokrajinski umobolnici in drugim podpornim pokrajinskim ustanovam. Poseben sklep se je tikal drugega izrednega zasedanja pokrajinskega sveta ter odobritev njegovega dnevnega reda. Pokrajinski svet se bo sestal 22. marca. Še prej pa se bodo sestali 15. marca načelniki skupin, ki se bodo dogovorili o delu zasedanja sveta.

Seja deželnega odbora

Danes ob 15.30 se sestane na svoji običajni seji deželni odbor, ki bo med drugim razpravljal tudi o zakonskem osnutku, katerega je pripravil odbornik za industrijo in trgovino Marpillero in ki se tiče ukrepov v prid trgovinskim podjetjem.

PO SKLEPU POKRAJINSKEGA NADZORNEGA ODBORA

Odobren sklep o zgraditvi tržaške «Športne palače»

Izgradnja bo stala predvidoma 430 milijonov lir
Načrte izdelal inž. Carlo Uglessi

Pokrajinski nadzorni odbor nad sklepi in ukrepi krajevnih uprav je odobril sklep, ki ga je sprejel 19. oktobra lani tržaški občinski svet v zvezi z izgradnjo «Športne palače». S svojim sklepom je tedaj občinski odbor odobril okvirni načrt gradnje športnih objektov, ki ga je pripravil inž. Carlo Uglessi. Poleg tega je odbor odobril tudi namero, da tržaška občina zahteva od deželne uprave, v smislu čl. št. 1 deželnega zakona z dne 10. avgusta 1966-št. 20, stalni letni prispevek za 20 let v višini 5 odstotkov celotnih stroškov za izgradnjo športnega središča, ki bodo znašali, kot predvidevajo, 430 milijonov lir.

Načrt za izgradnjo «Palasporta» so medtem že odobrile razne pristojne krajevne ustanove. Pred kratkim pa ga je odobrila tudi medministrska komisija za športne gradnje, ki deluje v okviru CONI. Ugodno mnenje te komisije bo omogočilo občini, da prejme prispevek pod zelo ugodnimi pogoji od Ustanove za športni kredit. Ta prispevek je že zagotovljen.

Gradnja novega športnega središča bo, kot že rečeno, stala 430 milijonov lir. Tržaška občina bo krila te stroške s posojilom, pod izredno ugodnimi pogoji, pri omenjeni ustanovi in deželni upravi.

V pristojnih krogih menijo, da bo ta vest razveselila vse tržaške športnike. Izgradnja športnega središča bo namreč zamašila veliko vrzel, ki jo razna športna društva občutijo že vrsto let in ki jim je onemogočala športne nastope, ki bi utegnili privabiti širšo javnost. Številna društva so morala prav zaradi pomanjkanja sodobnih športnih naprav zelo skrčiti obseg svojega delovanja. Nova občinska uprava meni, da je prav izgradnja tega športnega centra ena izmed zelo važnih nalog, ki jih bo morala rešiti v letošnjem in prihodnjem letu.

PARLAMENTAREC ENRICO ALBA V KROŽKU ACLI

Pomembne ugotovitve o bodoči pristaniški ustanovi v Trstu

Odprava Javnih skladišč bi bila nesmiselna, če ne bi nova ustanova zajela širšega področja, vključno z industrijskim pristaniščem

Na povabilo pokrajinskega vodstva Italijanskega združenja katoliških delavcev ACLI je sinoči parlamentarec Enrico Alba, ki je hkrati tudi predsednik Konzorcija za pristanišče v Bariju imel daljši razgovor o Ustanovi za tržaško pristanišče, katerega so se udeležili številni predstavniki prizadetih krogov. Govornika je v kratkih besedah predstavil predsednik pokrajinskega sveta ACLI M. Paron, ki je poudaril, da ima razprava o tem vprašanju toliko večji pomen v teh dneh, ko se tehnični odbor pri X. stalni komisiji poslanske zbornice bavi z novim zakonskim predlogom za uresničitev tržaške pristaniške ustanove.

Parlamentarec Alba je med svojim govorom poudaril, da so vladni krogi resnično pripravljeni storiti vse potrebno, da se to vprašanje življenjske važnosti za Trst čim prej in na čim ugodnejši način reši.

Glede teritorialnega delomočja bodoče pristaniške ustanove je govornik dejal, v skladu s pogledi, ki jih imajo o tem problemu tudi ACLI, da mora ustanova zajeti širše področje kakor ga obsegajo danes Javna skladišča, sicer da nima niti pravega smisla odpraviti ta skladišča. Vsekakor bo morala ustanova zajeti tudi industrijsko pristanišče v Žavljah. Za nekatera druga vprašanja, kakršno je na primer vprašanje tako imenovanih funkcionalnih avtonomij, je govornik poudaril, da bodo obstoječe pravice praviloma ostale v veljavi tudi za v naprej, glede nadaljnjega razvoja v tej smeri pa bi bilo treba upoštevati interes vseh krogov, ki imajo opraviti s poslovanjem pristanišča; pri tem pa bi morale sindikalne organizacije le upoštevati, da se bliža trenutek, ko bo v pristaniškem prometu zavladal kontajner, ki praktično ne zahteva direktnega posega pristaniških delavcev, in ki bo le toliko koristen, kolikor bodo organizacije pristaniških delavcev pristale na primerne popravke tarifnega pravilnika. Končno naj iz izvajanj parlamentarca Albe povzamemo večkrat poudarjeno misel, da so manipulacijske tarife v italijanskih pristaniščih razmeroma visoke ne toliko zaradi tega, ker naj bi imeli pristaniški delavci previsoke prejemke, temveč zato, ker na te tarife vplivajo determinantno številne druge otežilne postavke, kot so zlasti previsoko število posrednikov in strošek, ki ga predstavlja zastarelost pristaniških naprav. Najvažnejša konkurenčna pristanišča v tujini imajo na primer nižje manipulacijske tarife, čeprav prejemajo delavci višje prejemke kakor njihovi kolegi v Italiji.

Avtomatične blagajne na izrednih avtobusih po gledaliških predstavah

Ravnateljstvo avtofilotramvajske službe Acegata sporoča, da bodo odslej naprej na izrednih vožnjah ob zaključku gledaliških predstav vozili avtobusi z avtomatično blagajno za avtomatično izdajanje voznih listkov. Ker je cena listka na izrednih vožnjah 100 lir, bodo potniki morali imeti s seboj kovanec za 100 lir.

Neprevidno prečkanje

Ko je včeraj popoldne 78-letni knjigovez Ottone Lantieri iz Ulice Capuano 2 na zebrastem prehodu blizu stavbe št. 19 prečkal Ul. F. Venezian, ga je z avtom TS 82728 podrl 48-letni Vinicio Fornasaro iz Istrske ulice 81, ki je vozil proti obrežju. Pri nesreči se je Lantieri pobil po desni rami in si verjetno zlomil nadlaket. Odpeljali so ga v bolnišnico in ga sprejeli na ortopedski oddelek, kjer se bo moral zdraviti od 25 do 50 dni.

Kamen ga je zadel

Včeraj zvečer so na nevrokirurški oddelek bolnišnice sprejeli na zdravljenje 17-letnega dijaka Valterja Celigoia iz Ul. Santi 1, ki se bo moral zdraviti 8 dni zaradi udarca po glavi in rane na tilniku. Ponesrečenega fanta je v bolnišnico spremljala 40-letna mati Anna Scopin por. Celigoi in povedala, da je malo prej njen Valter stal pod oboki železniškega mostu v Ul. Boveto v Barkovljah. Nenadoma ga je v glavo zadel kamen, ki ga je neznanec zalučal z vrha mostu. Celigoia so v bolnišnico prepeljali z zasebnim avtom.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Orlani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19-c; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom Filibert Benedetič

NE VEDNO KAKOR LASTOVKE

drama v dveh delih
krstna predstava

Scena, kostumi in režija: JOŽE BABIČ

Sodelavca pri sceni in kostumih: DEMETRIJ CEJ in ANJA DOLENČEVA

Glasba: ALEKSANDER VODOPIVEC

Pri predstavi sodeluje ansambel «5 fans»

DANES, 28. t. m. ob 20. uri (študentovski abonma)
V sredo, 1. marca ob 21. uri
V četrtek, 2. marca ob 21. uri
V nedeljo, 5. marca ob 16. uri

Prodaja vstopnic vsak dan od od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Rezervacije na tel. 734265.

Danes, 28. t. m. ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani bo predaval naš tržaški rojak prof. dr. **Lavo Čermelj** o temi

«Po sledovih tržaškega procesa iz leta 1941»

člani in prijatelji vljudno vabljeni!

ŠOLA GLASBENE MATICE TRST

Drugi interni nastop gojencev bo danes, 28. t. m. ob 20.15 v dvorani glasbene šole.

PROSVETNO DRUŠTVO SLAVKO ŠKAMPERLE

priredi v četrtek, 2. marca ob 20. uri v svojih prostorih

Prešernovo proslavo

s sodelovanjem domačih ustvarjalcev.

Vljudno vabljeni!

Gledališča

Verdi

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic za tretjo predstavo Bellinijeve opere «Norma» za red B v vseh prostorih, ki bo danes ob 20.30 v gledališču Verdi. Kot pri prvi predstavi bodo nastopili Radmila Bakočevič (Norma), Biancamaria Casoni (Adalgisa), Giovanni Gibin (Pollione), Paolo Washington (Orovaso), Raimondo Botteghelli (Flavio) in Bruna Ronchini (Clotilde). Dirigent Nino Verchi. Režija Renzo Frusca. Zborovodja Aldo Danieli.

Nemški kulturni inštitut

V petek ob 21. uri bosta v Nemškem kulturnem inštitutu nastopila pantomimista Anette Spola in Philipp Arp. Anette Spola in Philipp Arp nastopata skupaj kot igralca že od leta 1958. Pantomimo sta študirala s Hansom Pothom Aradom v Muenchnu, kjer sta kasneje nastopala z lastnimi pantomimami. Leta 1965 sta začela daljšo turnejo po nemških in inozemskih mestih.

Njun tržaški nastop je za člane in prijatelje Nemškega kulturnega inštituta. Vstop samo z ošteviličenim prostorom, ki se dobi pri tajništvu inštituta v dneh 28. 2. in 2. marca od 17. do 20. ure.

Razna obvestila

SPD Trst obvešča svoje člane, da lahko poravnajo članarino vsak torek in petek v Slovenskem klubu od 19. do 20. ure.

Razstave

V foyerju balkona Kulturnega doma razstavlja od 23. t. m. do 6. marca slikar Demetrij Cej. Obiskovalce predstav Slovenskega gledališča vabimo, da si razstavo ogledajo pred predstavo ali v odmoru.

* * *

Od 4. do 16. marca bo v občinski umetnostni galeriji «Lo Squero» v Miljah osebna slikarska razstava slikarja Emilia Primossija. Razstavljeni bodo pejsaži, tihožitja in risbe figurativnega značaja ter nekaj neoklasičnih kipov, skupno okrog 50 slik in kipov. Otvoritev razstave bo 4. marca ob 18. uri. Razstava bo odprta od 17. do 20. ure ob delavnikih ter od 10. do 13. ure in od 17. do 20. ure ob praznikih.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 27. februarja se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo pa je 24 oseb.

UMRLI SO: 65-letni Giovanni Grumi, 67-letni Vincenzo Floramo, 47-letni Pietro Di Gregorio, 87-letna Maria Malnic vd. Ferfila, 62-letni Francesco Mizigoj, 72-letna Ida Deangeli vd. Micheli, 81-letni Giovanni Crevatin, 80-letni Giovanni Ludovisi, 54-letni Rodolfo Blasina, 84-letna Maria Tentor vd. Fatutta, 59-letna Ida Zordana por. Poli, 74-letna Angela Gianneselli vd. Scabar, 80-letna Teresa Lavorato vd. Alegretto, 68-letni Virgilio Pitteri, 82-letna Elvira Ferro vd. Colletti, 70-letna Irma Angeloni por. Cavalieri, 76-letna Rosa Godnic vd. Vesnaver, 84-letna Anna Ghersinich por. Clai, 89-letni Alsesto Vusio, 90-letna Maria Meula vd. Maldini, 66-letni Bruno Bradamante, 81-letna Maria Beninich vd. Gluresich, 70-letni Luigi Grandis, 92-letna Oliva Balestra vd. Herfert.

Mali oglasi

ORIGINALNI nadomestni deli za gospodinjske stroje. Via Mantegna 3, tel. 21166, skladišče.

GLASBENA MATICA TRST

V SOBOTO, 4. marca 1967 ob 21. uri v KULTURNEM DOMU

SLOVENSKI OKTET IZ LJUBLJANE

DANILO ČADEŽ
RUDOLF FRANCL
BOŽO GROŠELJ
MARIJ KOGOJ
TONE KOZLEVČAR
DRAGIŠA OGNJANOVIČ
MARIJAN ŠTEFANČIČ
ANDREJ ŠTRUKELJ

Umetniški vodja: VALENS dr. VODUŠEK

Rezervacija in prodaja vstopnic v Tržaški knjigarni, tel. 61-792 ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Dramska skupina PD «IVAN CANKAR»

Na željo občinstva bo v petek, 3. marca v dvorani p. d. Ivan Cankar — Ul. Montecchi 6/IV. ponovitev predstave

Sergej Verč

KOCKE V KOCKI

drama v dveh dejanjih

Režija: Sergej Verč
Scena: Ivan Verč

Nastopajo: Jurij Kufersin, Stojan Colja, Ivan Verč, Vojka Lavrenčič, Mara Rogelja, Boris Gombač, Ana Mikulus in Sergej Verč.

Kino

Nazionale 14.30, 21.45 «Il dottor Zivago» Metrocolor iz romana Borisa Pasternaka, Geraldine Chaplin, Alec Guinness, Omar Sharif. Deseti teden.
Excelsior 16.00 «Da Berlino l'Apocalisse» Technicolor. Roger Hanin, Margaret Lee.
Fenice 15.30 «Le streghe» Technicolor. Silvana Mangano, Alberto Sordi. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Eden 16.30 «Colpo grosso a Parigi» Jean Claude Brialy, Marie Laforet.
Grattacielo 16.00 «L'uomo del banco del pegno» Rod Steiger. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz (Ulica San Francesco 10) 16.00 «Funerale a Berlino» Technicolor. Eva Renzi, Michael Caine.
Alabarda 16.30 «Agente speciale Eva — missione sex» Elke Sommer. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 16.30 «Il corpo» Colorscope. M. Saga, Y. Kavasu. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.00 «Viaggio allucinante» Technicolor. Stephen Boyd, Raquel Welch, Edmond O'Brien. Zadnji dan.
Cristallo 16.00 «L'arcidiavolo» Vittorio Gassman, Claudine Auger.
Garibaldi Danes počitek. Jutri ob 16.30 «Yvo Jima» John Wayne.
Aurora 16.30 «Kartum».
Capitol 16.30 «Scusi lei è favorevole o contrario?» Alberto Sordi, Anita Ekberg, Paola Pitagora, Technicolor.
Impero 16.30 «Le fate» Prepovedano mladini pod 14. letom.
Vittorio Veneto 15.00 «Ne onore ne gloria» Anthony Quinn, Claudia Cardinale, Michele Morgan.
Ideale 16.00 «Il diavolo ha riso» Jeanne Moreau, Ettore Manni. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Astoria (Ulica Zorutti, filobus št. 1) 16.00 «La legge della pistola».
Astra 16.30 «La collina del disonore».
Abbazia 16.00 «Texas John contro Geronimo» Technicolor. Tom Tryon, Betty Lynn. Sledi risanka «Pippo casalingo».

Izleti

SPDT priredi 12. 3. smučarski izlet v Nevegal, nov zimski športni center pri Bellunu, cenjen zaradi svojih obsežnih smučarskih terenov in z

Vprašanje raztegnitve pristojnosti goriškega odseka za zemljiški kredit

Deželna uprava ne pristaja na priziv vlade proti zadevnemu zakonskemu osnutku

O stvari se bo moralo izreči ustavno sodišče - Dežela je že imenovala svojega branilca, ki bo zagovarjal pred sodiščem njene interese

Vlada je pri ustavnem sodišču vložila ugovor proti zakonskemu osnutku deželnega odbora, ki se tiče razširitve teritorialne pristojnosti odseka za zemljiški kredit Goriške posojilnice na vso deželo. Že prej je zakon zavrnila in ga poslala deželnemu svetu v ponovno razpravo. Prvič je deželni svet odobril osnutek 16. decembra lani, nakar ga je 17. januarja potrdil z isto vsebino, čeprav je dala vlada k njemu razne pripombe.

Obvestilo ustavnega sodišča o vladnem prizivu proti zakonskemu osnutku je izšlo v zadnjem «Uradnem vestniku» dežele. O njem je obvestil predsednik de Rinaldini deželni svet na eni izmed njegovih zadnjih sej.

Deželni odbor je že sklenil, da bo vztrajal na svojem stališču proti prizivu, ki ga je vložila vlada. V ta namen je že imenoval za branilca dežele pred ustavnim sodiščem odv. Emilia Sivierija iz Rima. Deželni odbornik za finance Tripani, na čigar pobudo je bil sestavljen zakonski osnutek, se je že sestal v Trstu z odvetnikom, da bi se sporazumela o nasprotnih ugovorih pred ustavnim sodiščem, tako da se dokaže neupravičenost vladnega priziva.

Po vladni tezi naj bi se dežela, s tem da je s svojim zakonom poblastila raztegnitev pristojnosti Goriške posojilnice za dajanje zemljiških kreditov na vso deželo, prekoračila meje svojih pristojnosti, kajti pravna ureditev vprašanja zemljiškega kredita naj ne bi bila vključena v pravno ureditev posojilnic, za katero je pristojna dežela. Po mnenju vlade naj bi bila ta naloga pridržana državi. V vladnem ugovoru proti zakonu se tudi bere, da je dežela prekršila splošna načela državnih zakonov in državnih interesov zlasti zato, ker je uporabila zakonsko obliko za neki upravni ukrep, ki ga ne bi mogla sprejeti, preden se izdajo izvršilne določbe avtonomnega statuta v tem predmetu. Na vsak način bi morala ta izvršilna določila nujno postaviti meje in omejitve deželni upravi v tem pogledu, kajti pravna ureditev posojilnic, zlasti pa če imajo opravka tudi z zemljiškimi krediti, in razširitev njihove pristojnosti vplivata na vsedržavno kreditno tržišče in je zato treba uskladiti pristojnosti dežele s pristojnostjo, ki je pridržana državi, saj ni sicer možno pravno urediti tega vprašanja.

Kot je odbornik za finance Tripani že poudaril v deželnem svetu, je jasno, da se s tem omejujejo pristojnosti dežele glede ureditve posojilnic in ustanov za financiranje gospodarskih dejavnosti v Furlanji-Julijski krajini, ki so krajevne in deželne narave, kar izrecno predvideva deželni statut. Zato bo dežela vedno ljubosumno čuvala in branila svoje prednosti. Pri tem ni važno, ali so bile ali ne izdane izvršilne določbe glede kreditnega poslovanja, saj je ustavno sodišče večkrat in tudi v zadnji razsodbi iz leta 1963 trdilo, da lahko dežele izdajajo zakone v predmetih, ki spadajo pod njihovo pristojnost tudi, preden se izdajo določbe. Pogoj je le, da se ne spremenijo upravne pristojnosti državnih organov. V tem primeru bo namreč odsek za zemljiški kredit goriške posojilnice kakor prej podrejen nadzortvu državnih organov, ki so nadrejeni zavodom, kateri dajejo kredite.

V svojem poročilu o zakonskem osnutku je svoj čas svetovalec Cocianni poudaril, da mora imeti dežela pristojnost nad vsem svojim ozemljem tudi glede kredita. Če ne bi bilo tako, bi dežela morala utrpeti omejitve v svoji notranjosti, česar ne predvideva statut. Sploh pa je potreben za raztegnitev pristojnosti odseka za Goriške posojilnice poseben zakon, saj je bilo tudi z zakonom določeno območje, na katerem sedaj ta odsek deluje. Sicer niso tudi v primeru območja, na katerem deluje Blagajna za Jug določili pristojnosti italijanskih zavodov za zemljiški kredit z upravnimi ukrepi, marveč s posebnim zakonom. Zakaj naj bi torej prav za goriški odsek za zemljiški kredit veljalo drugačno merilo?

Nesreča v pristanišču

V Novem pristanišču, kjer je delal blizu skladišča št. 61, se je včeraj ponesrečil 29-letni delavec Renato Berni iz Ul. Parenzo 2. Ko so z neke ladje raztovarjali vreče polne azbesta, je nekaj vreč padlo s tovora in zadelo Bernija. Delavca so odpeljali v bolnišnico in ga sprejeli na ortopedski oddelek. Zdraviti se bo moral 10 dni zaradi udarcev po hrbtu in desnem kolenu.

Vespist podrl pešca

71-letni upokojenec Giovanni Bulli s Furlanske ceste 205 je včeraj zjutraj blizu stavbe štev. 84 prečkal Ul. Udine na zebrastem prehodu. Ko je bil sredi cestišča, je v smeri proti mestu z vespo TS 34049 privozil 33-letni Mario Azzara iz Ul. Rojano 4 in upokojenca podrl. Pri padcu se je Bulli pobil po desnem kolenu in hrbtu. Odpeljali so ga v bolnišnico in ga sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v 8 dneh.

Nesreča na delu

V tovarni strojev se je včeraj zjutraj ponesrečil 35-letni mehanik Giosuè Teresan iz Gradiške, Ul. Bergomas 41. Ko je delal pri stružnici, je nerodno postavil desnico preblizu vrtečih se zobatih koles in ta so mu odrezala zadnja členka na sredincu in prstancu. Ponesrečenega delavca so z zasebnim avtom odpeljali v bolnišnico in ga sprejeli na ortopedski oddelek, kjer se bo moral zdraviti 20 dni.

Seja komisije za gorsko gospodarstvo

V prostorih deželnega odborništva za kmetijstvo v Vidmu se je včeraj sestala posvetovalna komisija za gorsko gospodarstvo. Komisija zbira razne podatke, jih pruočuje in predlaga rešitve za izboljšanje gospodarskega in socialnega položaja v goratih predelih dežele. Sestanku komisije je predsedoval dr. Angeli. V začetku je vodja službe za gorsko gospodarstvo dr. Cragnoloni podal izčrpno poročilo o smernicah posegov dežele za razvoj živinoreje na goratih področjih in za izboljšanje planinskih pašnikov. Poročevalec je pri tem naštel številne podatke o živinoreji v goratih predelih. Rekel je, da je položaj zelo težak zlasti zaradi razdrobljenosti kmečke posesti in slabo razvite živinoreje; zaradi zaostale tehnike reje in zaradi množičnega izseljevanja. Zatem je nakazal razne posege, ki so potrebni za izboljšanje živinoreje in pašnikov. Uspeh bo odvisen od izboljšanja hlevov in od drugih ukrepov.

Sestanek predstavnikov naše dežele in Tridentinske

Včeraj so se sestali v Bassanu predstavniki naše dežele in dežele Tridentinsko - Gornje Poadižje. Med drugim je zastopal našo deželo Berzanti, Tridentinsko pa njen predsednik Dalvit. Sestanek spada v okvir periodičnih stikov med odgovornimi voditelji obeh dežel za proučitev vprašanj, ki so skupna, in za določitev potrebne akcije. Med drugim so razpravljali o vlogah dežel pri uresničenju petletnega načrta, o zakonu o delih za ureditev zemljišč in za njihovo utrditev

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Pogojna obsodba gradbenika zaradi smrtne nesreče na delu

Na delavca je padla z žerjava z opeko naložena samokolnica in ga ubila

Včeraj je bila na kazenskem sodišču (predsednik Corsi, tožilec Brenci, zapisnikar Strippoli) obravnava proti 60-letnemu Vincencu Maverju (po domače «Venco») iz Boljunca št. 281, ki je bil obtožen, da je nenamerno povzročil smrt delavca Giuseppa Babicha.

Smrtna nesreča se je pripetila 4. avgusta leta 1964 na gradbišču na «Škltancah» v Boljuncu, kjer je «Venco» gradil hišo za svojega nečaka Alda.

Pokojni Babich je bil doma iz Marezig ter je bil oče 5 otrok. V Trst je prišel leto dni prej, a na delo ga je «Venco» sprejel en dan pred nesrečo.

Kako je prišlo do nesreče, je vedno ostalo nekoliko zavito v megli. Maver se je že zjutraj odpeljal z avtom v begunsko taborišče pri Sv. Soboti, kjer ga je čakal Babich in še neki delavec. Takoj na to je oba odpeljal na gradbišče. Tam pa je odšel kakih sto metrov daleč, da bi se preoblekel. Prav v tem trenutku se je pripetila nesreča. Ko se je preoblačil, je prihitel neki delavec, ki mu je povedal, da se je Babich smrtno ponesrečil.

Na kraj nesreče so prihiteli policisti iz Milj in iz Trsta, policijski zdravnik dr. Nicolini ter javni tožilec dr. Pascoli. Na podlagi ugotovitev preiskave so včeraj kazenski sodniki izrekli razsodbo.

Preiskovalni organi so ugotovili, da je Babich umrl, ker se je nanj zrušila samokolnica, ki jo je škripec dvigal do višine prvega nadstropja. Samokolnica je bila naložena z opeko. Zaradi pomanjkljivosti dvigalne naprave, se je samokolnica in sploh dvigalna naprava zrušila na nesrečneža ter mu zmečkala prsi.

Na včerajšnji obravnavi je javni tožilec menil, da ni Maver poskrbel za varnost delavcev na delu. Trdil je, da nista bila ogrodje in škripec dovolj zavarovana (med drugim bi morali pritrditi ogrodje na pod prvega nadstropja). Spričo tega je dr. Brenci zahteval, naj sodniki spoznajo obtoženca za krivega ter naj ga obsodijo na 6 mesecev zapora. Maverjev zagovornik pa je zahteval, naj sodniki oprostijo njegovega varovanca vsake krivde vsaj zaradi pomanjkanja dokazov. V najslabšem primeru pa je zahteval pričevanje inšpektorja zavarovalne ustanove glede vprašanja, če je obtoženec pravilno ali nepravilno poskrbel za pritrditev ogrodja ob stavbo.

Sodniki so Maverja spoznali za krivega ter so ga obsodili pogojno na 4 mesece zapora.

Pred istimi sodniki bi morala biti včeraj tudi obravnava proti 22-letnemu Silviu Fitzu iz Tržiča Ul. Brindisi 9 ter 64-letnemu Emanuelu De Calò iz Trsta Ul. Udine 11. Do obravnave ni prišlo, ker so sodniki menili, da je treba zaslišati še nekaj prič. Proces se bo nadaljeval 2. aprila.

Fitz in De Calò se morata zagovarjati zaradi obtožbe nenamernega umora Ersilia Donde, ki je bil v trenutku nesreče star 62 let. Moški je tedaj šel po cesti iz Tržiča proti Devinu. Prav na križišču, kjer se odcepi cesta za Devin, ga je od zadaj zadel z avtom Silvio Fitz. Šofer je takoj ustavil vozilo, da bi pomagal ponesrečencu. Po nesreči je avto odvrgel Dondo proti sredini ceste. Prav v tistem trenutku pa se je iz nasprotne smeri pripeljal De Calò, ki je ponesrečenca ponovno povozil. De Calò se je po nesreči odpeljal naprej, ne da bi se zmenil (vsaj tako se je zdelo) za nesrečo.

De Caloja, ki je bil ravnatelj učiteljišča «Duca d'Aosta», so prijeli skoraj slučajno. Osebe, ki so prisostvovale nesreči, so na splošno skušale pomagati ponesrečencu ter se skoraj niso zanimale za istovetnost drugega avtomobilista. Le redki so se spominjali, da sta bili prvi dve številki evidenčne tablike štiri in sedem. Na podlagi tega skromnega podatka se je policistom posrečilo izslediti avto in potem šoferja. Na avtu so našli tudi šop las ponesrečenca.

De Calò, katerega so tedaj priprli, je vedno trdil, da se sploh ni zavedel, da je povozil neko osebo. Trdil je, da je sicer opazil na robu ceste skupino ljudi, a ker je mislil, da gre za nesrečo, ki se ni njega tikala, se je odpeljal naprej.

* * *

Včeraj je bila na prizivnem sodišču skromna slovesnost v čast svetnika dr. Cira Sperandea, ki je šel v pokoj na svojo lastno zahtevo.

Slovesnosti so se udeležili generalni državni pravdnik dr. Aldo Renzi, načelnik kancilstov prizivnega sodišča dr. Acconcia in sekcijski predsednik prizivnega sodišča dr. Carmelo Palermo, ki je imel priložnostni nagovor. Dr. Palermo je v svojem govoru omenil 30-letno delovanje dr. Sperandea na tržaških sodiščih. Slavljenec je nastopil sodnijsko službo v Trstu leta 1937. Sedaj so ga imenovali za častnega člana kasacijskega sodišča.

Z avtom sta se prevrnila

Dva mladeniča sta se predvčerajšnjim popoldne prevrnila z avtom na Sprehajališču Sv. Andreja. 19-letni Gianfranco Alpricci iz Ul. Broletto 5/1 je po sprehajališču proti Sv. Andreju vozil fiat 600 TS 52952, v katerem se je peljal tudi njegov 17-letni prijatelj Antonio Forza iz Ul. Hermet 4. Ko je Alpricci privozil na ovinek pod talasografskim inštitutom, je zaradi hitrosti in spolzkega asfalta izgubil oblast nad avtom, ki se je obrnil okrog svoje osi in se končno prevrnil. Pri nesreči se je Forza v notranjosti avta pobil in ranil po levem sencu in spodnji ustnici. Z zasebnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer se bo moral na nevrokirurškem oddelku zdraviti 10 dni.

● **Prof. Emilio Gerelli**, profesor za finančne vede univerze v Pavii bo jutri, 1. marca ob 18.30, v dvorani «G. Venezian» (Trg Europa 1) predaval o temi: «O ocenjevanju ugodnosti in o višini javnih izdatkov.» Predavanje bo na pobudo Gospodarskega inštituta tržaške univerze.

V glavni dvorani trgovinske zbornice bo v petek, 3. marca ob 18.30 predsednik družbe Shell Tankers (U.K.) Ltd J.H. Kirby predaval o temi «najnovejši razvoj v prevažanju petroleja po morju». Konferenco organizira družba Shell Italiana v sodelovanju s tržaško univerzo in tukajšnjim Centrom za gospodarski razvoj. J.H. Kirby je hkrati tudi delegiran upravnik družbe Shell International Marine Ltd. in načelnik za pomorske dejavnosti pri družbi Royal Dutch-Shell. Njegova izvajanja bodo sproti prevajali v italijanščino.

SMRTNA PROMETNA NESREČA

Avtomobilist do smrti povozil žensko, ki je prečkala ulico

Nesreča se je pripetila v nedeljo zvečer v Ul. San Giacomo in Monte - Nesrečnica je podlegla 8 ur po nesreči

V Ul. San Giacomo in Monte se je predvčerajšnjim zvečer pripetila huda prometna nesreča, ki je žal imela smrtne posledice za 76-letno Roso Godnič vd. Vesnaver iz Ul. della Guardia 23.

Prietelna ženska je okrog 21. ure blizu stavbe štev. 11 nepredvidno prečkala cesto. Stopila je s pločnika in se podala čez cesto, ko je navzdol po omenjeni ulici, z avtom fiat 850 TS 69805 privozil 26-letni Flavio Bubola s Furlanske ceste 2. Šofer je v zadnjem trenutku opazil žensko in čeprav je hitro zavrl vozilo, se ni mogel izogniti trčenju. Z vso silo se je zaletel v Godničevo in sunek je bil tako močan, da je nesrečnico vrglo na prednji del avta, kjer je z glavo prebila vetrobran.

Mimoidoči so hitro priskočili ponesrečenki na pomoč in nekdo je poklical avto RK. Godničevo so odpeljali v bolnišnico in jo nemudoma sprejeli na nevrokirurški oddelek s pridržano prognozo zaradi več urezov po obrazu, udarcev po tiliniku, verjetnega zloma desne stegnenice in možganskega pretresa. Vse zdravniške nege pa so bile zaman. Osem ur po hudi nesreči je Godničeva podlegla zadobljenim poškodbam. Njeno truplo so prenesli v mrtvašnico na razpolago sodnim oblastem.

Požar v trgovini z radijskimi aparati

Ne gasilci niti policisti niso mogli ugotoviti vzrokov nenadnega požara, ki se je razplamtel predvčerajšnjim zjutraj v trgovini z električnimi in elektronskimi aparati v Ul. Cologna 57, katere lastnik je 30-letni elektrotehnik Marino Fioretto, ki stanuje čisto blizu na številki 57/1 iste ulice.

Nekaj minut po 4. uri zjutraj je neki stanovalec v hiši nad trgovino poklical lastnika in ga obvestil o tem, kar se dogaja. Istočasno je drugi stanovalec poklical gasilce, ki so hitro odhiteli iz vojašnice z dvema brizgalnama. Ko so gasilci prihiteli v Ul. Cologna, je Fioretto s pomočjo protipožarnih aparatov v trgovini že pogasil nastali požar. Gasilci so pregledali vse kote, toda niso mogli ugotoviti, kako je nastal požar, ki je povzročil približno 800 tisoč lir škode.

Z vespo trčil v ustavljeni tovornjak

Sinoči so na ortopedski oddelek bolnišnice sprejel 19-letnega modelista Vladimira Petarosa iz Boršta št. 68, ki se bo moral zdraviti osem dni zaradi udarcev in verjetnih kostnih poškodb po desni nadlakti in roki. Petaros se je malo prej na vespi TS 34853 vozil po Ul. Flavia proti Miljam. Ko je prispel do tovarne SILCEA v Industrijskem pristanišču, je zaradi teme in dežja trčil v zadnji del tovornjaka TS 80560, ki ga prej ni opazil. Tovornjak je bil parkiran na desni strani ceste.

Zakonca ranjena pri trčenju avtov

Zakonca Odoni, 52-letni Pietro in 44-letna Anna Roiez iz Ul. Costalunga 360 sta včeraj popoldne postala žrtvi prometne nesreče. Peljala sta se v avtu fiat 600 TS 63393, ki ga je po Istrski ulici proti Žavljam vozil 55-letni Mario Marsetti iz Ul. Costalunga 277. Ko je slednji privozil do križišča Ul. Laurana, je prišlo do trčenja s poltovornjakom TS 75168, ki ga je iz omenjene Ul. Laurana privozil 30-letni Roberto Martin iz Ul. Revoltella 30. Pri trčenju sta se zakonca Odoni pobila in ranila po glavah in udih. Oba so odpeljali v bolnišnico in ju sprejeli na nevrokirurški oddelek, kjer se bo moral Odoni zdraviti 10, njegova žena pa 15 dni.

KINO «IRIS» PROSEK

Predvaja danes, 27. t. m. ob 19.30 uri Technicolor film:

I BUCANIERI

Po romanu «Lafitte The Pirate»

Igrajo: YUL BRYNNER, CLAIRE BLOOM, CHARLES BOYER in CHARLTON HESTON

SKLEP GORIŠKIH ŽIVINOREJCEV

Na občnem zboru v marcu bodo pregledali lansko delo

Na Goriškem imamo 18 tisoč govedi v okrog 3000 hlevih
Proizvodnja mesa še ne zadostuje za domačo potrošnjo

Pred dnevi se je sestal na seji upravni odbor pokrajinske zveze živinorejcev za Goriško in obenem tudi upravni odbor zveze rejcev šekaste furlanske pasme, ki sta proučila probleme kategorije v zvezi s pripravo rednega letnega občnega zbora obeh združenj. Predvidoma bodo sklicali občni zbor, ki bo skupen za obe združenji, v četrtek, 16. marca v prostorih trgovinske zbornice v Gorici. Predsednik prof. Marsano nam je povedal, da računajo na udeležbo tudi deželnega odbornika za kmetijstvo na občnem zboru ter na predstavnike drugih krajevnih oblasti, ki imajo bolj ali manj zvezo z živinorejo. V takem primeru bo imel občni zbor širši pomen in bodo na njem podrobneje obravnavali probleme živinorejcev in kmetijstva na splošno.

Na pripravljalnem posvetu obeh odborov, ki sta se ga udeležila tudi pokrajinski živinozdravnik dr. Germinetti in načelnik pokrajinskega kmetijskega nadzorništva dr. Vianello, so odobrili poročilo predsednika Marsana o delovanju živinorejcev v lanskem letu; obenem so začrtali glavne smernice programa za delo združenja v letu 1967.

Kot znano je bil pred kratkim tudi od pristojnih oblasti v Rimu potrjen predlog, naj bi se vsi živinorejci na Goriškem združili v skupno in enotno organizacijo, ki združuje tako rejce šekaste furlanske pasme kot rejce sive planinske pasme, katera je najbolj razširjena tudi na našem Krasu. V enotni organizaciji, ki praktično že deluje, bodo imeli boljše pogoje za delo in za dosego primerne deželne in državne pomoči za nadaljnji razvoj živinoreje, ki predstavlja enega važnih stebrov kmetijske dejavnosti tudi na našem področju.

Dokaz važnosti živinoreje v naši pokrajini so tudi uradni podatki o njej, ki izkazujejo za lansko leto 18 tisoč govedi v 3000 hlevih po vsem Goriškem. Zaradi vedno večjega uveljavljanja motorizacije se vedno manj uporablja živina za poljska dela in vprega ter služi predvsem za pridobivanje mesa in mleka. Živinoreja daje na trg letno povprečno 24 tisoč stotov mesa (žive teže) ter okrog 170 tisoč hl mleka; od tega gre 40 tisoč hl za rejo telet, 125 tisoč hl za neposredno potrošnjo in samo 5 tisoč hl predelajo v maslo in sir po sirarnah. Ker moramo za notranjo potrošnjo meso še vedno deloma uvažati, je torej nujno potrebno, da se s primernimi ukrepi še poveča stalež živine obeh pasem.

Goriško-beneški dnevnik

POROČILO TURISTIČNE USTANOVE V GORICI

Štiri milijone lir za izboljšanje javnih lokalov na Krasu in v nižini

Prošnje sprejema turistična ustanova do konca meseca marca - Prispevek za opravljena dela bo znašal 20 odst. celotnega stroška

Pokrajinska turistična ustanova je razpisala natečaj za nagrade, ki jih bodo prejeli tisti lastniki javnih lokalov na Krasu in v goriški ravnini, ki se ga bodo udeležili in bili za nagrade določeni. Višina nagrad znaša 4 milijone lir, razdelili pa jih bodo med lastnike restavracij, gostiln, kavarn, slaščičarn v občinah Gorica (izključeni sta vasi Ločnik in Pevma), Doberdob, Tržič, Ronke, Sovodnje in druge furlanske občine. Za natečaj ne pridejo v poštev dela, začeta pred 30. aprilom 1967.

Za sedanji natečaj bodo upoštevali naslednja dela: preureditev higiensko - sanitarnih naprav, izboljšanje kuhinj in pritiklin, ureditev opreme lokala, olepšanje pročelja, ureditev zunanje razsvetljave, zasaditev drevja, izgradnja parkirališč in otroških igrišč.

Prošnje z vsemi potrebnimi pojasnili morajo udeleženci natečaja poslati na naslov Ente Provinciale per il Turismo, via Diaz 6 v Gorici s priporočenim pismom najkasneje do 31. marca 1967. V njih morajo podrobno opisati kakšna dela nameravajo opraviti, strošek pa dokumentirati. Prošnje bo pregledala posebna komisija. Do 30. aprila bodo sporočili katere prošnje so upoštevali. Vsekakor nagrade ne bodo mogle presegati 20 odst. celotnega stroška.

Pokrajinska turistična ustanova lahko prosilcem postreže z vsemi objasnili; obrazce za prijavo ima na razpolago tudi naše uredništvo.

Ing. Egone Lodatti predsednik kluba «Salvemini»

Sestal se je odbor kulturnega krožka «Gaetano Salvemini» v Gorici, ki ima trenutno še vedno sedež pri PSU. Poleg drugih je v odboru krožka tudi dr. Peter Sancin. Odborniki so izvolili za predsednika ing. Egona Lodattija, za podpredsednika pa dr. Mario Pio Bombonato in prof. Aula Rubina, tajnik je dr. Giorgio Neri. Odbor bo pripravil skupščino društva v mesecu marcu, da pripravi program dela in finančni proračun, izbere sedež ter pripravi program dejavnosti.

Za povečanje dejavnosti v tovarni tobačnega monopola

Deželna svetovalca Jarc in Bergomas sta poslala predsedniku deželnega odbora pismo, v katerem ugotavljata, da je podjetje ATI (državno tobačno podjetje) leta 1953 odprlo v Gorici podjetje, ki naj bi prispevalo k omiljenju gospodarske krize v mestu. Takrat je to podjetje zaposlilo 160 delavcev in uradnikov. Danes pa jih je samo 120.

Ker gre za podjetje z državno udeležbo, ki izvršuje naročila za tobačni monopol in deloma za poštno ministrstvo, naj bi deželna uprava na pristojnem mestu posredovala, da bi goriško podjetje dobilo dovolj naročil za večji razvoj svoje dejavnosti, da bi ponovno zaposlili isto število uslužbencev kot na začetku obratovanja.

Študijsko zborovanje o socialni varnosti

V nedeljo 5. marca bo na pobudo patronata za pomoč INAS (CISL) v dvorani Stella Matutina pokrajinski študijski shod o socialni varnosti, katerega se bodo udeležili znani strokovnjaki s tega sektorja. Udeležila se ga bosta deželna odbornika za socialno skrbstvo dr. Bernardo Del Mas in za finance dr. Antonio Tripani skupno s predstavniki pokrajinskih in mestnih oblasti.

Na tem shodu, na katerem bodo imeli zanimiva poročila strokovnjaki z območja socialnega skrbstva, se hočejo proučiti razlogi, zavoljo katerih delavci zahtevajo reformo sedanjih struktur socialne pomoči, ki naj bi zagotovila takšen socialni režim, ki bo zagotovil vsem državljanom kritje vseh stroškov za primere invalidnosti in pa izboljšanje pokojnin.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

«S. Nicolò» dr. G. Olivetti — Via 1 Maggio 94 — tel. 73328.

Natečaj za glavnega bolničarja v umobolnici

Pokrajinska uprava je razpisala natečaj za službo glavnega bolničarja v pokrajinski umobolnici. Prosilci ne smejo biti starejši od 32 let. Prošnjo je treba napraviti na kolkovanem papirju za 400 lir najkasneje do 12. ure 30. aprila t.l. ter jo nasloviti na personalni oddelek pokrajinske uprave v Gorici, Korzo Italia 55, kjer bodo prizadeti dobili tudi vsa podrobnejša pojasnila glede drugih dokumentov, ki jih je treba priložiti.

Župan Martina je danes odsoten

Goriški župan Martina je odšel v Rim zaradi stvari, ki zadevajo občinsko upravo. Zato danes, v sredo, ne bo sprejemal občanov, da bi kot po navadi poslušal njihove želje.

Valorizacija Rimskih toplic

Jutri se v Tržiču sestane občinski svet. Vse kaže, da bo jutri zadnja seja sedanjega zasedanja. Na njej bodo imenovali komisijo, ki bo zbrala material, da bi valorizirali Rimske toplice.

IZPRED OKRAJNEGA SODIŠČA

Ženski iz Idrije so presenetili ko sta kradli blago v Standi

S tujo propustnico je šel čez mejo, pa so ga vrnili - Zaradi nekritega čeka bo plačal globo - Obsojen zaradi pijanosti

Goriški okrajni sodnik dr. Balani je imel včeraj celo vrsto izrednih razprav.

Med drugim je v odsotnosti obtoženk obravnaval zadevo 53-letne Jožefe Gruden iz Idrije, Prešernova ulica 10 in njene prijateljice 43-letne Pavle Lapanje iz iste ulice štev. 9. V obtožnici je navedeno, da sta se dne 9. decembra lani v Standi v Gorici polastili raznega blaga v vrednosti 13.715 lir, ki ga nista plačali. Tistega dne sta obe obtoženki prišli v Gorico in šli tudi v Stando. Tam pa so prodajalke in preoblečeni agenti kaj kmalu opazili njune sumljive kretnje ko sta tu in tam izmaknili blago ter ga na skrivaj spravili v torbi. Odšli sta še v prehrambeni oddelek kjer sta pri blagajni plačali samo del nakupljenega blaga. Ko sta hoteli iz veleblagovnice so ju že čakali pri vratih agenti in zahtevali, da odpreta torbi. Takrat so ugotovili, da blago v obeh torbah ni bilo plačano in prav tako blago, ki sta ga imeli skrito v žepih plaščev. Odpeljali so ju na policijo kjer sta izjavili, da nimata denarja za plačilo. Zaplenili so jima ukradeno blago, ki sta ga imeli skrito v žepih plaščev in ju prijavili sodišču. Pri zaslišanju je ena od njiju izjavila, da je čula od drugih znank, da se v Standi lahko vzame blago ne da bi kdo opazil. Lahkoverna je hotela tudi sama poskusiti in je na svoje stroške spoznala, da ni tako.

Sodnik je namreč obe ženi obsodil na plačilo globe po 12.000 lir in plačilo sodnih stroškov, vendar pa je kazen pogojna in je ne bodo vpisali v kazenski list. Branil ju je dr. Peter Sancin.

* * *

«Kaj vse vino storil!» bi lahko rekli s 26-letnim Emilom Jarcem iz Standreža, Mihaelova ulica 210, ki je bil obtožen, da je dne 21. novembra lani šel čez mejo v Jugoslavijo brez predpisanih dokumentov, čeprav dandanes ni posebnih težav zanje. Omenjenega dne ob 2.40 zjutraj so ga jugoslovanski obmejni organi vrnili italijanskim ker so ugotovili, da je prejšnji večer prišel čez mejo s propustnico, ki ni bila njegova. Izposodil si je namreč propustnico Ivana Petejana iz Sovodenj, Ul. 24. maja 26. Jarc se je izgovoril, da je bil tisti večer malo vinjen in ker je njegova propustnica potekla je šel preko meje s Petejanovo. Seveda ni prišel daleč, ker so takoj ugotovili nepravilnost. Sodnik ga je obsodil na dva meseca pripora in plačilo 60.000 lir globe. Branil ga je odvetnik Sergio Ferlan.

* * *

Ker je izdal ček za 330.000 lir brez kritja se je moral zagovarjati 41-letni Tiziano Rossetti iz Fontanafredda, ki je po poklicu pleskar. To se je zgodilo 10. oktobra lani ko so prejeli na Banco Cattolico v Pordenonu njegov ček ter ugotovili, da na njegovem računu zanj ni kritja. Sodnik ga je obsodil na plačilo 15.000 lir globe in plačilo sodnih stroškov. Obtoženca je branil odv. Blessi.

* * *

Ker naj bi vozil avto v pijanosti se je moral zagovarjati zobozdravnik iz Vidma Gianni Ambrosi. Dne 26. decembra lani se je peljal po goriškem Korzu z avtom fiat 600. Pri parku Rimembranza je bil zapleten v neko prometno nesrečo in policija ga je prijavila, da je vozil avto v pijanosti. Obtoženec je zanikal, da bi bil pijan in na tej osnovi je njegovi zagovornik Pascoli zahteval, naj ga oprostijo s polno formulo, sodnik pa ga je oprostil zaradi pomanjkanja dokazov.

* * *

Zaradi pijanosti je bil obsojen na plačilo 5000 lir globe tudi 44-letni Eduardo Bisai iz Gorice Ul. Montesanto 133, ki ga je policija ustavila 16. decembra lani popoldne v Ul. San Giovanni v Gorici. Branil ga je odv. dr. Sancin. Omenimo naj še, da je bilo tokrat za Bisaia že 19. srečanje s sodnijo zaradi najrazličnejših prestopkov.

Razstava «ikebane» v pasaži Pro Loco

Jutri, v sredo, bodo v razstavišči Pro Loco v goriški pasaži odprli razstavo «ikebane» japonske umetnosti v razporeditvi cvetlic, ki jo bo pripravila Fulvia Costantinides. Odprli jo bodo ob 19. uri, na ogled pa bo vsak dan, tudi ob nedeljah od 8. do 21. ure.

«Ikebana» je zelo zanimiva in zapletena orientalska umetnost, ki se je v zadnjem času na moč uveljavila tudi na zapadu. Razporeditev svežih ali posušenih rož ter raznih postaja neke vrste hobby, pri katerem se ne upoštevajo v zadostni meri filozofsko-verske teme, ki jih ta umetnost vsebuje. Ker rože pogosto ima povedo več kot besede (ni s brez razlogov uveljavil rek: «povejte z rožami»), bo razstava ikebane prav gotovo vzbudila veliko zanimanje pri vseh, zlasti pri nežnem spolu. Razstava bo odprta do 15. marca.

V klubu «S. Gregorčič» predavanje o dr. Laviču

V klubu «S. Gregorčič» v Gorici, Verdijev korzo 13, bo jutri, 1. marca ob 20.30 zanimivo predavanje z naslovom «Dr Karel Lavrič in njegov čas». Predaval bo prof. Branko Marušič, ravnatelj goriškega muzeja v Kromberku. Snov predavanja je povezana z zgodovino goriških Slovencev ter spada v okvir priprav za proslavo stoletnice prvih slovenskih taborov na Goriškem.

Kino

Gorica

VERDI. 17.00: «Lo scandalo», Anouk Aime in Filip Eleroi, francoski film, prepovedan mladini pod 18 letom. Zadnja ob 22.

CORSO. 17.15: «La contessa di Hongkong», S. Loren in M. Brando. Kinemaskopski barvni film.

MODERNISSIMO. 17.00: «Incompreso», S. Colagrande in G. Mol. Italijanski barvni film.

CENTRALE. Danes zaprto. Jutri ob 17. uri «Cinque tonde per un medium», B. Steel in W. Brand. Mladini pod 18. letom prepovedan.

VITTORIA. 17.15: «Ringo, il volto della vendetta», Antony Steffen v barvah in kinemaskopu.

Tržič

AZZURRO. 17.30—22: «Spionaggio internazionale», Robert Mitchum v barvah.

EXCELSIOR. 16—22: «Addios Gringos», Giuliano Gemma, v kinemaskopu in barvah.

PRINCIPE. 17.30—22: «Tanger - dimensione morte», Jean Marais v kinemaskopu in barvah.

Ronke

EXCELSIOR. Zaprt.

RIO. 19—21.30: «La spia che venne dall'ovest», Z. Flynn.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna PONTONI - BASSI v Raštelu št. 26, tel. 33-48.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH

Danes ves dan in ponoči je v Ronkah odprta lekarna «All'Angelo» dr. S. Olivetti — Via Roma 2, tel. 72392.

PONOČI V BLIŽINI PIERISA

Mladeniča hudo ranjena zaradi padca s skuterjem

Vračala sta se s plesa v Fiumicellu - Oba imata poškodbe na lobanji

Dva mladeniča iz Pierisa, ki sta se vračala s plesa v Fiumicellu, sta padla s skuterjem in se hudo pobila po glavi. Oba so odpeljali v tržiško bolnišnico, kjer so ju pridržali na opazovanju.

Edi Migrin, star 20 let, ki je sedel za krmilom, in Angelo Chininut, star 23 let, oba iz Pierisa, sta se nekaj po eni uri v noči od nedelje na ponedeljek pripeljala na most pri Pierisu, kjer sta se iz neznanih razlogov zaletela v steber. Očividno sta vozila zelo naglo, zakaj vozilo se je ustavilo šele po 20 metrih, voznika pa sta se kotalila po tleh kakšnih 15 metrov. Hudo ranjena so odpeljali v bolnišnico, kjer je zdravnik ugotovil Migrinu zlom lobanje, Chininutu pa udarec v glavo, zlom roke in notranje poškodbe. Migrina so še ponoči operirali na glavi. Njuno zdravstveno stanje je zelo resno.

Avtomobilista s Tržaškega sta trčila v Dolu

Prejšnjo noč ob 0.30 so z nekim zasebnim avtomobilom pripeljali v goriško civilno bolnišnico 55-letnega brivca Giovannija Stefanija iz Trsta, Ul. Galilei 18. Zdravniki so mu ugotovili rano na desnem sencu ter so ga pridržali za 8 dni na zdravljenju.

Stefani se je ponesrečil na cesti v Dolu nad Vižintini. Malo prej se je z avtom fiat 600 peljal v smeri proti Gorici. Na omenjenem ovinku je zaradi mokre ceste avto zdrsnil in zašel na levo stran prav v trenutku, ko je od Gorice privozil fiat 850 26-letni Giuseppe Marussi iz Slivnega na Tržaškem. Obe vozili sta trčili s precejšnjo silo. Ranjen je bil samo Stefani. Karabinjerji iz Gabrij so ugotovili na obeh avtih po 200 tisoč lir škode.

Danes zjutraj ob 8.50 je neki avto povozil v Ul. Roma v Gorici 76-letnega Antonia Fabretta iz Gorice, Ul. Giustiniani 25. Z avtom Zelenega križa so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga pridržali za 7 dni na zdravljenju zaradi poškodbe na glavi.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

priredi v nedeljo, 5. marca ob 16.30 v Prosvetni dvorani v GORICI, Verdijev korzo 13

Prešernovo proslavo

s sledečim programom:

—

Iz spominov Rudolfa Golouha

(Začetek in prvo nadaljevanje dne 19. in 26.II.)

Mesto je brez hrane in ker se on (namreč Marco Samaia) ne čuti več vezanega na besedilo pooblastila, želi, da bi ga okupirala in preskrbela Italija. Alfredo Callini je izpopolnil poročilo o gladu v mestu in naprosil za intervencijo antante ali vsaj Italije v sporazumu z antanto.

Josip Ferfolja je pritrdil, da je Trst potreben takojšnje pomoči v hrani in zdravilih, želi si pa kot delegat odbora za javni blagor v Trstu in na osnovi njegovega pismenega in omejenega pooblastila intervencije antante in ne le Italije, kakor je to izjavil odposlanec Samaia. Kot zastopnik Narodnega sveta, ki sodi, da bi morala biti sporna politična in državnopravna vprašanja jadranskih pokrajin med Italijo in Jugoslavijo rešena šele na mirovni konferenci, ne more soglašati z začasno okupacijo Trsta, razen v primeru, če bi Italija dobila za to formalen nalog od antante.

Mestni poveljnik je vzel na znanje izjave odposlancev in obljubil odgovor za drugi dan. Drugi dan jih je mestni poveljnik obvestil, da so bile njihove zahteve sporočene prizadetim vladam. Še istega dne (2. nov. 1918) so prejeli delegati pismen, nanje naslovljen odgovor najvišjega vojaškega poveljstva s podpisom načelnika generalnega štaba Diaza, ki se glasi: «Pošljem takojšnjo pomoč v Trst.»

Odposlanci so se drugi dan vrnili.

Zapisnik, napisan in podpisan na krovu torpedovke dne 3. nov. 1918.»

Diaz je res poslal «pomoč» Trstu, z njo pa tudi prve italijanske čete, pod poveljstvom generale Petitti di Roreto, ki je po prihodu v Trst v vladni palači zbranim članom Odvora za javni blagor izjavil, da je prišel v Trst *«per diritto di conquista.»*

K zgornjemu Golouhovemu prikazu bi dodal samo neko značilno nadrobnost. Menda nikdar ni imela nobena vojaška ladja take elitne posadke: moštvo je bilo sestavljeno samo iz mornariških častnikov in podčastnikov, kajti mornarji so vsi, čeprav so jih zaprisegli, v imenu Narodnega sveta, ubrali pot domov. Golouh, ki je izmenoma z dr. Rybařem opravljal zaprisežni obred, pravi, kako se je maščevalo geslo, ki so ga tedaj po ruski revoluciji vneto širili:: «Nič več vojske, odvrzite orožje, pojdite domov!» Dopoldne so jih zaprisegli, popoldne pa so se v vojaškem redu po openski cesti vračali domov, češ da bodo branili svojo zemljo doma.

Naj na tem mestu še omenim, da je dan po odpravi jugoslovanske podmornice italijanskim nacionalistom uspelo opremiti manjšo ladjo in jo poslati v Benetke, da bi povabila Italijansko vojsko v Trst.

Tuma je, kakor rečeno v svojih spominih epizodo prikazal tako, kakor da bi odposlanstvo Odbora za javni blagor šlo po Italijane v Benetke. Po njegovem mnenju bi se dala doseči mednarodna zasedba Trsta, ako bi se delavske stranke obrnile na Wilsona in na ameriško zastopstvo za ameriške čete ali vsaj kombinirane čete Angležev, Francozov, Američanov itd.» (ti drugi bi bili, kakor poudarja Golouh, samo Italijani). To pa so dejansko storili odposlanci Odbora za javni blagor; obrnili so se na edino tedaj dosegljivo najbližje zastopstvo Američanov, Angležev in Francozov.

Brzojavki sta bili dostavljeni Vrhovnemu antantnemu svetu, ki je permanentno zasedal v Versaillesu in jih je predsednik sveta Clemenceau prebral na seji. Predstavnik Italije Orlando je izjavil, da leži Trst na italijanskem vojnem območju; in je zahteval, da se prepusti Italiji sami skrb za tržaško mesto. Vrhovni svet je osvojil Orlandovo mišljenje in prepustil Italiji, da priskoči Trstu na pomoč. O tem je, pravi Golouh, tudi obvestil srbsko vlado tedanji zunanji minister Vesnić ki je prisostvoval seji.

Ko so italijanske čete zasedle Trst in Primorsko sploh, je Golouh sporazumno z Narodnim svetom prevzel nalogo, da obvesti socialistično stranko v Rimu o socialnih in narodnih razmerah v teh krajih. Ta pot pa je bila zelo nevarna. Na poti se je Goulouh srečal s prof. Gasperinom, ki ga je ljubljanski Narodni svet poslal v Pariz, da obvešča Jugoslovanski odbor o položaju doma. V Trevisu pa so oba zajeli Angleži in angleški general ju je kar na kratko obsodil na smrt. Le intervenciji nekega francoskega generala se morata zahvaliti, da se obsodba ni izvršila, temveč sta bila izročena Francozom, ki so ju spravili v Castelfranco. Ker so Italijani zahtevali njuno izročitev, češ da sta bila zajeta na njihovem ozemlju, sta pobegnila iz zapora. Golouh je srečno prišel v Rim in si tam priskrbel srbski potni list.

Kljub neskladnosti, ki je tedaj vladala v italijanski socialistični stranki, se mu je posrečilo, da so se zbrali najvidnejši člani socialistične parlamentarne frakcije, in pojasnil jim je položaj v Primorju. Ti razgovori so imeli vsaj ta uspeh, da je nekaj socialističnih poslancev takoj interveniralo pri vladi, naj opozori vojaško in politično oblast, da šteje Slovence za enakopraven in svoboden narod in se po tem načelu ravna. Ta intervencija je prispevala, pravi Golouh, da je vojska zasedla Primorje brez hujših sovražnih dejanj na škodo slovenskega ljudstva. To res velja v neki meri za samo okupacijo, kako so vojaške in civilne oblasti nastopale pa izvršeni okupaciji, pa je drugo vprašanje.

V Rimu se je Golouh sestal tudi s predsednikom srbske vlade Pašićem in s člani Narodnega odbora, ki so bili tedaj tem na poti v domovino, in jih je poučil o položaju na Primorskem. Ker so mu postala tla v Rimu vroča, se jim je pridružil in skupaj z njimi potoval v Brindisi, kjer jih je čakala ladja za prevoz na Krif. Na morju jih je zajel grozen vihar, ogromni valovi so butali v ladjo, okoli nje pa so plavale mine, ki so se odtrgale od sider. Na Krfu pa jih je čakal najsijajnejši sprejem. V zalivu je bilo zbrano sredozemsko vojno ladjevje zavezniških držav, slavnostno odeto v zastavah, ki jih je pozdravilo s salvami iz neštetih topov. Golouh je nadaljeval pot v Beograd in od tam v Ljubljano. V Ljubljani pa je bil nekoliko razočaran, ker ni našel pričakovanega zanimanja za Primorje. Veliko večjo pozornost so posvečali Koroški. Iz Ljubljane pa se je kmalu zopet podal v Beograd, in sicer v družbi dr. Ferfolje in dr. Marija Krmpotića. V tistih dneh je novi predsednik vlade v Beogradu Stojan Protić sestavljal deklaracijo, ki naj bi jo prebral v Narodnem predstavništvu. Nevarnost je bila, da utegne v svojem govoru prezreti italijansko zasedbo Primorske. Pravočasno je delegacija prispela v Beograd, da je Protić kar vpričo njih vnesel v deklaracijo odstavek o mejah spornega ozemlja na Jadranu.

Razen s Primorsko pa se je Golouh moral ukvarjati tudi s koroškim vprašanjem. O njegovi poti po Koroškem in o njegovem nastopu po ponesrečeni ofenzivi bodo gotovo poročali drugi s koroške strani. Vključili so ga v deputacijo, ki je šla v Pariz k samemu Wilsonu. Golouh pa je šel tja tudi kot zastopnik zasedenega Slovenskega Primorja. Na njegovo spodbudo je dr. Rybař povabil na ožji sestanek Pašića, Trumbića in druge ugledne naše predstavnike na katerem je Golouh opozoril, da je treba razvoj dogodkov v Italiji presojati z določeno rezervo, češ da utegne plamen dogoreti brez večjih posledic in je malo verjetno, da bi se Italija tudi v primeru globljih notranjih prevratov odrekla okupiranemu ozemlju. Omenil je tudi možnost rešitve z internacionalizacijo Trsta, ki naj bi tvoril s pripadajočim mu zaledjem most med Italijo in Jugoslavijo.

Razgovarjal se je tudi z voditelji francoske socialistične stranke in je v začetku junija 1919 v dnevniku «L'Humanité» objavil nekakšen proglas slovenske socialistične stranke glede Primorske.

Tudi na samem Primorskem so se medtem stvari neugodno razvijale. Slovenska socialno demokratska stranka ni ohranila prejšnje avtonomne strukture svoje politične organizacije, temveč se je v celoti in brezpogojno podredila italijanski. To izhaja povsem jasno iz deklaracije ki jo je prebral dr. Tuma na kongresu socialistične stranke v Bologni l. 1919: «Slovenski proletariat Julijske krajine, doslej organiziran v Jugoslovanski socialno demokratični stranki, je stopil brez kakršnega koli pridržka v pokrajinsko organizacijo italijanskega proletariata Julijske krajine, se iz lastne volje odrekel organizacijski avtonomiji, ki jo je doslej užival, in tako izpričal svojo popolno solidarnost s celotnim proletariatom Julijske krajine, ne glede na kakršnekoli ideološke ozire.» Na konferenci septembra meseca v Trstu pa je izjavil, da «je zanj Julijska krajina zemljepisna, gospodarska in naravna enota ne glede na etnične razlike». S tem je bila storjena rimski vladi največja usluga, ki si jo je lahko želela. Kajti zdaj so se lahko sklicevali na to, da se je slovensko in hrvatsko ljudstvo v mejah Italije izjavilo, da sestavlja Julijska krajina celoto, in je z brezpogojno združitvijo z italijanskim delavstvom priznalo aneksijo Julijske krajine.

Da si je italijanska vlada to res tako razlaga in da Tuma s svojim poudarjanjem, da je Julijska krajina zemljepisna, gospodarska in naravna enota, ni mislil na morebitno samostojno državno tvorbo, izhaja jasno iz knjige Paola Alatrija «Nitti, D'Annunzio e la questione adriatica», o kateri sem pred šestimi leti pisal v Primorskem dnevniku. Alatri omenja razne načrte za samostojno republiko Julijske krajine. Med drugmi navaja tudi pismo, ki ga je pisal tržaški guverner Petitti di Roreto tedanjemu ministrskemu predsedniku Nittiju in ki pravi:

«Vendar tudi Jugoslovanom niso vsi naklepi uspeli; slovenskemu socialistu Gollobu so tržaški socialisti odgovorili negativno na njegovo prigovarjanje za splošno akcijo tržaških in slovenskih socialistov na določeni sporazumni osnovi za uresničenje zamisli o ustanovitvi neodvisne republike na področju Julijske krajine. Izvršni odbor Socialistične stranke Julijske krajine je soglasno odgovoril, da so se socialisti v Julijski krajini že meseca novembra 1918 pridružili Italijanski socialistični stranki, da so se s tem hkrati opredelili za Italijo sploh, da ogorčeno odbijajo vsak jugoslovanski, s socializmom zakrinkan manever. Proti Gollobovemu predlogu je glasoval tudi slovenski delegat.» (Zadnji stavek je Golouh v svoji knjigi podčrtal.)

Ko sem poročal o Alatrovi knjigi, sem namignil, da ne gre za nobenega Golloba, temveč po vsej verjetnosti za Golouha. V svoji knjigi je Golouh to sedaj potrdil, pisal je res tako pismo, in sicer voditelju italijanskih socialistov v Primorju Valentinu Pittoniju, ki je že prej zagovarjal misel o ustanovitvi neodvisne vmesne države.

Morda sem bil s prikazom Golouhove knjige nekoliko predolg in sem se predolgo ustavljal pri nekaterih epizodah. Verjetno bo ta ali oni v mojem prikazu našel preveč citatov, da bi bralcem živo predstavljal odlomke iz knjige, ki jih utegnejo posebej zanimati in ki so manj znani in bolj pomembni. Hkrati pa sem jim hotel tudi predočiti, način in obliko, v kakršni je Golouh objavil svoje spomine. Tako sem želel v bralcih vzbuditi zanimanje za knjigo in željo, da jo berejo in se seznanijo z dogodki in osebami opisanega časa. S tem bi zadostili svoji radovednosti in znatiželjnosti. Iz knjige pa utegnejo izluščiti tudi nauke za sodobno življenje. Zgodovina je bila in je še vedno prav dobra, svetovalka.

LAVO ČERMELJ

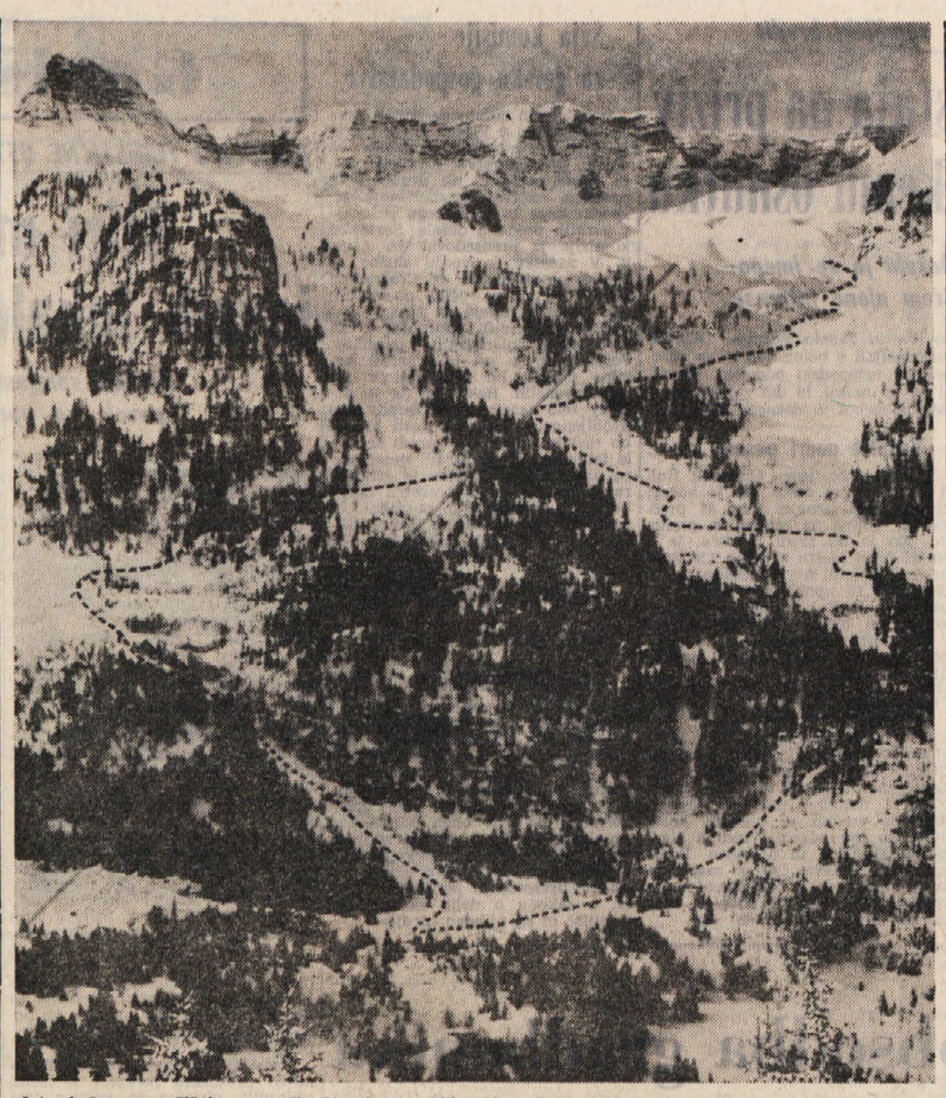

Črta kaže smer žičnice s sedla Neveja do Gilbertijeve koče (1850 m), prekinjena črta pa pomeni smučarsko progo

V OBMOČJU KANINA NOV ZIMSKOŠPORTNI CENTER

Na sedlu Neveja hoteli in žičnice

Dela bosta izvedli družbi Nevea-Canin in Isa-Nevea iz Vidma
Na jugoslovanski strani so že sklenili, da zgrade žičnico, ki bo pripeljala v višino 2222 m

Predsednika občinskih skupščin Tolmina in Nove Gorice ter direktor Avtoprometa Gorica so se dogovorili o pripravah za gradnjo kaninske žičnice. Predsednik tolminske skupščine je potrdil, da so se zedinili, da je treba takoj pričeti gradnjo žičnice in da so sedaj vsa ugibanja pri kraju.

Če bo ostalo pri sedanji zamisli, tedaj bo spodnja postaja žičnica ob asfaltirani cesti med Kobaridom in Bovcem v višini 432 m. Tu je najprimernejši prostor za ureditev parkirnega prostora. Vmesna postaja je predvidena na Krnici (1260 m), zgornja pa na ploščadi med Osojnico in Prestreljenikom (2222 m). Dolžina žičnice bi bila 5880 m, višinska razlika 1800 m. V kabini bi bilo prostora za 35 oseb, kapaciteta na uro 330 oseb, čas vožnje okrog 15 minut. Gradnja bo trajala tri leta, vendar pa bodo v tem času zgrajene tudi tri sedežnice, nekaj vlečnic pod Prestreljenikom, parkirni prostori in hotel na Kaninu z 200 posteljami. V načrtu pa so še drugi turistični objekti.

Skoraj istočasno so se tudi v Vidmu zbrali predstavniki oblasti in osebe, ki na raznih ravnih odgovarjajo za turizem, na posebnem sestanku, kjer sta predsednika deželniških družb Nevea-Canin in Isa-Nevea uradno sporočila, da so bile dokončane vse tehnične priprave za začetek gradnje zimskošportnega centra na sedlu Neveja. Tudi tu je postalo jasno, da je krasno zimsko področje na Kaninu daleč premalo — tako rekoč nič — izkoriščeno. Obenem pa jih je vodila prav misel, da je ta svet na stičišču, ki bo privlačevalo ljudi z ene in z druge strani meje in končno še iz bližnje Koroške.

Planota na sedlu Neveja je razmeroma lahko dosegljiva (od Vidma 74 km, od Gorice 112, od Trsta 144 in od Pordenona 109). Od ceste proti Pontebi je po dolini Reklanice (Raccolana) 18 km do sedla Neveja. Od tukaj je potem brez števila možnosti za poletne izlete kot za smučarske vožnje. Pomembnost teh krajev za smučanje je v tem, da so tu zasnežena mesta, kjer je možno smučanje tja do junija.

No načrtu obeh imenovanih družb naj bi na sedlu zraslo dovolj stavb za bivanje. Tam je sedaj obširen travnik, ki ga obdajajo iglavci in bukve, in tam čež že sedaj pelje pokrajinska cesta iz Kluž (Chiusaforte) v Rabelj. Načrt že predvideva potrebno cestno omrežje, prostore za parkiranje, parke, pa tudi vodovod, električno napeljavo, kanalizacijo, razna igrišča za poletni čas za zimo pa poleg žičnic, sedežnic in vlečnice tudi ureditev smučarskih prog. Glede poslopij je treba povedati, da se morajo načrti držati predpisov o gradnji v takih krajih, tako da pokrajinska slika preveč ne trpi.

Seveda bodo vsa ta dela pomenila tudi okrepitev sedaj siromašne občine Chiusaforte, kjer je prebivalstvo od 3090 pred nekaj leti padlo na sedanje število 1556. Skoraj vse je odšlo v bližnjo ali daljno emigracijo. Domačini bodo lahko kaj zaslužili že med gradnjo, lahko pa tudi še potem.

Na omenjenem sestanku je predsednik videmske pokrajine povedal, da so že na razpolago sredstva za nekatera dela — most in cesto po dolini Reklanice. Tudi predsednik deželnega odbora dr. Berzanti je dejal, da ima dežela v načrtu razna dela, ki bodo pospešila gorski turizem. Predsednik Pokrajinske ustanove za turizem Barbina pa je zlasti poudaril potrebo, da se bolj valorizirajo gorski predeli Furlanije, pri čemer je zelo pomembna časnikarska reklama.

Tako najbrž ni več daleč čas, ko se bodo tudi Tržačani za zimski week-end vozili na sedlo Neveja. Večje usposobljenje tega področja bo zlasti dragoceno za tiste, ki se žele smučati še tedaj, ko se v morju že začenja kopanje.

V Vicenzi zasedanje o kreditni politiki

VICENZA, 27. — Na pobudo Zveze trgovinskih zbornic iz Treh Benečij bo 6. marca ob 9.30 v Vicenzi napovedano zasedanje o kreditni politiki. Na zasedanju bodo strokovnjaki podali vrsto poročil, s tega področja. Tako bo prof. O. Fantini, ki poučuje politično ekonomijo na rimski univerzi ter je hkrati častni predsednik vsedržavnega združenja ljudskih bank, govoril o funkciji kreditne politike na gospodarski razvoj, asistent za politično ekonomijo na padovanski univerzi dr. E. Benedetti bo govoril o strukturah in perspektivah beneškega gospodarstva v luči najnovejše kreditne politike; docent politične ekonomije na padovanski univerzi prof. M. Tognilli pa se bo zadržal ob vprašanju kreditiranja notranjega gospodarstva in izvoza, in to predvsem glede na uravnovešen razvoj gospodarskega ustroja treh Benečij. Zasedanje bo v prostorih trgovinske zbornice v Vicenzi, Corso Fogazzaro 39.

(Kdor bi se kakor koli zanimal za napovedano zasedanje, naj se za morebitna pojasnila in podrobnosti obrne neposredno na tajništvo tržaške trgovinske zbornice.)

NESLAVEN KONEC

Tiberio Mitri aretiran

Obtožen je vsakovrstnega izsiljevanja, groženj in pretepanja neke Američanke, s katero je živel več let

RIM, 27. — *Sic transit...* bi lahko zapisali. Tržačan Tiberio Mitri je bil eden najbolj popularnih italijanskih športnikov v času po drugi vojni. Njegova resnost ga je delala tudi simpatičnega, dokler niso nastopile neke stvari, ki so začele naznanjati, da gre njegova pot navzdol. Težko kdo bi pa mislil, da se bo končalo tako, da bo Mitri celo aretiran in to pod dokaj hudo obtožbo izsiljevanja, hudih groženj, ugrabitve osebe, večkratnih tatvin, večkratnega nasilnega vdiranja v stanovanje, pretepanja in poškodb — vse to v škodo neke 40-letne Američanke, s katero je nekaj let živel. Vse to je baje Mitri počenjal v prvih mesecih 1965 in prvih 1966. Sodišče je izdalo ukaz za aretacijo po prijavi omenjene ženske. Jutri ga bodo s kvesture prepeljali v zapor Regina Coeli. Aretirali so ga nekje izven mesta, potem ko so ga dolgo čakali v zasedah.

Ženska trdi, da je od nje izvlekel okrog 10.000 dolarjev, polastil se je njenega «1200», zaprl jo je v neko drugo stanovanje, jo pretepal in ji grozil s smrtjo.

V začetku svoje profesionalne kariere se je Mitri poročil s Tržačanko Fulvio Franco, bivšo miss Italia in filmsko igralko. V zakonu se jima je rodil sinček, toda že po enem letu sta šla narazen in Mitri se je navezal na Američanko Helen Davis, zaradi katere je sedaj v zaporu.

Odslej v Padovi sejem obutve

PADOVA, 27. — Vsakoletni sejem obutve, ki so ga doslej organizirali v mestu Stra v Benečiji, in ki bo letos doživel svojo 13. edicijo, bo odslej v Padovi, in sicer v paviljonih tamkajšnjega velesejma; letošnja prireditev bo v času od 4. do 7. maja. Za premestitev v Padovo se je soglasno izrekel izredni občni zbor organizacije, v kateri so včlanjeni proizvajalci obutve v pokrajinah ob Brenti, potem ko so se v tem smislu sporazumeli trgovinska zbornica iz Benetk, zbornica iz Padove, Associazione Calzaturieri della Riviera del Brenta, organizatorji sejemskih prireditev v Stra ter predstavniki padovanskega velesejma.

Za uvrstitev sejma med vsakoletne specializirane razstave v Padovi so se organizatorji sejma obutve odločili v prvi vrsti zato, da bi prireditev lahko doživela večji razmah ter pritegnila številnejše proizvajalce in trgovce ter zadobila racionalnejši ustroj.

Salonu obutve bo letos na padovanskem sejmišču posvečenih 5000 kv. m razstavne površine, na kateri bodo poleg že izdelanih obutev razstavili tudi surovine in pribor, pritikline in tehnične izdelke, ki pridejo v poštev za usnjarsko industrijo. Poleg tega pa so organizatorji letos povabili na sodelovanje tudi risarje in modne kreatorje, ki se udejstvujejo v industrijskem oblikovanju.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Odlična intuicija in smisel za stvarnost vam bosta zagotovila dokajšen osebni uspeh. Spopad med srcem in razumom glede nekega zapletenega čustvenega vprašanja.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Skušajte si zagotoviti zmago nad nekim tekmecem z boljšimi metodami boja. Priporočljivi so sprehodi v naravo.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Ostanite preprosti in enostavni tudi potem, ko boste svoj smoter dosegli. Ne dovolite, da bi vas vmešali v neki izrecno ženski spor.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Vaš položaj je dovolj trden, da lahko neko zadevo postavite na glasovanje. Pismo, ki ga pričakujete ne bo še prišlo.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Kar ima biti spremenjeno, se ne more spremeniti čez noč. Ne nasedajte neki nevarni iluziji.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Izkoristite ugodno priložnost, ki vam lahko utre pot do boljšega položaja. Ljubezen je moč izraziti v mnogih oblikah, tudi z molkom.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Čimprej utrdite svoje zunanje stike. Ostro nastopite proti motilcem družinskega miru.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Podvigov, ki ste se jih lotili v daljnji preteklosti, ne gre oživljati. Prijeten izlet z veselimi prijatelji.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Izkoristite današnji dan ne da bi varčevali z napori. Če ne popusti draga oseba, skušajte to storiti vi.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Vaših sposobnosti doslej še nihče ni opazil, ukrenite nekaj, da bi do tega prišlo čimprej. Obvladujte svojo občutljivost.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dosegli boste pričakovani uspeh z dokajšnjo zamudo. Ogibajte se nesporazumov s sosedi.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Če vam dosedanje metode dela niso zagotovile uspeha, jih zamenjajte z drugimi. Pri urejevanju družinskih vprašanj se ne opirajte na silo.

RADIO TV

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 7.00 Koledar - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Šopek slovenskih pesmi - 11.50 Zvočne razglednice - 12.00 Iz slov. foklore - 12.30 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba po željah - 17.00 Ansambel «The Jets» iz Trsta - 17.20 Italijanščina po radiu - 17.35 Glasba za transistornik - 18.15 Umetnost in prireditve - 18.30 Fagotist Vojko Česar in pianist Gabrijel Pisani - 18.55 Za vedro razpoloženje - 19.10 Plošče za vas - 19.30 Zvoki, uglašeni na témo - 20.00 Šport - 20.35 Wagner: «Parsifal», mistična drama - 22.45 Črni cvet, jazzovska revija.

Trst

12.05 Poje E. Sangiusto - 12.25 Tretja stran - 13.15 Juke box - 13.55 Viozzijeva Tretja sonata za violino in klavir - 14.20 E. Benedetti: Scipio Slataper.

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.15 — Poročila - 7.15 Jutranja glasba - 10.15 Vesela glasba - 10.35 Romantične skladbe - 11.00 Otroški kotiček: «Mate Balota» - 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 13.00 Glasba po željah - 13.40 Operna panorama - 15.00 Za oddih in razvedrilo - 15.45 Slovenske narodne - 16.00 Za mlade poslušalce - 16.20 Skladatelj M. Lipovšek - 17.15 Prijetna glasba - 17.40 Današnji pevci - 18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00 Ritmi - 22.15 Ansambel Lawson-Haggart.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Jutranje pesmi - 9.10, Strauss, De Rose, Segovia itd. - 10.05 Glasbene komedije - 10.30 Šola - 11.30 Operna antologija - 14.40 Pesmi s festivala v Sanremu - 15.35 Nove plošče - 16.00 Spored za najmlajše - 16.30 Nove francoske plošče - 17.00 Pogovorimo se o glasbi - 18.15 Koncert lahke glasbe - 19.30 Lunapark - 20.20 A. Sastre-D. Puccini: «Il bavaglio» - 21.30 Simf. koncert.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila - 8.35 Orkester - 9.40 Glasbeni album - 10.55 Filmske novosti - 11.40 Pesmi desetletja - 14.00 Juke box - 15.45 Glasbeni koktail - 15.00 Vrtiljak pesmi - 15.15 Marian Andelson, kontraalt - 15.55 Ženska v demokraciji - 16.00 Rapsodija - 16.38 Najnovejše plošče - 17.35 Radijska igra: «Vlom» - 18.35 Enotni razred - 20.00 Nagradno tekmovanje: Pozor na ritem - 21.00 Poljudna enciklopedija - 21.10 Jazz - 21.40 V avtomobilskem muzeju - 21.55 Plesna glasba.

III. program

18.30 Lahka glasba - 18.45 Amerika v borbi proti boleznim - 19.15 Dvořak in Hindemith - 20.30 J. Updike: «Potovanje v Rim», radijska zgodba - 21.00 Glasbene improvizacije - 22.30 Nove knjige.

Slovenija

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15,00, 19.30 — Poročila - 8.05 Glasbena matineja - 8.55 Radijska šola: Obisk v rimski Emoni - 9.25 Venček slovenskih narodnih - 9.40 Glasbena šola Šiška-Bežigrad - 10.15 Priljubljeni operni zbori - 11.00 Turistični napotki - 11.15 Kaleidoskop plesnih zvokov - 12.00 Na današnji dan - 12.10 «Dobri znanci» in trio Avsenik - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Kratke koncertne skladbe - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Radovan Gobec: Siničja izštevanka - 14.25 Iz jug. orkestralne glasbe - 15.20 Za bavni intermezzo - 15.40 V torek na svidenje - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Orkester RTV Ljubljana - 18.00 Aktualnosti doma in po svetu - 18.15 Iz naših relejnih postaj - 18.50 Na mednarodnih križpotjih - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice 20.00 Skladbe srbskih skladateljev - 20.20 Radijska igra: P. Hacks: Zgodba starega vdovca - 21.00 Pesem godal - 21.35 Iz fonoteke radia Koper - 22.15 Jugoslovanska glasba - 23.05 Orkester M. Gregor.

Ital. televizija

Od 8.30 do 12.00 Šola - 17.30 Dnevnik - 17.45 Program za mladino - 18.40 Van Gogh in njegova usoda - 19.15 Poljudna znanost - 19.45 Športni dnevnik in ital. kronike - 20.30 Dnevnik 21.00 Film «Komisar» - 22.50 Pojdimo v kino - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

18.30 Tečaj francoščine - 19.00 Nikoli ni prepozno - 21.00 Dnevnik - 21.15 Športni tednik - 22.00 Knjižne novosti - 22.30 Beethovnove skladbe.

Jug. televizija

18.25 Poročila - 18.30 Torkov večer - 18.50 To naše ljubo zdravje — reportaža - 19.40 TV obzornik - 20.00 Nevarna pot — jug. film 21.30 Kulturna panorama - 22.10 Poročila.

HERMANN BROCH

Nedolžneži

Roman avstrijskega pisatelja Hermanna Brocha NEDOLŽNEŽI bo sicer zaradi snovi in zaradi načina pripovedi zanimiv bolj za intelektualce in zahtevnejše bralce, manj pa bo pritegnil širši, povprečni krog prijateljev knjige. Z izdajo slovenskega prevoda tega romana pa je založnica Cankarjeva založba v Ljubljani vendar opravila za slovensko kulturo pomembno dejanje. To zaradi tega, ker je z Nedolžneži izdala roman, o katerem pravi literarna zgodovina, da je to eden najbolj nenavadnih romanov nemške književnosti; sociološka, psihološka in etična analiza nemške družbe po prvi svetovni vojni, ki je zaradi svoje brezbrižne apolitičnosti omogočila uspeh nacizma. In pa zaradi tega, ker sodi Broch skupaj z Joyceom, Musilom in Kafko med začetnike novega romana, tistega romana, ki ga označuje teorija kot «spoznavni roman». Ta roman, ki naj bi se bistveno razlikoval od prejšnjega analitično-psihološkega romana, naj bi obsegal dve izraziti sestavini: umetniško oblikovanje in filozofsko, esejistično razpravljanje ter razčlenjevanje časa ter njegovih problemov. Z uvrstitvijo Brocha in njegovega romana v zbirko Sodobni roman je Cankarjeva založba torej storila več kot samo izdala prevod leposlovnega dela, posebno še, ker je tudi prevajalec romana Jože Udovič dodal knjigi in avtorjevemu poročilu o nastanku teksta, krajšo študijo o pisatelju in njegovem delu.

Kdo je Hermann Broch, ki ga z romano. Nedolžneži prvič spoznavamo? Ta, leta 1886 na Dunaju rojeni pisatelj, se je dolgo vrsto let ukvarjal z očetovo tekstilno tovarno, ko je bil že prek štirideset let star pa se je v celoti posvetil literaturi. Po rodu je bil Žid in je bil zato od nacistov preganjan. Živel je že prej nekaj časa v Ameriki, nekaj let v Nemčiji, po nemški zasedbi Avstrije pa je zbežal v London in od tam v Ameriko. Tam se je ukvarjal s psihologijo množice, postal univerzitetni profesor in tam leta 1951 tudi umrl. Kot pisatelj je Broch pomemben predvsem po štirih delih. Roman Mesečniki ima izrazit značaj eksperimentalnega dela. Prav tako ima roman Vergilova smrt vse posebnosti novega romana. Naslednji roman Nedolžneži predstavlja vrh njegovega dela, ker je zadnje delo, roman Skušnjavec ostal nedokončan. Literarna zgodovina uvršča Brocha skupaj s prej imenovanimi pisatelji med začetnike novega romana. Slovenska predstavitev takega avtorja ima tako širši značaj.

Roman Nedolžneži je po zgradbi nenavadno in precej zapleteno delo. Sestavljen je iz enajstih zgodb, od katerih je pet izšlo že v letih 1917-1934, drugih šest pa je Broch napisal leta 1948, ko je te zgodbe razvrščal v večjo kompozicijo in jih povezoval med seboj pod perspektivo ene osebe. Samo dve noveli sta naknadno dobili večja dopolnila, kot je to povedal pisatelj sam v svojem poročilu o nastanku romana. Čeprav je pisatelj sam zapisal, da gre v vseh novelah za ene in iste sanje, bodo zgodbe vsaj površnemu bralcu sprva nekam nejasne. Ob skrbnem prebiranju in tudi miselnem naporu pa bo spoznal, da gre v vseh zgodbah za ene in iste osebe. Med njimi je osrednja osebnost Andreas, mlad podjeten Holandec, ki je objadral ves svet, si v južni Afriki nabral dosti denarja in se je naselil v majhnem nemškem mestecu. Tu je dobil sobo pri vdovi, obubožani aristokratski ženi, ki živi s svojo hčerko in svojo služkinjo Zerlino. Počasi spoznava preteklost vdove, njene hčerke in Zerline, obenem pa zvemo za dejavnost Andreasa, ki zapelje perico Mellitto, zbudi s tem nenavadna čustva pri hčerki svoje gospodinje, ki slednjič iz svoje malomeščanske zlobnosti požene v smrt Melitto. Andreas naveže stike z nacisti, potem pa kupi staro lovsko hišo, ki je igrala veliko vlogo v Zerlinini preteklosti, v njej životari, skrbi le za svoj dobrobit, končno pa se ob spoznanju svoje moralne krivde ustreli.

Seveda ima ta, precej zapletena in ne tako jasna zgodba, svoje ozadje. Pisatelj prikazuje ljudi v času neposredno po prvi svetovni vojni. Vsi ljudje, ki jih opisuje, so povprečni nemški ljudje, ki jim ni mar problemov časa. Njim gre le za reševanje lastnih skrbi. Nobena od oseb nima neposredne krivde za kasnejše uspehe in počenjanje nacizma. Vsi so «nedolžni» (od tod tudi naslov romana). Toda ti nedolžneži so krivi. Krivi so, da jih je nacizem izkoristil in da so dopustili nacizmu zmago in uspeh. In prikaz te moralne krivde vsega malomeščanstva, to je bil — po pisateljevih besedah — poglavitni namen tega romana, ki naj kot literarna umetnina pomaga pri očiščenju; čeprav neka umetniška stvaritev nikogar ne more spreobrniti in vzbuditi zavesti krivde v nekem konkretnem primeru.

Sl. Ru.

Dom

Izšla je še ena številka lista Dom *(Verski list. Bollettino interparrocchiale), ki je navedena kot januarska. Prva stran je vsa posvečena emigrantom. Pol v dialektu je napisana uvodna beseda* Emigranti za praznike doma, *ki jo zaradi njene preproste neposrednosti ponatiskujemo:*

«Za Božične praznike veliko število naših emigrantu je prišlo damu, za preživeti med svojimi dragimi no malo veselih dni.

Sprejemi za te naše emigrante so bili povsod topli in srčni.

Naše vasi so oživele, in naše slovenske pesmi so se nazaj zaslišale po naših oštarijah.

Zdaj pa so že nazaj vsi odšli in naše vasi so omarle. In tako se zgodi vsako leto.

Huda nesreča da naši ljudje ne morejo preživeti na svoj zemlji in ne zadobiti domà kos kruha. Rana emigracije se neče zaceliti in, na žalost, nobeden se ne briga da se zaceli. Naše vasi se spraznujejo in hiše zaperjajo.

Zavoljo malo ljudi, Topolouška fara in fara Cosizza, so prišle združene h Lješki fari, in tudi fara Lasiz, h Landarski in h Briški fari.

Naša Benečija umira, in če pojde tako naprej, za malo časa, host in arbida bodo nazaj pokrile naše hribe in vukuovi bodo po njih gospodarili.

Težak je naš položaj! In še bolj težak bo za naprej ako mi Benečami se ne združimo vsi skupaj da skupaj zahtevamo od Države in od Dežele rešitev naših problemov.

Če bomo vsi ene misli in ene želje, in če bomo vsi skupaj zahtevali naše pravice, in kar je potrebno za prerojenje naše revne zemlje, velika bo naša moč, in naš glas ga bodo slišali vsi tisti odgovorni ljudje, ki zdaj se delajo gluhi, in niso nič napravili da naši možje in žene bi [illegible] delo in zaslužek.»

Pod naslovom Emigrazione je približno isto povedano še v italijanščini. Pod fotografijo dveh rudarjev pa piše: Kdo bo rješu težki problem naših Emigrantu? Srednji dve strani sta polni kratkih novic iz vasi Benečije, vmes pa sta slike s Stare gore in cerkvice vrh Matajurja. Na koncu pa še nekaj branja in smešnic. — Prav je, da ta listič izhaja; želimo pa, da bi se povečal.

Predavanje o Donatellu v Beogradu

BEOGRAD, 27. — *Profesor Giuseppe Delogu, ravnatelj beneške akademije umetnosti, je nocoj ob 500. obletnici smrti slavnega florentinskega kiparja Donatella predaval na katedri narodnega muzeja v Beogradu o ustvarjalnem delu umetnika, ki je močno vplival na kasnejšo italijansko in evropsko umetnost, posebno na kiparstvo. Obiskovalci so se s številnimi prikazanimi diapozitivi seznanili z lepoto in umetniško vrednostjo del Donatella. Na predavanju, ki je bilo na pobudo italijanskega kulturnega centra v Beogradu, so bili številni kulturni in javni delavci, študentje, kak

šport šport šport šport šport

PRIMOREC-TECNOFERRAMENTA 1:0 (0:0)

Končno: prva zmaga trebenske enajsterice

STRELEC: v 30' d.p. Edi Kralj iz enajstmetrovke.

PRIMOREC: Kralj V.; Čuk, Milkovič; Bogatec, Kralj E., Kralj R.; Parovel, Škabar, Sosič, Šuber in Vremec.

TECNOFERRAMENTA: Faventa; Bellicini, Lo Pinto; Bacer, Cagliolo, Barducci; Monica, Cernecca, Boico, Zudich in Crisma.

SODNIK: Gianfranco Spangaro (Trst).

NOTE: Igrišče razmočeno, vreme oblačno, lepo število trebenskih navijačev. V 17' se je poškodoval desno krilo Monica (T), ki je nato zapustil igrišče ter se vrnil šele ob začetku drugega polčasa. Kljub temu pa je še občutil poškodbo na rami. V 75' je sodnik izključil Bellicinija, istočasno pa je opomnil Parovela (P) in Faventa (T).

KOTJE: 9:5 v korist Tecnoferramente.

Požrtvovalnost, trud, dobra volja niso bili zaman. Trebenci so v nedeljo dosegli svojo prvo zmago na tem prvenstvu in to proti močni enajsterici Tecnoferramenta, ki je med drugimi premagala tudi samega leaderja lestvice, Primorje. Igralci Primorca so v nedeljo zares požrtvovalno zaigrali in so docela nadoknadili tehnične pomanjkljivosti. Borili so se za vsako žogo in ta njihov trud je bil v 30' drugega polčasa poplačan z edinim golom tekme, pa čeprav iz enajstmetrovke, ki jo je realiziral Edi Kralj, morda tehnično najbolj nadarjen nogometaš v vrstah slovenske ekipe.

Toda zmaga ni bila le sad požrtvovalnosti in golega agonizma. Trebenci so začeli to tekmo z jasnimi idejami. Predvsem so skušali onemogočiti vse najnevarnejše napadalce Tecnoferramente, in pri tem so popolnoma uspeli. Obramba Trebencev bi se lahko zdela pretirana, kajti Primorec je za vsakega nasprotnega napadalca imel svojega neusmiljenega branilca, poleg seveda prostega igralca, ki je bil Edi Kralj. Sosič se je postavil za petami srednjega napadalca Boica in je delno tudi onemogočil najnevarnejšega nasprotnika. Branilca Čuk in Milkovič sta prejela pod varstvo nasprotni krili. Kapetan Renato Kralj pa je opustil svojo standardno mesto organizatorja igre in skoro popolnoma onemogočil tehnično-ga Zudicha, ki je na celi črti izgubil direktni «dvoboj» s Trebencem. Bogatec in Škabar sta poskrbela za organizacijo igre, medtem ko so v napadu zaigrali Parovel, Šuber in Vremec. Skratka, nekak 5-2-3, ki pa ni nikoli prezrl sredine igrišča, kajti Šuber s svojimi res solidnimi atletskimi sposobnostmi je večkrat pomagal pri organizaciji igre in tudi v sami obrambi.

Objektivno pa moramo priznati, da so imeli igralci Tecnoferramente precej smole predvsem v prvem polčasu, ko so kar trikrat sami pred vratarjem zgrešili cilj z Zudichem in Boicom. Poleg tega se je v 17' desno krilo Monica poškodoval in je bila zato naloga trebenskih branilcev delno olajšana, saj se je lahko Milkovič večkrat spuščal v napad. Nato je levo krilo Tecnoferramente spremenila svoje mesto, kajti s Čukom je bila vedno v težavah. Crisma je namreč prešel na desno krilo, toda pri tem je zakrivil hudo taktično napako: omogočil je desnemu branilcu Primorca Čuku, da se je lahko vedno uspešno udeleževal napadov.

KRONIKA

Prvi strel v vrata je bil za Primorec. V 7' pa so nasprotniki odgovorili z izredno nevarno akcijo, ki bi jih lahko privedla do gola, toda Zudich sam pred vratarjem ni znal izkoristili priložnosti in je poslal usnje tik ob drog. Kmalu nato pa je tudi Boico sam pred vratarjem streljal kar v Kralja. Proti koncu prvega polčasa je Šuber po lepem osebnem posegu zadel drog. Stanje prvega dela igre 0:0.

V drugem polčasu je vse kazalo, da bodo igralci Tecnoferramente prišli do gola, toda Trebenci so si kmalu opomogli in s hitrim ritmom onemogočili atletsko precej pomanjkljive nasprotnike, ki so poleg tega izgubili živce in zagrešili marsikateri grobi prekršek. V 30' pa odločilna akcija, ki je privedla do gola. Desni branilec Bellicini je z roko v kazenskem prostoru ustavil močan strel napadalca Primorca: enajstmetrovka, ki jo je Edi Kralj inteligentno spremenil v gol.

Nato pa še zadnji nasprotnikov strel. Zaman, Primorec je zmagal.

Neodločen rezultat z Vesno, v nedeljo zmaga. Serija rezultatov je več kot pozitivna. Dober znak, nedvomno.

—edson—

Izidi nedeljskih tekem

III. KATEGORIJA

Skupina L	
Lib. Barcolana-Lib. Prosek	0:0
Gretta - Viani	1:0
Vesna - Roianese	2:1
Primorec-Tecnoferramenta	1:0
Primorje - Aurisina	0:1
Skupina M	
Breg - S. Sergio	1:1
Virtus - S. Anna	0:2
Flaminio - Muggesana B	1:2
Union - Campanelle	1:5
Don Bosco - Rosandra	0:2
JUNIORJI	
Breg - Roianese	1:0
Primorje - Triestina	1:8
S. Anna - Campanelle	2:4
CRDA - Libertas	1:1
Ponziana - Edera	3:0
Aurisina - S. Giovanni	1:2
Union - S. Sergio	0:3

Enajsterica Primorca iz Trebč

VESNA-ROIANESE 2:1 (2:0)

DVE TOČKI VEČ ZA KRIŽANE

ROIANESE — Stasolla, Marsich, Dean, Pregarz, Toresin, Praulin, Milani, Prelec, Biolchi, Maldino I, Maldino II.

VESNA — Gardini, D. Sulčič, Picchieri, Osvaldo, Canazza, D. Sulčič, Z. Košuta, Michelini, R. Košuta, Rener, E. Košuta.

Gledalcev okoli 200. Kotje 1:4.

Začetni udarec je pripadel Vesni, ki se je vrgla v napad. Dlje do obrambe Roianese pa ni prišel in tako so tekmeci Križanov nemudoma odgovorili in že v 8' je bila mreža Vesne v resni nevarnosti. Obrambą Križanov pa je bila na mestu in je razčistila položaj. V 11' množični naval Križanov s predložkom Michelinija do Zmaga Košute. Ta je podaljšal žogo do Renata Košute, ki je streljal v spodnji levi kot in prvič pretresel mrežo Roianese. V 18' so si Križani izsilili prosti strel, ki ga je Canazza z roba kazenskega prostora poslal do Renata Košute, ki je v voleju ponovno prevaril vratarja nasprotnikov. Pet minut kasneje je Roianese izvedla protinapad, vendar je vratar z lepo parado preprečil zgoditek. Takoj zatem odgovor Križanov z množičnim napadom celotne prednje peterke: Zmago Košuta je žogo predložil Renatu Košuti, ki je ostro streljal. Vratar Stasola je odbil žogo do Edija Košute, ki je ponovno močno streljal, vendar je branilec Roianese ustavil žogo na sami gol-črti. V 35' zopet nevarnosti za Križane, ko si je Roianese izsilila kot. Tega pa Rojančani niso znali izkoristiti in Vesna se je takoj rešila obroča s protinapadom, katerega je Stasola s padom pod noge v zadnjem trenutku ustavil. Nekaj minut kasneje je Edi Košuta izvedel osebni prodor, preigral branilca in podal Renatu Košuti, katerega strel pa je vratar odbil do Zmaga Košute. Njegov strel pa je vratar ponovno odbil, tokrat daleč od nasprotnikov.

Tudi v nadaljevanju so Križani pritisnili in že v 4' so poklicali s strelom Edija vratarja Rojančanov na delo. Ves ta čas so bili Križani, ki so stalno oblegovali vrata Roianese, v javni premoči. V 18' si je Vesna izsilila najprej kot in nato prosti strel, ki sta ostala neizkoriščena. Štiri minute kasneje ponovno naval Križanov z brezuspešnima streloma Renata Košute in Michelinija. Po prostem strelu, ki ga je izvedla Vesna, so Rojančani odgovorili s protinapadom, ki jim je prinesel le kot. V 39' je sodnik, zaradi prekrška Danila Sulčiča nad Maldinom II, ki se je hotel maščevati, upravičeno izključil oba iz igre. Tri minute kasneje, in sicer v 42', je sodnik odredil za prekršek, ki ga sploh ni bilo, enajstmetrovko v korist Roianese, ki je s tem nepričakovanim darilom prišla do častnega dosežka.

K. K.

DEŽELNO JUNIORSKO PRVENSTVO V ODBOJKI

Goriška Olimpija za Enaoli in Pav

V nedeljo so se za deželno prvenstvo juniorjev pomerila tri moštva in sicer: ENAOLI iz Trsta, PAV iz Vidma in Olimpija iz Gorice. Zmagalo je moštvo ENAOLI, ki je dosegio 4 točke. Na drugem mestu je PAV iz Vidma z 2. točkama, Olimpija je ostala brez točke. Rezultati posameznih tekem:

ENAOLI - Olimpija 2:0, PAV - Olimpija 2:0, ENAOLI - PAV 2:0.

Kljub porazu se je goriška Olimpija kar dobro držala v tekmi proti močnejšim Videmčanom ter nekaj časa celo vodila z rezultatom 12:3.

ODBOJKA

MOŠKA B LIGA

Le en set za Bor v tekmi z leaderjem

Po lepi in napeti igri so borovci v nedeljo nezasluženo klonili s 3:1 ravenskemu Casadiu, ki je trenutno na čelu lestvice s polnim številom točk. Tokrat je domača zaigrala, imela na svoji strani precej sreče. Kot dokaz naj omenimo drugi set, v katerem so borovci že vodili s 14:2 in ga nato podarili nasprotniku s 17:15: Kapetan Jurkič se je namreč v zaključnem delu tega niza, ko je nerodno padel po izvršenem bloku, izpahnil nogo ter je moral do konca seta z igrišča. Na njegovo mesto je stopil Mijot, ki je zelo dobro opravil poverjeno mu nalogo, vendar je treba dodati, da Borova šesterka ni znala izkoristiti tri set žoge.

Kljub temu pa plavi niso razočarali. Nasprotno: ekipa je odvijala pozitivno odbojko in se je odlikovala v napadu, kjer so se izkazali posebno po zaslugi podajačev Jurkiča in Orla, vsi tolkači. Slednja sta namreč iz nemogočih položajev zelo točno podajala, tako da so imeli Veljak, Uršič, Vodopivec in Plesničar olajšano nalogo pri zaključevanju. Odpovedala pa je tokrat obramba, predvsem zaradi statičnosti Edino Jurkič, dokler se ni poškodoval, je s požrtvovalnostjo in zagrizenostjo reševal nemogoče žoge

Šesterka Casadia se je kot v Trstu, ko je z gladkim 3:0 odpravila plave, izkazala za zelo solidno in tehnično ekipo, ki zasluženo vstopa v prvo italijansko ligo. Ravenski gasilci predvajajo v osnovah zelo izpopolnjeno odbojko, tako da jim je sodnik med tekmo žvižgal le eno ali dve nošeni žogi. Zaradi izrednega obvladanja žoge si lahko privoščijo fantastično igro, ki prevara vsako nasprotnikovo obrambo in navduši občinstvo. Njihovo najboljše orožje pa je obramba. V tej so pravi mojstri, tako da se zdi, da je njihovo igrišče poplavljeno z rokami, saj se mora vsak njihov nasprotnik krepko potruditi, da lahko prodre v njihovo obrambo. Tudi napad ne zaostaja, povsem po zaslugi državnega reprezentanta Bendandija, ki je bil tudi v nedeljo najboljši v vrstah domačinov.

Sodnik Setti iz Modene je nepristransko sodil, a se je v nekaterih primerih izkazal za neodločenega. Kljub temu pa ni vplival na končni rezulat.

V začetni fazi so borovci z uspehom kljubovali nasprotniku. Nato so se ravenski gasilci razigrali in pustili slovenske predstavnike pri 6. točki. V drugem setu so plavi še bolje zaigrali in Casadio jim ni bil več kos, tako da se je po nekaj potezan rezultat spremenil v Borovo korist s 14:9. Pri tem stanju pa je nastala že omenjena nesreča in tako so imeli domačini prosto pot do zmage. Ko pa so že mislili, da jim bo tudi Borova šesterka lahek plen, je ta povsem nepričakovano dobro zaigrala in ob navdušenju občinstva zmagala tretji niz z 15:7. Že v tretjem setu pa je Cadio pokazal svoje pravo lice in od začetka do konca je bil edini gospodar položaja.

Izid

•Casadio - Bor 3:1 (15:6, 17:15, 7:15, 15:4)

Postavi:

CASADIO — Ermani, Fabbri Pietro Fabbri in Paolo, Calderoni, Corvetta, Bendadi, Pirazzini in Tartaul.

BOR — Jurkič, Vodopivec, Uršič, Veljak, Fučka, Mijot, Orel in Plesničar.

SODNIK — Setti iz Modene.

Boy

UNION-CAMPANELLE 1:5 (1:4)

Pet strelov, pet golov

UNION — Furlan, Marabito, Camassa F., Gombač, Maver, Bisulli, Dazzara, Čok, Nadlišek, Falconetti, Camassa A.

CAMPANELLE — Batič, Favretto, Fiorino, Primosi, Race Z., Gosdan, Coinz, Bidussi, Riosa, Bellanova, Race A.

STRELCI — p.p. v 6' Race A., v 11' Naklišek, v 20' Bidussi, v 25' Race A., v 35' Bidussi; d. p. v 42' Bellanova.

Kot že večkrat v tem prvenstvu je Union tudi tokrat klonil in sicer nenevarnim Campanellam, katerim bi lahko iztrgal vsaj točko. Pri Unionu se je še enkrat izkazalo, da manjkajo na nekaterih položajih izkušeni igralci in to predvsem na krilih.

Tekmo so začele Campnelle in trojica Coinz, Bidussi, Riosa izvede napad ter prvič zaposli Unionovega vratarja Furlana. Reagira Nadlišek, ki z osebno akcijo skoraj premaga Batiča, enega najslabših v vrstah gostiteljev. V 5' izvede Furlan težaven poseg na strel Raceta Z. Pred vrati je zmeda, žogo dobi Falconetti, ki se hitro pozene proti sredi igrišča, poda Čoku, ta prostemu Nadlišku, ki strelja mimo vrat. Minuto kasneje ima žogo Coinz, strelja proti Furlanu, Unionova obramba ne reagira, žogo dobi Race A. in jo pošlje pod prečko v mrežo. V 9' poda Favretto Batiču in skoraj zablje gol v lastno škodo, a Primosi reši v zadnjem trenutku. Nato je v napadu Camassa A., a z levo nogo strelja dvakrat ob drogu ven. V 11' pride edini gol Uniona po zaslugi Nadliška, ki z močnim strelom potolče skrajnega branilca Campanelle. V akciji je nato še Čok, a naleti na ovire in poda zato Dazzari, ki zgubi žogo. V 14' strelja Falconetti, a Bidussi odbije z glavo. Na Falconettijevo podajo je nato netočen Čok, ki pošlje žogo visoko čez prečko. V 17' tolče Camassa A. kazenski strel, toda živi zid odbije v out. Pozneje se poda v napad Bellanova, toda Camassa F. mu prekriža račune. V 20' prodira Coinz in Bidussi, Maver ju skuša zaustaviti, toda Coinz ga podere na tla, poda tovarišu, ki pretrese drugič Furlanovo mrežo. Treba je pripomniti, da bi vratar lahko branil, ako bi se prej vrgel za žogo. Takoj nato mora Furlan še enkrat pod noge Coinzu in Bidussiju, odbije žogo pred Gosdana in le Morabitova prisebnost je rešila položaj. Gol pa je dospel v 25' po zaslugi Raceta A., ki je prost prodiral po levi in nato bi ob tleh streljal naravnost v desni kot mreže V 28' pošlje Bidussi s polovice igrišča žogo proti Unionovim vratom in Race A. je prišel za las prepozno. V 30' je sodnik razvelja. vil pravilen Coinzev gol. Nato je še v akciji nevarna dvojica Coinz-Bidussi, a Furlan reši položaj. Za Union odgovori takoj Camassa A., toda zaradi oviranja strelja netočno, kot tudi Maver, ki se brezuspešno trudi, da bi razbil nasprotno obrambo. V 35' doseže Bidussi po lepi akciji četrti gol za Campanelle in odvzame Unionu vsako upanje. V 39' po da F. Camassa Maverju, ta preigra direktne nasprotnike, prepusti žogo Falconettiju, ki strelja in Batič s težavo brani. Čok strelja nato v mrežo, vratar je že potolčen, le branilcem uspe, da odbijejo z glavo. Proti koncu polčasa poda Falconetti Camassi A. Toda strel je premočan in žoga konča izven igrišča.

V 5' drugega polčasa strelja Bidussi ven. Nato se Maver dotakne žoge z roko, Bellanova strelja, Morabito odbije z glavo v kot. Camassa A. gre potem v napad, poda Morabitu, ta pa ima smolo in tolče ven. V 8' bi Union lahko skrajšal razdaljo. Baču je žoga ušla iz rok, Dazzara je bil blizu, toda ni izrabil priložnost. Maver še enkrat zapravi žogo s strelom čez prečko. Nič bolje ni z Nadliškom, ki na Čokovo podajo strelja ob drogu ven. V 17' Bellanova resno zaposli vso Unionovo obrambo s strelom, ki konča na zunanji strani mreže. Race A. strelja nato od daleč, toda Furlan ni v nevarnosti. V 21' je Riosa sam pred Furlanom, hoče streljati, a pade na žogi. Coinz skuša takoj popraviti napako, pa brezuspešno, ker ga Gombač nevtralizira in mu odvzame žogo. Nadlišek in Camassa A. stalno napadata, a nimata sreče. Furlan je v drugem polčasu znatno boljši in nadzoruje prodore nevarnega Bidussija. Pri tem mu pomaga Gombač, odličen v svojih posegih. V 36' je izključen zaradi protestov Riosa. V 37' Coinz prodira ob robu igrišča, ubeži Camassi F., strelja skoraj iz kota in žoga leti mimo vrat ven. V protinapad gre Čok, poda Dazzari, čeprav je sam in žoga gre ven. V 40' ima žogo Camassa A., jo poda Nadlišku, toda namesto njega jo ujame Fiorino in jo pošlje na sredo igrišča. V 42' zadnji gol po zaslugi Bellanove. Union hoče izrabiti preostali čas, da bi zmanjšal razdaljo, kar pa mu ni uspelo.

Radi

V nedeljo na boljunškem nogometnem pravokotniku

Breg-S. Sergio neodločeno

Mladinci premagali nevarne tekmece iz Rojana

V prvenstveni tekmi tretje kategorije je včeraj S. Sergio prisilil na domačem igrišču v Boljuncu Breg na neodločen izid, potem ko so domačini vodili celo tekmo ter nenehno napadali. Brežani so si včeraj brez dvoma zaslužili zmago, tako po ugodnih priložnostih kot po prikazani igri, čeprav se je S. Sergio predstavil s precej dobro obrambo, ki je z dozo sreče preprečila Bregu osvojitev obeh točk. Mladinci pa so vse presenetili: v krasni tekmi z Rojanese, ki je bila ena najlepših, kar smo jih kdaj videli na mladinskem prvenstvu, jim je uspelo z golom Čuka v zadnjih minutah igre osvojiti celoten izkupiček ter tako prehiteti v lestvici Rojanese, ki je bila do nedelje skupaj s CRDA druga na lestvici.

III. kategorija

BREG — S. SERGIO 1:1 (1:0)

BREG — Baloš; Kozina, Zocchi; Švara, Maver, Bertesina; Ralca, Rodella, Klabjan, Bubnich, Grahonja.

S. SERGIO — Scoponich; Valente, Bagordo; Pregarz, Ribarich, Ceodeck; Drioli, Gherghetta, D'Orso, Coslovich, Ramani.

KOTJE 7:2 za Breg.

STRELCA — v 3' Ralca, v 33' d.p. Coslovich iz enajstmetrovke.

Brežani so po začetnem obotavljanju pritisnili in Ralca je v 3' v bliskovitem protinapadu izkoristil ton predložek Klabjana ter z močnim strelom pretresel mrežo Scopinicha. S. Sergio je uredil svojo obrambo ter pričel nevarno napadati, vendar je naletel na precej dober dan celotne obrambe plavih, zlasti pa Baloša, ki je bil v vseh posegih odločen in zelo učinkovit. Tako se je igra odvijala po večini na sredini igrišča, kjer pa so prevladovali gostje, ki so bili z Gherghetto in Coslovichem odločno boljši, Bubnich se je namreč pomikal preveč naprej, medtem ko je bil Rodella bolj v obrambi. Sredina je bila tako prazna in S. Sergio je to izkoristil. Vendar pa smo ponovno nevarno akcijo zabeležili pred vrati Scopinicha, kjer je 40' Klabjan zaključil v outu.

V drugem polčasu je bil Breg stalno v napadu ter si zgradil nešteto ugodnih priložnosti, vendarle brez uspeha. V 10' je bil ponovno Klabjan lepo postavljen, toda njegova preusmeritev z glavo je končala ven. V 13' prva priložnost za goste, Ribarich je prišel sam pred Baloša, a se je prenagil in njegov strel je končal visoko. Ralca je v 30' poskusil s strelom od blizu, a vratar mu je že gotov gol ubranil. V 33' je nastala pred vrati plavih zmeda, žoge se je pred praznimi vrati dotaknil Kozina z roko. 11-metrovko je nato realiziral Coslovich. Izenačenje ni prijalo plavim in do konca tekme so nato besno napadali. Bubnich je v 37' zadel prečko, v 40' pa je poslal silovit strel za malo v out. Tudi v zaključnem delu so imeli domačini nekoliko smole in tekma se je končala brez zmagovalca.

Mladinci

BREG — ROIANESE 1:0 (0:0)

BREG — Rapotec; Zahar, Hrvatič; Rodella, Metlika, Opara; Samec, Mikuš, Veljak, Petaros in Čuk.

ROIANESE — Germani; Marchesich, Manfreda; Spadaro, Barstner, Cuccari; Pauluzzi, Raguso, Primivieri, Krusver, D'Ambrosio.

KOTJE 5:1 za Breg.

STRELEC — v 36' d.p. Čuk.

V zelo lepi ter do zadnjega trenutka napeti tekmi je Breg premagal s tesnim, a zasluženim izidom močno ekipo Rolanese. Tekmo, ki je bila tehnično na izredni višini, agonistično pa napeta do skrajnosti je odločil Čuk s krasnim golom v zadnjih minutah igre.

Obe enajsterici sta se predstavili z lepo urejeno igro in prvi polčas se je odvijal po večini na sredini igrišča, vseeno pa so prevladovali Brežani, ki so izvedli nekaj nevarnih napadov. Rolanese ni bila nič slabša in Rapotec je moral večkrat poseči v igro. V 12' je Petaros s kazenskim strelom prvič resneje zaposlil Germanija, ki se je z akrobatskim skokom rešil v kot. Plavi so neprestano napadali in Germani je v 16' z drznim posegom pod noge Samca rešil svojo ekipo hujšega. Po daljšem igranju na sredini igrišča ter lahni premoči gostov, so domačini ponovno pritisnili proti koncu polčasa in Germani se je v 36' zopet izkazal z lepim posegom na Samca.

Drugi polčas je spravil številne občinstvo na noge in čudovite akcije Brežanov so sprožile aplavz, ki je trajal do konca tekme. V 7' je celoten napad s krasnimi kombinacijami postavil Petarosa v ugoden položaj za strel. Ta je brez oklevanja streljal, toda žoga je končala ob desnem drugu v out potem ko je bil Germani že premagan. Forcing plavih je bil nevzdržljiv in gibčni vratar gostov je imel obilo dela. Večkrat se je moral na strele Mikuša in Veljaka rešiti v kot zadnji trenutek, preprečil je nekaj že gotovih zadetkov do 36', ko je Metlika poslal dolg predložek pred vrata. Bliskovito je pritekel Čuk ter v voleju poslal žogo v desni spodnji kot vrat. Navdušenje občinstva je bilo veliko, vendar je Rolanese pridobila v 39' kazenski strel z roba kazenskega prostora. Streljal je Spadaro, a Rapotec mu je z lepim skokom ubranil.

K. V.

Rosandra - Don Bosco 2:0 (1:0)

Dva gola Santellija

Zopet zmaga Rosandre Zerial, tokrat na račun Don Bosca. Tekma sama ni bila zanimiva, saj se je igralo na polovici igrišča salezijanskega moštva. Slednje, polno dobre volje, je skušalo ohraniti poraz v častnih mejah, kar se mu je, malo s srečo malo pa tudi zaradi odličnih posegov vratarja, tudi posrečilo.

Z nedeljskim izkupičkom in zaradi poraza Virtusa, se je Rosandra Zerial še bolj oddaljila od svojega najnevarnejšega tekmeca. Najhujše pa čaka Rosandro čez dva tedna, ko se bo morala pomeriti v derbiju z Bregom. Brežani so bili namreč edini, ki so spravili v težavo Bertolevo enajsterico, katero so prisilili na delitev izkupička.

O nedeljski tekmi sta omembe vredna le oba gola: v 7' p.p. kazenski strel s tričetrtine igrišča. Kocjančič je žogo predložil Denichu, ta pa jo je podaljšal do srede kazenskega prostora, kjer Santelli ni zamudil priložnosti in je spravil usnje v voleju do mreže. V 32' d.p. izmenjava Santelli - Bertola - Santelli in diagonalni strel slednjega mimo vratarja. Kotov je bilo 7:0 za Rosandro. Gledalcev približno 300. Rosandra je nastopila v postavi Karlicek, Parovel, Kocjančič, Capriglieše, Giovannini, Vignali, Vascotto, Ceppa, Santelli, Bertola in Denich.

S. B.

KOŠARKA

NEW YORK, 27. — Nov as ameriške univerzitetne košarke Lew Alcindor je zabeležil nov exploit: od 100 točk, ki jih je dosegla njegova peterka UCLA v tekmi z univerzo wašingtonske države, je mladi košarkar dosegel kar 61 točk.

UMETNO DRSANJE

DUNAJ, 27. — Avstrijski predsednik Jonas je nocoj otvoril svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju, ki se bo zaključilo 5. marca.

PRIMORJE-AURISINA 0:1 (0:0)

Prvi nepričakovan poraz Prosečanov

PRIMORJE — Scheriani, Babudri, Delise, Sardoč, Bartole, Pertot, Danev, Milič, Zužič, Verginella, Živec.

AURISINA — Canciani, Olenik, Hrvatič. Bravin, Zoch, Morgera, Palmiotti, Zoppolato, Viezzoli, Panjos, Senic.

SODNIK — Aquafresca (Trst), KOTJE 3:1 za Primorje. Gledalcev približno 450.

Proseško Primorje od 5. decembra 1965. leta, ko je še nastopalo v drugi ligi, ni okusilo poraza na domačih tleh. Od tedaj so Prosečani odigrali pred lastnimi navijači 13 tekem, od katerih so samo dve zaključili z delitvijo točk. Nedeljska 14. tekma pa je bila usodna za Primorje, ki je moralo prepustiti zmago, pa čeprav s pičlim 1:0, nabrežinskim sosedom. Že po začetnih potezah je bilo vidno, da Aurisina igra za zmago, medtem ko se Primorje, ki je moralo na igrišče brez treh titularcev — Štoke, Fragiacoma in Milana — ni znašlo. Zaradi odsotnosti teh je moralo proseško moštvo popolnoma spremeniti razvrstitev igralcev: vlogo prostega je prevzel Delise, Sardoč je nastopil kot levi branilec, medtem ko je imel Milič nalogo režirati ob podpori Pertota, ki je svojo nalogo opravil le v prvem delu igre. Tudi v nedeljo se je moralo Primorje poslužiti novinca in sicer Daneva, ki je morda le preveč občutil važnost tekme. V napadu se je ponovno izkazal Verginella, ki pa ni imel sreče: poslal je namreč proti vratom nekaj silovitih strelov, ki jih lahko ubrani le izvrstni vratar kot je Canciani.

Aurisina pa je nastopila s standardno postavo, ki se je poslužila najbolj priljubljenega orožja, to je agonizma. In to je zadostovalo za zmago, ki je prišla, ko so že vsi pričakovali delitev izkupička.

Po začetni enakovredni igri in streli Prosečanov na gol gostov, ki so vseeno bili rahlo v premoči, se je Primorje organiziralo in izvedlo več napadov. Po posegu Scherianija na strela Palmiottija, je Zužič vnesel zmedo v nasprotno obrambo in preigral Zocha, ki mu je s komolcem odbil žogo. Enajstmetrovka? Sodnik prekrška ni videl in igra se je nadaljevala brez posebnih nevarnosti ne za Scherianija ne za Cancianija do 34' ko je bil slednji za las hitrejši od Živca, kateremu je preprečil strel. V 42' je bila Aurisina ponovno v nevarnosti, ko je Verginella usmeril z glavo proti cilju žogo, ki pa jo je Canciani še pravočasno ustavil.

V drugem polčasu je moral Scheriani prvi poseči, a Verginella je odgovoril, pa čeprav s previsokim strelom. V 18' je Delise ustavil prodor Nabrežincev, 5 minut kasneje pa je Zužič, ki se je izognil Zochu, poslal žogo naravnost Cancianiju v roke. Po poskusu Senica, da preseneti Scherianija, gol za Aurisino, ki je v 28' pretresel mrežo s parabolo Senica, katero proseški vratar, kljub poskusu, ni mogel prestreči.

Odgovori Prosečanov niso izostali, vendar so bili vsi zaman. Tudi silovit strel Verginelle v 36' je postal plen odličnega Cacianija, ki je tako rešil obe točki. Še zadnji poskusi Primorja, ki pa niso mogli omajati obrambe Nabrežincev, kateri se je posrečilo, da je uspešno ohranila prednost.

B. R.

SOVODNJE-LIBERTAS CAPRIVA 2:1 (2:0)

Beli tudi v nedeljo s polnim izkupičkom

STRELCI — V 30' p. p. Cijak (S) enastmetrovka; 37' p.p. Ferfolja A. (S). V 28' d. p. Beltramini (L).

SOVODNJE — Ferfolja S., Kuzmin, Fajt, Ferfolja B., Cotič, Černe, Marinič, Dužman, Ferfolja A., Cijak in Šiligoj.

LIBERTAS CAPRIVA — Marussi, Bernardis, Parusin, Menis, Petarin, Marangon, Vecchiet, Jordan, Beltramini, Goriup, Franco.

NOTE. Vreme oblačno in megleno. Gledalcev stotina. Kotje 7:4 za Sovodnje.

Kljub oblačnemu nebu se je na sovodenjskem igrišču zbralo precej navijačev, ki so prišli bodrit svoje benjamine. Večina teh so bili Sovodenjci, kar je dalo «belim» korajžo, s katero so se pognali v napad in izsiljevali kritične trenutke gostom. Ti se imajo zahvaliti vratarju Marussiju, ki je že v 4' mojstrsko prestregel nevarno žogo, ki jo je silovito streljal Šiligoj. Gostje so odgovorili s protinapadom, ki ga je budna obramba belih zaustavila. V 11' je Kuzmin streljal s precejšnje razdalje, vendar sta vratar in nato prečka rešila gol. Gostje so napadli, gol pa so dosegli Sovodenjci. Z desne predložek Marinića, Ferfolja dobi žogo, v nemoči ga branilec zruši in sodnik prisodi enastmetrovko, ki jo Cijak realizira. Dobrih 6 minut kasneje je na levi prodrl Šiligoj, ki je lepo podal Ferfolji A. Ta se je rešil branilca in streljal ter dosegel drugi gol. Nekaj minut kasneje je Šiligoj streljal nad prečko, Cijak pa ob stativi. Pri stanju 2:0 za Sovodnje se je zaključil prvi polčas.

V drugem polčasu so gostje napadli, vendar Marinič v protinapadu ni imel sreče, kajti žoga je, čeprav za las, letela nad prečko. Tudi Cijak je ni imel, ko je žoga šla ob vratnici. V protinapadu je Vecchiet izgubil žogo, rešil je Cotič, ki je podal Cijaku on je žogo poslal Šiligoju, ki je krosiral Ferfolji. Ferfolja je z glavo podal žogo proti vratom; spet je sreča spremljala vratarja, ki se je rešil v kot. Korner je streljal Ferfolja, branilec Menis je žogo zaustavil z roko, sodnik pa prekrška ni videl. Tako Sovodenjci niso mogli povečati števila golov, medtem ko se je gostom posrečilo znižati razliko. Na desni prodre desno krilo, ki se reši treh branilcev Sovodenj in krosira. Žogo dobi srednji napadalec, ki je nemoteno pošlje v vrata in realiziral. Ta gol je padel po krivdi Kuzmina, ki ni igral v svoji coni, marveč je pazil na levo zvezo. Dosežek je goste spodbudil. Zato je tudi obramba Sovodenj imela več dela, ker napad belih je nekoliko splahnil. Kljub napadom obeh moštev je rezultat ostal v korist Sovodenj z 2:1. Tekma je bila proti pričakovanju (zaradi grobe igre gostov) lepa in agonistična. Na splošno so Sovodenjci zadovoljili, čeprav vemo, da lahko sovodenjski nogometaši zaigrajo boljše. V pripravo za nedeljsko tekmo z Medejo vabimo igralce na trening, ki bo danes in jutri ob navadni uri.

J. V.

JUVENTINA - CASTIONESE 2:4 (1:2)

Kljub dobri igri poraz Štandrežcev

JUVENTINA — Tomasin, Ožbot, Paškulin, Petejan, Costelli, Montico, Tabaj E., Nanut, Batistič, Tabaj M., Collini.

CASTIONESE — Longo, Boaro, Dose, Casarin, Toneatto, Sant, Minossi, Scozziero, Pertoldi, Dominato, Basello.

STRELCI — Pertoldi (C), Costelli (J) avtogol, Petejan (J), Pertoldi (C), Nanut (J), Pertoldi (C).

Takoj v začetku Castionese začne vrsto ostrih napadov na vrata Tomasina. Domači igralci imenitno cijajo tako na primer Dominato v 2' in 9', ko samo hitri posegi vratarja rešijo vsakokrat že skoraj gotov gol. Ker se furlanski ekipi ne posrečijo akcije posameznikov, menja taktiko in se v 15' s celim moštvom preselil na nasprotno polovico igrišča in poskuša način obkroženja branilcev, toda brezuspešno ker so ti zelo budni. Minuto kasneje, v 16', Juventina celo tvega napad in Edi Tabaj strelja od daleč v vrata nasprotnikov, a žoga je ustavljena in odbita. V 18' se Tomasin spet izkaže z dvojnim posegom in prestreže žogo, ki jo je cijal v vrata Pertoldi, številka 9 Castionese. V 24' spet isti igralec strelja na kazenski strel v škodo Juventine in doseže prvi gol dneva. V 25' nastane pred vrati Juventine zmešnjava in Costelli zakrivi avtogol, ko hoče s prsi odbiti žogo iz nevarnega položaja. V 30' minuti se razdalja v golih nekoliko skrči, ko Petejan prinese svoji ekipi točko s prisebnim strelom preko vratarja v mrežo. Prvi polčas se torej konča z rezultatom 2:1 v škodo Juventine.

Medtem ko je v p.p. domača ekipa narekovala hitri tempo in predvsem sama napadala, se drugi polčas začne z obojestranskim udejstvovanjem v sredini igrišča, ko obe enajsterici poizkušata napade in protinapade s čimer se skušata izmenoma prevarati. V 24' dva kota za Juventino, a nič izvedenega. Medtem se Castionese zbere in prodre na nasprotnikovo polje. Spet akcija Pertoldija, ki spravi žogo v vrata in stanje je 3:1. Juventina skuša spet skrajšati razdaljo, a je zmedena in stanje golov ji ne dviga ravno morale. Vendar se napadalci iz Štandreža sporazumejo in iz trikota Collini-Miloš Tabaj-Nanut, slednji doseže gol. V 36' je spet Pertoldi pred vrati Tomasina, strelja in vratarju žoga zdrsne v mrežo, 4:2 za Castionese, stanje ki se do donca igre ne več spremenilo. Še zadnjih deset minut bojevite igre, predvsem s strani Juventine, ki pa ne uspe skrčiti prevelike razdalje v golih, čeprav požene v napad vse igralce.

Zjutraj sta igrali na štandreškem igrišču juniorski moštvi Juventine in Montesanta. Mali juventinci so zgubili 2:1.

D. R.

DEŽELNO ODBOJKARSKO PRVENSTVO C LIGE

Goriški gasilci premagali Kras

Nedeljska prva odbojkarska tekma deželne C lige med goriškimi gasilci in gostujočim Krasom, ki se je odvijala v tesni in ne preveč prijetni Agijevi telovadnici, se je zaključila z zmago domačih barv. Izid srečanja sam gotovo ni zadovoljil Krasovih predstavnikov, ki so na tihem upali v poln uspeh. Stvari na igrišču pa niso stekle po predvidenih tirih. Predvsem je Kras zaigral, tako da je bil neuspeh neizbežen in če k temu dodamo še precej pristransko sojenje sodnika, si lahko ustvarimo jasno sliko o nedeljski tekmi.

Pozna popoldanska ura je nedvomno kvarno vplivala na razpoloženje marsikaterega odbojkarja. Prvi set je stekel katastrofalno za slovenske predstavnike, ki se niso znašli, kljub temu, da je tudi nasprotnik zaigral precej medlo. V drugem setu je Kras predvajal bolj dinamično igro, vendar so gasilci s precejšnjo lahkoto in s pomoč

šport šport šport šport šport

A LIGA

IZIDI

*Cagliari — Roma	2-1
*Juventus — Torino	0-0
*Vicenza — Brescia	1-1
*Lazio — Milan	0-0
*Mantova — Fiorentina	0-0
*Napoli — Atalanta	3-0
*Venezia — Foggia	1-0
*Inter — Lecco	1-1
*Bologna — Spal	2-0

LESTVICA

Inter	22	15	5	2	43	12	35
Juventus	22	11	10	1	30	10	32
Cagliari	22	11	7	4	29	10	29
Napoli	22	12	5	5	30	14	29
Fiorentina	22	9	9	4	40	21	27
Bologna	22	10	7	5	30	19	27
Milan	22	6	12	4	23	21	24
Roma	22	8	7	7	25	23	23
Mantova	22	3	17	2	15	15	23
Torino	22	4	14	4	18	19	22
Atalanta	22	7	7	8	20	31	21
Brescia	22	5	10	7	17	25	20
Lazio	22	4	10	8	14	23	18
Vicenza	22	4	9	9	17	31	17
Spal	22	4	8	10	14	24	16
Venezia	22	3	7	12	15	33	13
Foggia	22	3	4	15	16	42	10
Lecco	22	1	8	13	11	34	10

Prihodnje tekme (5. 3.)

Brescia - Inter, Fiorentina - Cagliari, Foggia - Juventus, Lecco - Bologna, Milan - Vicenza, Napoli - Venezia, Roma - Lazio, Spal - Atalanta, Torino - Mantova.

B LIGA

IZIDI

Verona — *Alessandria	2-0
Palermo — *Arezzo	1-0
*Catania — Salernitana	1-0
*Catanzaro — Varese	2-1
*Genoa — Modena	1-0
Sampdoria — *Novara	2-0
Messina — *Padova	1-0
Potenza — *Reggiana	1-0
*Reggina — Savona	2-1
*Pisa — Livorno	1-0

LESTVICA

Sampd.	23	11	11	1	32	14	33
Varese	23	12	7	4	27	13	31
Catanzaro	23	10	7	6	30	27	27
Potenza	23	9	9	5	22	18	27
Modena	23	9	8	6	29	29	26
Reggina	23	8	10	5	24	16	26
Palermo	23	8	9	6	16	14	25
Messina	23	8	8	7	26	24	24
Padova	23	6	11	6	19	19	23
Reggiana	23	8	7	8	22	23	23
Livorno	23	7	8	8	19	21	22
Novara	23	8	6	9	18	21	22
Catania	23	7	7	9	17	20	21
Genoa	23	6	8	9	17	18	20
Salernit.	23	7	6	10	19	26	20
Pisa	23	5	10	8	13	17	20
Verona	23	5	10	8	18	23	20
Savona	23	7	4	12	27	33	18
Arezzo	23	6	5	12	25	30	17
Alessand.	23	4	7	12	21	35	15

Prihodnje tekme (5.3.)

Arezzo - Catania, Livorno - Palermo, Messina - Genoa, Modena - Alessandria, Potenza - Savona, Reggiana - Reggina, Salernitana - Pisa, Sampdoria - Padova, Varese - Novara, Verona - Catanzaro.

KOŠARKA

ITALIJANSKA MOŠKA A LIGA

Sodnika močno oškodovala goriški Splügen Bräu

Zaradi izgredov ponovna diskvalifikacija soškega igrišča?

ALL'ONESTA' — SPLÜGEN BRÄU 83:74 (42:32)

All'Onestà Milano: Vatteroni 4, Massocco 7, Mauri, Bulgheroni 3, Zanatta 8, Vescovo 4, Gatti 18, Isaac 25, Dal Pozzo 14.

SPLÜGEN BRÄU: Medeot 17, Krainer 10, Ponton 12, Green 13, Pozzecco 7, Michelini, Rossi, Bosini 2, 9.

Sodnika: Giorgi in Izzo (Rim).

Težki časi za goriško peterko Splügen Bräua. Občinstvo je namreč vdrlo na igrišče in obkolilo sodnika, ki sta morala zaprositi policijo, da intervenira. Po vsej verjetnosti bo ta izgred stal Goričane ponovno izključitev igrišča in vse kaže, da bo tokrat disciplinski ukrep federacije še ostrejši kot prvič po tekmi z Noalex. Seveda so taki izgredi občinstva graje vredni, toda v nedeljo sta rimska sodnika presegla vse mere in močno, odločilno, oškodovala domačine z zelo tveganim žvižganjem, kar je seveda razkačilo goreče goriške navijače.

Tehnično pa je bila tekma še kar zadovoljiva. All'Onestà je pokazala marsikaj lepega po zaslugi Isaaca in Gattija, ki sta bila v strelih zares neusmiljena. V vrstah Splügna pa je deloma razočaral Američan Green, tudi Rossi ni bil na višini, medtem ko je Medeot lepo presenetil.

Objektivno pa moramo priznati, da bi tudi z drugima sodnikoma Milančani zmagali. Njihova premoč je namreč vseskozi vidna. Končni rezultat 83:74, medtem ko se je prvi del igre zaključil z 42:32 vedno v korist All'Onestà.

SIMMENTHAL — PETRARCA 68:44 (34:23)

SIMMENTHAL: Iellini 17, Pieri 2, Masini 11, Riminucci 12, Gnocchi, Longhi 2, Ongaro 11, Binda 2, Chubin 11.

PETRARCA: Moe 8, Varotto, 4 Toniolo 4, Formenti, Stefanelli 2, Peroni 9, Bonette, Jessi 17.

ORANSODA — NOALEX 74:71 (33:32)

ORANSODA: Burges, Merlati 8, Barlucchi 15, Recalcati 16, Carti, De Simone 16, Frigerio 6, D'Aquila 13.

NOALEX: Cedolini 21, Calebotta 5, Guadagnino, Vaccher 7, Bottan 4, Ferro 3, Lessana, Albonico 10, Djurič 20, Zamarin 1.

CANDY — ARAMIS 85:82 (44:47)

CANDY: Giomo 4, Pellanera 20, Lombardi 34, Rundo 12, Mills 9, Raffaele 6, Cosmelli.

ARAMIS: Nightingale 30, Pizzichemi 18, Fattori 7, Ovi 13, Polzot 6, Tarantino 6, Macoratti 2, Calvino.

IGNIS — FARGAS 63:60 (33:26, 53:53)

IGNIS: Flaborea 4, Bufalini 4, Cescutti, Vittori 15, Gergati P. 2, Meneghin, Bovone 8, Villetti 8, McKenzie 22.

FARGAS: Pozzilli, Marcassi, Chirico 9, Natalini 6, Allen 18, Baroncini 8, Cempini 11, Guantini, Bernardini 8, Nanni.

BUTANGAS — CASSERA 63:50 (22:22)

BUTANGAS: Bertini 12, Marchionetti 12, Werner 17, Lesa 5, Scocco I. 4, Cavallini 6, Pulin 7.

CASSERA: Orlandi 4, Bergonzoni 1, Granucci 2, Gessi, Bruni L. 4, Andrew 23, Sardagna 11, Angelini 5.

NAJBOLJŠI STRELCI

411 Moe (Petrarca)
401 Lombardi
394 McKenzie
352 Djurič, 340 Chubin, 317 Isaac, 304 Masini, 297 Green, 286 Werner, 281 Andrew, 274 Vianello, 268 Ovi, 267 Nightingale, 226 Cedolini, 222 Marchionetti.

PRIHODNJE TEKME

Ignis — Noalex
Candy — Simmenthal
Petrarca — Cassera
Butangas — Oransoda
All'Onestà — Fargas
Aramis — Splügen Bräu

LESTVICA A LIGE

Simmenthal	16	15	1	1326	1124	30
Ignis	16	13	3	1310	1084	26
Noalex	16	9	7	1077	1069	18
All'Onestà	16	9	7	1154	1151	18
Candy	16	9	7	1154	1151	18
Oransoda	16	8	8	1144	1122	16
Petrarca	16	7	9	1002	986	14
Butangas	16	7	9	1041	1154	14
Fargas	16	6	10	995	1103	12
Aramis	16	5	11	1041	1133	10
Splügen Bräu	16	4	12	1027	1091	8
Cassera	16	4	12	1055	1147	8

SMUČANJE

JUGOSLOVANSKO PRVENSTVO ZAKLJUČENO

V kombinaciji prvo mesto za Jakopiča in Ankeletovo

Italijani osvojili pokal Kurikkala

KRANJ, 27. — V nedeljo se je na smučiščih Krvavca zaključilo letošnje prvenstvo Jugoslavije v alpskih panogah. Na sporedu je bil veleslalom, ki se je zaključil z zmago Andreja Klinarja med moškimi in Majde Ankele med ženskami. V kombinaciji je prvo mesto osvojil pri moških Jakopič, pri ženskah pa Ankeletova, ki je letos osvojila vse naslove.

Izidi tekmovanja v slalomu so naslednji:

MOŠKI

1. A. Klinar (Jes.) 1:47,0
2. Lakota (Jes.) 1:47,7
3. Vogrinec (Br.) 1:47,9
4. Soklič (Tr.) 1:49,5
5. Pustoslemšek (Mež.) 1:50,7
6. Jakopič (Jes.) 1:50,9
7. Jemec (E) 1:55,3
8. Senci (Zgb.) 1'57,3
9.—10. Harnold (Fuž.) in J. Čop (Jes.) 1:59,4

ŽENSKE

1. Ankele (Tr.) 1:54,3
2. Tevž (Fuž.) 2:01,0
3. Dragan (Jes.) 2:20,8
4. Kleindienst (Jes.) 2:23,4
5. Jakelj (Jes.) 2:28,3
6. Vilman (Jes.) 2:29,8, 7. Milavec 2:33,5 ,8. Novak (obe E) 2:37,2, 9. Vatovec 2:39,7, 10. Bevc (obe Br.) 2:52,5.

KOMBINACIJA

1. Jakopič (Jes.) 22,83
2. Lakota (Jes.) 37,24
3. Vogrinc (Br.) 49,18
4. A. Klinar (Jes.) 65,87
5. Pustoslemšek (Mež.) 67,91
6. Soklič (Tr.) 81,23, 7. Jemec (E) 197,02, 8. Stare 227,86, 9. Gašperšič 232,14, 10. Šmitek (vsi Jes.) 246,2

ŽENSKE

1. Ankele (Tr.) 0
2. Tevž (Fuž.) 117,72
3. Vatovec (Br.) 352,32, 4. Kleindienst 390,42, 5. Jakelj 429,82, 6. Vilman (vse Jes.) 436,24.

* * *

GARMISCH-PARTENCHIRCHEN, 27. — Tudi v štafeti 3x10 km so Italijani zabeležili zmago in si tako znova osvojili pokal Kurikkala. Jugoslovani so se slabo odrezali in so zasedli deveto mesto.

Izidi štafetnega teka so naslednji: 1.Italija I. (Scola, Nones, Blanc, Bacher) 2:03,21,9

2. Francija I. (Colin, Jobez, Baradel, Arbez) 2:05,51,9
3. Italija II. (Lombard, Scherlan, Chiochetti, Köstner) 2:06,23,4
4. Švica I. 2:06,33,6
5. Avstrija 2:07,46,4
6. ČSSR 2:08,02,8
7. ZRN I. 2:08,39,9
8. Francija II. 2:11,10,4
9. Jugoslavija I. 2:12,24,8 (Mlinar, Seljak, Kerštajn, Bavče)
10. Švica II.
11. Jugoslavija II. (Karpač, Šilmac, Kalan, Pintar).

KONČNA EKIPNA LESTVICA

1. Italija 95,29 negatine točke
2. Francija 252,86
3. Švica 253,24
4. Avstrija 374,41
5. ZRN 393,23
6. Jugoslavija 519,34

MALO JE MANJKALO DO PORAZA NA DOMAČIH TLEH

Triestina-Pro Patria 1:1

TRIESTINA: Colovatti, Da Rold, D'Eri, Capitanio, Kuk, Ferrara, Ridolfi Scala, Ive, Beorchia, Gentili.

PRO PATRIA: Cazzaniga, Biada, Croci, Lombardi, Taglioretti, Rimoldi, Baffi, Feraguti, Guarnieri, Sartore, Blondelli.

SODNIK: Trilli (Matera).

STRELCA: v 29' Sartore (P.P.) enajstmetrovka, v 52' Ridolfi (T.). Približno 3000 gledalcev. Kotov je bilo 5:4 (4:1) v korist Triestine. Sodnik je opomnil Feragutija, Taglioretija in Rimoldija.

Malo je manjkalo, da ni Triestina izgubila še zadnji privilegij v tem prvenstvu, neporaženost na domačem igrišču. Kljub temu, da je prejela v goste šibko Pro Patrio, ki je še nižje na lestvici, je Triestina povsem odpovedala in le s precejšno dozo sreče osvojila točko. Marsikateri igralec je popolnoma razočaral, še enkrat pa se je pokazala nepovezanost v obrambi. Proti moštvu, ki igra hitro, odločno in večkrat tudi trdo, je Triestina takoj izgubila hladnokrvnost in kopičila napako za napako v obrambi in na sredini igrišča. Najbolj je namreč razočarala krilska vrsta. Beorchia in Scala, od katerih je v največji meri odvisna igra celotnega moštva, sta oba zašla v slab dan, in povzročila nepremostljivo razpoko med napadom in obrambo, kljub temu, da se je Ferrara boril do zadnjega in dal iz sebe res vse, kar je zmogel. Tudi obramba je v mnogih primerih omahnila pred hitrimi prodori gostov. Njena slabost sicer ni toliko v posameznih igralcih, katerim uspe zaustaviti neposrednega nasprotnika, kot v pomanjkanju povezave, saj jih vsaka sprememba v nasprotnih vrstah zbega. Tako tudi v nedeljo. Na sredini igrišča so gostje gospodarili in z dolgimi podajanji preskočili vso srednjo linijo Triestine, v napadu pa sta krili in prodorni Sartore povzročala zmedo. Sam Kuk, ki je navadno steber obrambe, je zagrešil kakšno napako, za vse pa velja, da niso znali pravilno usmeriti žoge v protinapadu. Colovatti je izvedel nekaj odličnih posegov, ostane pa senca zaradi prve prvih spopadih je bilo videti, da je Triestina zašla v slab dan. V 11' je sicer Ferrara lepo poslal Ridolfiju, ta pa Iveju, toda srednji napadalec, katerega je Rimoldi neusmiljeno oviral, ni znal izrabiti priložnosti. Nasprotniki so pazili predvsem na obrambo, tu pa tam pa so njihovi napadalci spravljali v zagato nesigurno domačo obrambo. Tako je moral v 16' Colovatti rešiti že kritično situacijo. V 22' pa je imela Triestina lepo priložnost. Po kornerju je vratar Cazzaniga žogo napačno prestregel, Ive jo je pomaknil proti Ridolfiju, ki je streljal v prosta vrata, toda eden izmed branilcev je z nogo zopet odbil. Kljub temu je kazalo, da bo Triestina polagoma zagospodarila na igrišču. Gostje so se vedno bolj stiskali v obrambo in tržaški napadalci so vneto, čeprav neredno, pritiskali proti vratom. V 29' pa je padel gol gostov. Korner z desne, Colovatti okleva, Sartore z glavo usmeri v mrežo in D'Eri odlično brani v korner: ker pa ni on vratar sodnik dosodi enajstmetrovko. Colovatti je tudi tokrat, kakor s Trevigliesejem uganil smer strela, toda ni mogel prestreči žoge. Triestina je reagirala zelo medlo. Že 1' kasneje je Ive poslal za las čez drog, v nadaljevanju pa so se prodori domačinov ugašali ob vstopu v kazenski prostor. V 45' so gostje imeli novo priložnost: Blondelli je lepo ušel na levi in podal pred vrata Guarnieriju, ki je v zraku silovito streljal, za las ven.

V drugem polčasu je Triestina izenačila. V 52' je Da Rold izvedel prosti strel, Ive je z glavo iz gneče poslal prostemu Ridolfiju, ki je spravil usnje v mrežo. Igra je v nadaljevanju še bolj propadla, in gostje so s časom postali bolj predrzni. Tako je moral Colovatti v 20' odbiti v kot strel prostega Sartoreja. V 30' je Baffi preigral vso obrambo in samega Colovattija, nato pa streljal ven. V 43' zadnja nevarnost za domače moštvo: prosti strel Lombardija in lep poseg Colovattija, ki je dvignil žogo v kot.

uk

A SKUPINA CLIGE

IZIDI

*Biellese — Entella	0-0
*CRDA — Solbiatese	1-0
*Legnano — Udinese	2-2
Treviso — *Marzotto	2-0
Trevigliese — Mestrina	1-0
*Monza — Cremonese	4-0
*Piacenza — Como	2-2
Vrebania — *Rapallo	1-0
*Triestina — Pro Patria	1-1

Prihodnje tekme (5.3.)

Trevigliese - Biellese, Entella - CRDA, Cremonese - Legnano, Verbania - Marzotto, Como - Mestrina, Treviso - Monza, Pro Patria - Piacenza, Solbiatese - Rapallo, Udinese - Triestina.

LESTVICA

Monza	22	14	5	3	34	10	33
Como	22	12	7	3	35	14	31
Treviso	22	12	7	3	26	20	31
Udinese	22	8	9	5	30	24	25
Verbania	22	9	7	6	23	18	25
Rapallo	22	8	8	6	20	15	24
Biellese	22	8	7	7	23	25	23
Legnano	21	8	6	7	35	28	22
Entella	22	7	8	7	16	17	22
CRDA	22	5	11	6	12	19	21
Trevigliese	21	8	4	9	28	27	20
Piacenza	21	7	6	8	19	20	20
Marzotto	22	6	6	10	18	24	18
Triestina	22	3	12	7	15	27	18
P. Patria	21	6	4	11	23	32	16
Mestrina	22	4	8	10	11	17	16
Solbiatese	22	5	5	12	14	21	15
Cremonese	22	4	4	14	19	43	12

Legnano, Trevigliese, Piacenza in Pro Patria s tekmo manj.

KOLESARSTVO

Guerra v 1. etapi dirke po Sardiniji

NUORO, 27. — Pietro Guerra je danes zmagal v prvi etapi dirke po Sardiniji na 138,500 km dolgi progi Ozieri - Nuoro. Na drugo mesto se je uvrstil z zaostanom 23" Luciano Armani, tretji pa Holandec Gerben Karstens. Sledijo Dancelli, Adorni, Motta itd.

V NEDELJSKEM KOLU PROMOCIJSKEGA PRVENSTVA

Borovi košarkarji klonili bolj uigrani peterki Edere

EDERA PORDENONE — BOR 51:37 (26:18)

BOR: Savo Spacal (13), Ambrožič (8), Gergolet, Zavadlal (4), Cesar, Borut Spacal, Babuder, Rudež, Fabjan in Lakovič (8).

EDERA: Venier, Roncini, Baluardi, Fonda L. in Fonda A., Rossi, Candini, Lorenzi in Vittore.

37 točk je res premalo tudi za ekipo, ki igra šele v promocijskem prvenstvu. Zares premalo! In preko tega skromnega izkupička niso šli Borovi košarkarji, ki so morali v nedeljo okusiti drugi zaporedni poraz, tokrat po zaslugi živahne ekipe Edere iz Pordenona. Plavi so ponovno, kot proti Servolani, popolnoma razočarali in to predvsem v napadu, kjer so bili neverjetno neučinkoviti in popolnoma netočni v metih iz razdalje. Kajti v obrambi, čeprav borovci niso delali čudežev, gotovo niso razočarali. Poskusili so obrambo na moža. v začetku so se precej zmedli, progresivno pa so dobili zaupanje v lastne sile in predvsem Gergolet in Rudež sta dokazala, da se zelo znajdeta v takem načinu obrambe. Nedvomno je to najrazveseljivejše dejstvo te najslabše tekme, kar so jih plavi odigrali. Strinjamo se z Borovim trenerjem Savom Spacalom, ki je pogumno poskusil ta novi način obrambe, kajti borovci so bili že zdavnaj odrezani za osvojitev končnega prvega mesta in se morajo zato predvsem naučiti čim več novega. Obramba na moža je eno najboljših orožij za nevtralizacijo vsakršnega napada, zahteva pa veliko požrtvovalnosti vseh posameznikov, tako da lahko vsak branilec zaupa v svojega soigralca, kar seveda niso pokazali borovci proti Ederi in se zato večkrat kot začetniki dobili koše. Na splošno pa se je ta obramba obnesla, vsekakor bolje kot cona 2-3, pri kateri so se Pordenonci vedno solidno oddaljili od borovcev.

V napadu pa ni šlo in ni šlo. Borovci so bili neuspešni iz vseh mogočih položajev in tudi neposredno pod košem. Delno opravičilo naj bi bilo, da so pordenonski predstavniki večkrat grobo ustavili plave ali jih ovirali, toda to je zelo klavrno opravičilo. Dejstvo, je, da so tokrat povsem odpovedali zunanji igralci (Rudež, Zavadlal in Lakovič), ki so dali skupno le dva koša iz razdalje. To je bilo zares malo proti ekipi, ki je igrala agresivno cono in ki se je zelo hitro premikala v obrambi.

Prva Borova peterka: Savo Spacal, Gergolet, Ambrožič, Zavadlal in Lakovič. In že tu je bilo prvo presenečenje dneva, kajti Borov trener je hotel s to postavo čim uspešneje onemogočiti nasprotno obrambo, ki je igrala cono 1-2-2. Novosti v vrstah Bora: Savo Spacal na desno krilo, oba centra (Ambrožič in Gergolet) sta igrala tik ob raketi, medtem ko je Rudeževo mesto režiserja prevzel Lakovič. Zavadlal pa je ohranil svoj položaj levega krila. Ta taktična poteza, ki je teoretsko povsem pravilna proti coni 1-2-2, se je kmalu pokazala za neuspešno zaradi slabega dne zunanjih igralcev in tudi centrov, ki so bili neverjetno netočni v strelih. Črn dan je kot na mah zadel celotno ekipo in, razen nekaj protinapadov, plavi niso pokazali nič konkretnega v napadu. Napake borovcev so seveda izkoristili nasprotniki, ki so uspešno zaključili prvi polčas s 26:18.

Tudi v drugem delu igre plavi niso dobili zaželenega ritma. Nasprotno pa so pordenonski igralci z meti s pol distance obeh centrov stalno realizirali. Borovci so nato prešli na cono 2-3, pri čemer pa so nasprotniki še povečali razliko v svojo korist. Borov trener je razumno ponovno spremenil obrambo na moža, kar je tudi pomenilo za plave majhen napredek, toda ne tolikšen, da bi lahko upali v zmago Tudi več menjav, ki jih je Savo Spacal izvršil (Rudež zamenjal Zavadlala, Borut Spacal Ambrožiča, Fabjan Rudeža itd.), niso dale želenih sadov. Člani Edere so bili že nedosegljivi in so zasluženo zmagali s precejšnjo razliko v koših, in sicer z rezultatom 51:37.

SMUČARSKI SKOKI

GARMISCH-PARTENCHIRCHEN, 27. — Presenečenje na tekmovanju v smučarskih skokih za pokal Kongsberg: prvi dve mesti sta zasedla Francoza Poirot in Macle, medtem ko so se morali Avstrijci, Nemci, Čehi in še posebno Jugoslovani zadovoljiti s slabšo uvrstitvijo. Izidi tekmovanja so naslednji:

1. Poirot (Fr.) 211,4 (84, 85)
2. Macle (Fr.) 210,7 (86,5, 85)
3. Bachler (Av.) 207,6 (81,5, 86)
4. Keller (ZRN) 202,4 82, 82,5)
5. Kraus (ČSSR) 201,3 (84, 84)
6. Ihle (ZRN) 200,2 (82, 82)
7. Lichtenegger (Av.) 200,1 (82, 83)
8.—9. Pečar (Jug. (80,5, 81) in Ohlmeyer (ZRN) (82, 79, 5m)

EKIPNI VRSTNI RED

1. Avstrija 596,8
2. ZRN 595,8
3. Francija 593,2
4. Jugoslavija 561,2
5. Italija 515,4
6. Švica 508,4

MOŠKA KOŠARKARSKA B LIGA

V Bologni poraz Lloyda Adriatica

FIDES — LLOYD 89:66 (41:27)

FIDES BOLOGNA: Lebboroni (6), Macciantelli, Nannucci (7), Corradi (27), Degli Esposti (4), Zucchini (9), Caselli (1), Magnoni (19), Ciamaroni (16), Viscardi.

LLOYD ADRIATICO TRST: Mocenigo, Welker, Brumatti (32), Fortunati (4), Schergat, Bianco (2), Bicci (10), Tarabocchia, Apostoli (11), Narder (7).

Znana je neučinkovitost tržaške peterke Lloyda na tujih igriščih in tudi v Bologni Tržačani niso mogli upati v zmago. Toda takega pekočega poraza, kot ga je zadala ekipa Fidesa Marinijevi peterki, si tržaški ljubitelji košarke niso pričakovali. Brumatti in drugi so namreč klonili z rezultatom 66:89. Edino opravičilo je, da so v nedeljo domačini zaigrali kot nikoli v tem prvenstvu. Proti živahnim igralcem Fidesa se je uspešno upiral le Brumatti, ki je dosegel svoj rekordni izkupiček tega prvenstva (32 točk) in je bil daleč najboljši mož na igrišču. Ostali člani Lloyda pa so povsem odpovedali in zlasti Schergat in Tarabocchia sta bila neverjetno abulična. Tudi Fortunati je delno razočarala. Slaba forma teh standardnih igralcev je negativno vplivala na igro celotne peterke, tako da so bili nasprotniki pri svojem delu precej olajšani. Predvsem Corradi je skoro vedno neubranljivo prodiral v tržaško obrambo in bil izredno točen tudi v metih iz razdalje.

Tržačani so se deloma opomogli proti koncu tekme, toda razlika v točkah je bila preobilna, da bi lahko upali v zmago. Nasprotno, domačini so umirjeno zaigrali te minute in tudi zaključili srečanje s precejšnjo številko točk, in sicer 23 (89:66).

REZULTATI B LIGE

*Fides - Lloyd Adriatico	89:66
*Becchi - Snaidero	83:55
*Algor - Elettroplaid	62:46
*Smeg - Faema	74:59
*Italsider - Benati	72:55

Ramazzotti je počival.

2. TROFEJA TOMMASINI SPORT

V Sappadi ekipna zmaga Sci CAI XXX. Ottobre

V Nedeljo je bilo v Sappadi Tommasini Sport. Prireditev je privabila veliko število tekmovalcev, ki so prvenstvo tržaških klubov za Trofejo Tommasini Sport. Prireditev je pokazali izredno znanje. Izidi tekmovanja, ki se je zaključilo z ekipno zmago CSI CAI XXX Ottobre, so naslednji:

Člani I. kategorija: 1. PIERO BRUCKNER (Sci CAI Ts.) 1'18"7; 2. Gianni Paladini (Sci CAI Ts) 1'21"9; 3. Aldo Stock (Sci CAI Ts) 1'23".

Člani II.: 1. TULLIO SAIN (Sci CAI XXX Ott.) 1'17"2; 2. Gino Prenushi (SAI) 1'24"7; 3. Raffaello Cioccio (Sci CAI XXX Ott.) 1'29"9.

Člani III.: 1. GIUSEPPE KRATTER (Sci CAI XXX Ott.) 1'32"5; 2. Rinaldo Sanzin (Sci CAI Ts.) 1'33"9; 3. Ivo Cimenti (Sci CAI XXX Ott.) 1'34"1.

Člani IV.: 1. ERWIN BRUCKNER (Sci CAI Ts.) 1'32"; 2. Luigi Ponti (Dop. Ferr.) 1'50"5; 3. Manlio Weiss (Sci CAI XXX Ott.) 1'55"1.

Juniorji: 1. FRANCESCO SLOCOVICH (Sci CAI Ts.) 1'20"4; 2. Ruggero de Grisogono (Sci CAI Ts.) 1'22"8; 3. Nino Perizzi (Sci CAI Ts.) 1'25"2.

Začetniki: 1. FULVIO BACCHELLI (SAI) 1'18"7; 2. Giacomino Avanzo (SAI) 1'23"6; 3. Paolo Bruckner (Sci CAI Ts.) 1'24"8.

Naraščajniki: LUCIO CAPRONI (Sci CAI XXX Ott.) 1'40"7; 2. Walter Sanzin (Sci CAI Ts.) 1'42"1; 3. Riccardo Albanese (Sci CAI XXX Ott.) 1'43"8.

Mladinci: 1. LEOPOLDO COEN (Sci CAI XXX Ott.) 1'24"4; 2. Fulvio Amodeo (Sci CAI Ts.) 1'28"8; 3. Roberto Schaffer (Sci CAI XXX Ott.) 1'29"9.

Pionirji B: 1. LUCIO RIZZIAN (ACLI) 53"2; 2. Furio Suggi (Sci CAI Ts.) 55'5; 3. Carlo Starri (ACLI) 57"9.

Pionirji A: 1. ROBERTO STERNI (ACLI) 1'4"9; 2. Giorgio Dreossi (Dop. Ferr.) 1'15"7; 3. Massimo De Rocco (Sci CAI XXX Ott.) 1'21"6.

Članice: 1. ENRICA FINZI (SAI) 1'15"7; 2. Antonella Conte (ACLI) 1'22"2; 3. Silvana Vernier (Sci CAI XXX Ott.) 1'24"1.

Začetnice in juniorke: 1. WANNA Marchi (SAI) 1'19"1; 2. Claudia Grandi (SAI) 1'19"2; 3. Mariagrazia Suttina (SAI) 1'31"9.

Mladinke in naraščajniki: 1. SILVIA PASCHI (Sci CAI Ts.) 1'16"4; 2. Elena Zelco (SAI) 1'20"; 3. Alessandra Perizzi (Sci CAI Ts.) 1'33"7.

Pionirke B: WANNA COEN (Sci CAI XXX Ott.) 49"6; 2. Maria Donata Parovel (ACLI) 1'; 3. Roberta Marziali (Sci CAI XXX Ott.) 1'4"2.

Pionirke A: 1. NICOLETTA KRATTER (Sci CAI XXX Ott.) 1'1"; 2. Livia Amadeo (Sci CAI Ts.) 1'14".

Tek na 10 km: 1. OSCAR EBNER (SAI) 44'23"5; 2. Oscar Rumiz (ACLI) 49'14"7; 3. Giampaolo Alberza (Sci CAI XXX Ott.) 51'9"8.

Tek na 3.300 m): 1. ROBERTO VENCATO (Sci CAI XXX Ott.) 17'54"5; 2. Paolo Lazzini (Sci CAI Ts.) 25'48"6.

EKIPNA LESTVICA

1. SCI CAI XXX OTTOBRE 230 t.
2. Sci CAI Trst 221
3. SAI 188
4. ACLI 90
5. Dopolavoro Ferroviario 33
6. CS San Giusto 17
7. CUS Trst 2

CARLO LEVI (14.)

BESEDE SO KAMNI

Na stotine oboroženih karabinjerjev je napolnjevalo ulice, vstopali so v trgovine, počivali na kamionih od robeh cest, hodili so v gručah okoli in v formaciji obhodnih straž. Po cesti je gomazelo ljudstvo: z vseh strani so nas prebadali naravnost ali pa z dvoumnimi in blodečimi pogledi. V ozračju smo občutili nekakšno napetost, nekakšno skupno muko, kakor da bi vse to ljudstvo, ki ni natančno vedelo, za kaj gre, bilo razgibano zaradi globokih in važnih stvari in pričakovalo hude in odločilne dogodke, kar so izražali živi in pričakovanja polni obrazi.

To ni bil navaden popoldan na kmečkem podeželju: bil je dan pričakovanja kot ga pozna mesto ob državljanski vojni. Bila je stavka: prva stavka, kar jo pomnijo ljudje. Življenje slehernega se je spustilo v boj. Iz preproste radovednosti sem prišel obiskat stari žvepleni rudnik v eni izmed tisočerih vasi kmečke negibnosti. Pa sem se nasprotno znašel v živem središču, polnem gibanja in menjav, koder so bila nova vsa čustva, dejanja strastna, volja napeta in silna ter so nekatere stvari, ki jih prej ni bilo, zdaj pričele naraščati v človeških srcih,

Moji sopotniki so bili utrujeni in sestradani. Slučajno smo se bili ustavili prav pred edino gostilno, pred gostilno brez izveska in ob tej uri brez obiskovalcev. V ostalem pa niso imeli ničesar za pod zob, samo sir in jajca. Po pločniku se je sprehajal dvajset korakov naprej in dvajset korakov nazaj močan mladenič s čepico, nesramno potlačeno na tilnik, oblečen v dobro volneno obleko, z rokavi in hlačami, ki so bile malce prekratki, imel pa je top in divji obraz s črnimi, ozkimi brčicami nad vsako ustnico, z dvoumnim in zbeganim pogledom in hojo, ki je bila hkrati nesramna in nemirna. Če bi mafija obstajala (pa ne obstaja), bi bil on, vsaj tako sem si mislil, tipičen primerek njenega člana. Ogledoval si je naš ustavljeni avtomobil, se oddaljil in se spet vrnil po isti poti. Njemu podobni moški s prav tako odbijajočim videzom, nasilnim in nezanesljivim videzom so se sprehajali po nasprotnem pločniku, ali pa so postajali na mestu, naslonjeni na zidove hiš z rokami v žepu in s pozornimi očmi za priprtimi vekami, ki so bile kot polkna ali železne rešetke ječe. Drugi slabše oblečeni moški pa so hodili po sredi ceste ali pa so se med pogovorom ustavljali.

Preden so nam pripravili dve jajci je minilo kar precej časa: gospodarjeva družina je pravkar jedla med oblaki muh paštašuto in nikamor se jim ni mudilo. Niso nam hoteli povedati kdove kaj, zakaj je izbruhnila stavka: niso nas poznali. Rekli so samo, da je policija zasedla žvepleni rudnik, da traja stavka že več kot mesec dni, da so rudarji, ki so prejemali plačo za tedensko delo, živeli do sedaj na upanje trgovcev in da se bodo morda, ker je zdaj okoli prvega, spet vrnili na delo, ker ne bodo mogli poplačati dolgov: in to so nam povedali na takšen način, da nikakor nisem mogel razumeti ali si želijo ali pa celo prosijo, da bi se uklonili zaradi lakote. Toda kljub temu sem malo od njih, malo od nekega trafikanta, nekega karabinjerja in nekega mimoidočega, še več pa iz nekega starega časnika, ki je ležal na mizi, lahko vsaj delno doumel, kaj se je zgodilo.

Kolikor moram zbrati ta bežna in fragmentarna pričevanja, so bili žvepleni rudniki lercarskega bazena, ki jih je vodil in v bistvu tudi posedoval gospod N., prav tisti, h kateremu so me napotili, zastareli in vodili so jih še s predzgodovinskimi metodami. Niso imeli zadovoljivih varnostnih mer, delo je potekalo v utrudljivih razmerah, tod so delale ženske in celo otroci, mezde pa so bile daleč nižje od minimalno določenih m